YUSUF MEDRESESİ

(Yusuf) Dedi ki: "Rabbim, zindan, bunların beni kendisine çağırdıkları şeyden bana daha sevimlidir... Böylece Rabbi, duasını kabul etti ve onların hileli düzenlerini kendisinden uzaklaştırdı... Sonra onlarda (Yusuf'un iffetine ilişkin) delilleri görmelerinin ardından,
mutlaka onu belli bir vakte kadar zindana atmak (görüşü) ağır bastı.
(Yusuf Suresi, 33-35)

HARUN YAHYA

İÇİNDEKİLER

GİRİŞ:
HAZRETİ YUSUF MEDRESESİ NEDİR?

"... Yusuf daha nice yıllar zindanda kaldı" (Yusuf Suresi, 42) ayetinin ihbarı ve sırrıyla Yusuf Aleyhisselam mahpusların piridir. Ve hapishane bir nevi Medrese-i Yusufiye olur."1

Bu sözler, hayatı boyunca Kuran ahlakını insanlara anlatan ve sadece bu nedenle bazı çevrelerin düşmanlığını kazanarak suçsuz yere 30 yılını sürgünlerde ve hapishanelerde geçirmiş olan, 20. yüzyılın en büyük İslam alimlerinden Bediüzzaman Said Nursi'ye aittir.

Bediüzzaman'ın bu sözünde hapishane için Medrese-i Yusufiye tanımını kullanmasının ve bu kitabın isminin "Hz. Yusuf Medresesi" olmasının nedeni ise şöyledir: İnsanları yalnızca Allah'a kulluk etmeye ve güzel ahlaklı olmaya çağıran samimi Müslümanlar için, hiçbir suçları bulunmadığı halde zaman zaman yaşamak zorunda bırakıldıkları hapishaneler, manevi açıdan çok güzel birer eğitim ve nefsi terbiye yeridirler. Diğer bir deyişle, müminler için hapishaneler birer medrese hükmündedirler.

Bu medreselerin Yusuf ismiyle anılmalarının nedeni ise, -Kuran'da bildirildiği üzere- Allah'a imanı ve güzel ahlakı ile tanınan Hz. Yusuf'un suçsuz yere hapis yatmış olmasıdır. Hz. Yusuf, kendisinin suçsuz olduğuna dair deliller apaçık ortada olmasına rağmen, Allah'ın dinini anlatan bir insan olduğu için iftiraya uğramış, ardından hapse atılmış ve yıllar yılı hapiste kalmıştır. Bu olaylar esnasında, başına her gelenin Allah'tan bir hayır olduğunu bilmiş, hapiste dahi tebliğ vazifesine devam ederek diğer mahkumlara Allah'ın varlığını ve güzel ahlakı anlatmış, hapis hayatı boyunca asla bir şikayette bulunmamıştır. İşte onun bu tavrı, kendisinden sonra gelen tüm müminlere de güzel bir örnek teşkil etmiştir.

Hz. Yusuf'tan başka İmam-ı A'zam, İmam-ı Ahmed İbn-i Hanbel ve yakın tarihimizden Bediüzzaman Said Nursi, Süleyman Hilmi Tunahan ve Gönenli Mehmet Efendi gibi Kuran ahlakını anlatmak için yaptıkları mücadele ile bilinen samimi Müslümanlar, Allah'ı ve dini inkar eden, müminlerin samimiyetlerini takdir edemeyen kişiler tarafından haksız yere suçlanmışlardır.

Bu değerli kişiler türlü iftiralara uğramış, sahte delillerle aleyhlerinde tuzaklar kurulmuş ve bu iftiralardan dolayı da hapisle cezalandırılmışlardır. Bu değerli İslam büyükleri de aynı Hz. Yusuf gibi başlarına gelen zorluk ve sıkıntıyı kendileri için bir nimet bilmişler, ahiretteki karşılığını düşünerek sevinmişlerdir. Hapis hayatındaki zorlukların kendileri için ma-

nevi bir eğitim, bir nevi inzivaya çekilme olduğunu düşünerek, hapiste değil de Medrese-i Yusufiye'de olduklarını kabul etmişlerdir.

Ömrünün büyük bir bölümünü Medrese-i Yusufiye'de geçirmiş olması nedeniyle, bu kitapta değerli tefekkürlerinden birçok alıntı bulunan Bediüzzaman Said Nursi, Denizli hapishanesinde yazdığı Meyve Risalesi'nde hapishaneyi bir medrese olarak gördüğünü şöyle ifade eder:

"… Eskiden beri az bir ihaneti ve tahakkümü kaldıramadığım halde; sizi yeminle temin ederim ki ahirete imanın nuru ve kuvveti bana öyle bir sabır ve tahammül ve teselli ve metanet, belki mücahidane, karlı bir imtihan dersinde daha büyük bir mükafatı kazanmak için bir şevk verdi ki, ben bu risalenin başında dediğim gibi, kendimi Medrese-i Yusufiye ünvanına layık bir güzel ve hayırlı medresede biliyorum."2

Salih müminler, Kuran ahlakını yaşamak ve insanlar arasında da yaymak istedikleri için dini inkar edenleri daima karşılarına almışlardır. Bu kişilerin tarih boyunca iman eden insanları yıldırmak için uyguladıkları yöntemlerden biri, onları iftiralarla, haksız suçlamalarla, sahte delil ve yalancı şahitlerle, tuzaklarla halkın ve hukukun önünde suçlu duruma düşürmek ve bunların sonucunda ise hapse atılmalarını sağlamaktır.

İnkar edenlerin bu yöndeki kışkırtmaları ve yarattıkları infial sonucunda hapisle cezalandırılan müminler, olayları yüzeysel değerlendiren bir kişi için bir cezaevindedirler. Ancak özünde, tıpkı inzivaya çekilmiş bir münzevi, yıllar yılı mağaraya sığınarak yaşayan Ashab-ı Kehf veya suçsuz olduğu halde yıllar yılı hapiste kalan Hz. Yusuf gibi kendilerini manevi yönden geliştirdikleri, Allah'a daha çok yakınlaşarak ilimde derinleştikleri ve pek çok yönden güçlendikleri bir "terbiyehane"dedirler. Bu açıdan bakıldığında, müminlere zulmetmek, imani hizmetlerine engel olmak isteyenler, onları hapse atarak gerçekte büyük bir hayra vesile olmaktadırlar.

ALLAH’IN ELÇİLERİNDE GÜZEL ÖRNEKLER VARDIR

Allah Kuran’da birçok peygamberin hayatındaki en güzel kıssalardan haberler verir. Allah Yusuf Suresi’nde bunu şöyle bildirir:

Biz bu Kur’an’ı sana vahyetmemizle, en güzel kıssaları gerçek bir haber (kıssa) olarak sana aktarıyoruz, oysa sen, daha önce, bundan haberi olmayanlardandın. (Yusuf Suresi, 3)

Allah bir başka ayetinde ise peygamberlerin kıssaları için şöyle buyurur:

Andolsun, onların kıssalarında temiz akıl sahipleri için ibretler vardır. (Bu Kur’an) düzüp uydurulacak bir söz değildir, ancak kendinden öncekilerin doğrulayıcısı, herşeyin ‘çeşitli biçimlerde açıklaması’ ve iman edecek bir topluluk için bir hidayet ve rahmettir.” (Yusuf Suresi, 111)

Allah’ın bu ayetinde de bildirdiği gibi, Kuran’da peygamber kıssalarının anlatılmalarının nedeni, insanların, peygamberlerin hayatlarına bakarak ibret almalarıdır. Kuran’ın özünü kavrayamayan birçok insan peygamberlerin hayatlarını birer efsane ya da menkıbe gibi görüp, türlü eklemeler yaparak birbirlerine aktarırlar. Ancak peygamberlerin hayatlarını, güzel ahlaklarını kendilerine örnek almayı, onlar gibi davranmayı, onların yolunu izlemeyi düşünmezler. Peygamberleri yüzeysel değerlendirdikleri için, onların Kuran ahlakını tüm dünyaya anlatmak konusunda gösterdikleri halisane çabayı, tüm hayatlarını, gecelerini ve gündüzlerini bu ahlakın yayılması için harcamalarını, Allah’a olan derin iman ve bağlılıklarını örnek almazlar. Oysa Kuran’da kıssaları aktarılan peygamberlerin tümünün hayatlarının her döneminde müminler için çok güzel örnekler vardır.

Örneğin Hz. Muhammed’ (sav)in kavminin önde gelen inkarcılarıyla, müşriklerle ve münafıklarla olan mücadelesi, Hz. İbrahim’in putları ilah edinen kavmine karşı mücadelesi ve onları bu inançlarından vazgeçirmek için kullandığı yöntemler, Hz. Musa’nın hem kavmine karşı zorbaca davranan, insanlara çok büyük zulümler yapan Firavun’a, hem de anlayışı zayıf olan kavmine karşı cesur ve sabırlı mücadelesi, Hz. Eyüp’ün kendisine Allah’tan bir deneme olarak verilen dert ve hastalığa sabrı ve Allah’a olan

teslimiyeti, Hz. Yusuf'un küçüklüğünden itibaren sürekli olarak kendisine tuzaklar kurulmasına rağmen daima Allah'a yönelmesi, müminlerin kendilerini terbiye etmeleri için birer örnektirler.

Salih bir mümin, güzel ahlaka dair herşeyi Kuran kıssalarına bakarak öğrenebilir. Örneğin Allah'a iman eden, samimi, dürüst, güzel ahlaklı bir insan olmasına ve çevresindeki insanları daima Kuran ahlakına davet etmesine rağmen, bazı insanlar tarafından düşmanca bir tavırla karşılanabilir, iftiraya uğrayabilir. Fakat güzel ahlakına ve Allah yolunda gösterdiği samimi çabasına rağmen neden bu şekilde haksız bir tavra maruz kaldığına hiçbir zaman şaşırmaz veya bundan dolayı üzüntü duymaz. Çünkü tarih boyunca Kuran ahlakını yaşayan ve insanları da bu üstün ahlaka davet eden tüm samimi insanların aynı muamelelere maruz kaldıklarını Kuran'dan öğrenmiştir. İman edenlerin Kuran'dan öğrendiği bir başka gerçek ise, bu tarz sıkıntı ve zorluklarla karşılaşan salih müminlerin başlarına gelenlere daima sabrettikleri, tüm olayları tevekkül ve teslimiyetle karşıladıklarıdır.

Örneğin Hz. Muhammed (sav), müşrikler tarafından, yanındaki arkadaşıyla birlikte Mekke'den çıkartıldığında bir mağaraya sığınmış ve arkadaşına **"... Hüzne kapılma, elbette Allah bizimle beraberdir..." (Tevbe Suresi, 40)** diyerek tevekkülünü ve teslimiyetini göstermiştir. Dolayısıyla aynı durumda olan bir müminin de Peygamberimiz (sav) gibi tevekküllü davranması ve Allah'ın kendisiyle birlikte olduğunu unutmaması gerekir.

Hz. Şuayb ise kavmini Allah'a iman etmeye çağırmış ve onları Allah'ın azabına karşı uyarmıştır. Ancak kavminin "kibirli ve laf anlamayan" önde gelenleri Hz. Şuayb'a, onu ve yanındakileri tehdit ederek karşılık vermişlerdir. Kuran'da Hz. Şuayb ile kavminin önde gelenleri arasındaki bir konuşma şöyle haber verilmektedir:

Kavminin önde gelenlerinden büyüklük taslayanlar (müstekbirler) dediler ki: "Ey Şuayb, seni ve seninle birlikte iman edenleri ya ülkemizden sürüp-çıkaracağız veya mutlaka bizim dinimize geri döneceksiniz." (Şuayb:) "Biz istemesek de mi?" dedi. "Allah bizi ondan kurtardıktan sonra, bizim tekrar sizin dininize dönmemiz Allah'a karşı yalan yere iftira düzmemiz olur. Rabbimiz olan Allah'ın dilemesi dışında, ona geri dönmemiz bizim için olacak iş değildir. Rabbimiz, ilim bakımından herşeyi kuşatmıştır. Biz Allah'a tevekkül ettik. 'Rabbimiz, bizimle kavmimiz arasında 'Sen hak ile hüküm ver,' Sen 'hüküm verenlerin' en hayırlısısın." (Araf Suresi, 88-89)

Hz. Şuayb'ın kavminin bu tehditlerine ve saldırganlığına rağmen gösterdiği kararlılık, müminlerin peygamberlerden öğrenmeleri gereken bir diğer mümin özelliğidir. Hz. Şuayb'ın kavmi ise, tarih boyunca Allah'ın dinini inkar eden tüm insanlarda görülen bir tavır içindedir. Dolayısıyla tüm bunları Kuran'dan öğrenen bir mümin, çevresindeki inkarcıların saldırgan tavırlarından, iftiralarından ve tehditlerinden dolayı asla şaşırmaz, en ufak bir üzüntü duymaz.

Hz. İbrahim de, inkarcılarla yaptığı mücadeledeki kararlı tavrıyla Kuran'da örnek olarak gösterilmiştir. Hz. İbrahim, kavminin putlara tapmasını engellemek için onlara Allah'ın varlığını ve birliğini anlatmış, taptıkları putların hiçbir şeye güç yetiremeyen, tahtadan oyulmuş varlıklar olduklarını göstermiştir. Kavminin Hz. İbrahim'e verdiği karşılık ise, onu ateşe atıp yakmaya kalkışmak olmuştur:

Dediler ki: "Onun için (yüksekçe) bir bina inşa edin de onu çılgınca yanan ateşin içine atın. Böylelikle ona bir tuzak hazırlamak istediler. Oysa Biz, onları alçaltılmışlar kıldık." (Saffat Suresi, 97-98)

Hz. İbrahim'in bu saldırılara verdiği karşılık ise şöyledir:

(İbrahim) Dedi ki: "Şüphesiz ben, Rabbime gidiciyim; O, beni hidayete erdirecektir." (Saffat Suresi, 99)

Kuran'da geçen peygamber kıssalarından öğrendiğimize göre, bulundukları toplumları Allah'ın dinine ve güzel ahlaka çağıran elçiler ve salih müminler daima, o toplumun dine karşı cephe alan önde gelenleri ile karşı karşıya gelmişlerdir. Müminler insanları iyiliğe ve güzelliğe çağırmalarına rağmen, bu kesim tarih boyunca müminlere, özellikle de elçilere düşman olmuş, onları etkisiz hale getirmeye çalışmıştır. İnananların yaptıkları hayırları engellemek, Allah'ın dinini ve güzel ahlakı anlatmalarını durdurabilmek için kullandıkları yöntemlerse yüzyıllardır hiç değişmemiştir. Bu mübarek insanlara, "delilik", "sapkınlık", "menfaatçilik" gibi olmadık iftiralar atarak, onları halkın gözünde küçük düşürmeye yeltenmişler, onları bulundukları yerden sürmekle veya ölümle tehdit etmişler, tuzak kurarak, baskı altına alarak veya hapse atarak çalışmalarını engellemeye çalışmışlardır. Bu çevrelerin salih müminlere karşı giriştikleri bu haksız mücadelede kullandıkları yöntemleri ve çeşitli iftiraları bildiren ayetlerden bazıları şöyledir:

Dediler ki: "Bizden biri olan bir beşere mi uyacağız? Bu durumda gerçekten biz bir sapıklık (dalalet) ve çılgınlık içinde kalmış olu-

ruz. Zikr (vahy) içimizden ona mı bırakıldı? Hayır, o çok yalan söyleyen, kendini beğenmiş bir şımarıktır.” (Kamer Suresi, 24-25)

Şehirde dokuzlu bir çete vardı, yeryüzünde bozgun çıkarıyorlar ve dirlik-düzenlik bırakmıyorlardı. Kendi aralarında Allah adına and içerek, dediler ki: “Gece mutlaka ona ve ailesine bir baskın düzenleyelim, sonra velisine: Ailesinin yok oluşuna biz şahid olmadık ve gerçekten bizler doğruyu söyleyenleriz, diyelim.” Onlar hileli bir düzen kurdu. Biz de (onların hilesine karşı) onların farkında olmadığı bir düzen kurduk. (Neml Suresi, 48-50)

Kendilerinden önce Nuh kavmi de yalanlamıştı; böylece kulumuz (Nuh)u yalanladılar ve: “Delidir” dediler. O ‘baskı altına alınıp engellenmişti.’ (Kamer Suresi, 9)

Hani o inkar edenler, seni tutuklamak ya da öldürmek veya sürgün etmek amacıyla, tuzak kuruyorlardı. Onlar bu tuzağı tasarlıyorlarken, Allah da bir düzen (bir karşılık) kuruyordu. Allah, düzen kurucuların (tuzaklarına karşılık verenlerin) hayırlısıdır. (Enfal Suresi, 30)

İnkar edenler, elçilerin ve salih müminlerin Allah’ın dinini anlatmalarını ve insanları ahiret gününe karşı uyarmalarını engellemek içinse hapisle cezalandırma yöntemini sıkça kullanmışlardır. Hapisle amaçlanan şey, iman edenlerin diğer insanlarla görüşmelerini engellemek ve tüm faaliyetlerinin önünü kesmektir. Söz konusu inkarcı çevrelerin attıkları iftiralar ve yaptıkları kışkırtmalar sonucunda, salih müminler halka yanlış tanıtılmışlar ve bunun sonucunda da hiçbir suçları bulunmamasına rağmen hapse atılmışlardır. Ancak burada önemle vurgulanması gereken nokta şudur: İnkarcıların önde gelenleri müminlere karşı bir suçlama faaliyeti içine girerler, ellerindeki imkanları müminleri ortadan kaldırmak için kullanırlar ve bu şekilde müminleri diğer insanlara yanlış tanıtırlar. Hapis ise bu yanlış tanıtmanın veya söz konusu çevrelerin iftiraları ve entrikaları sonucunda gelir. Kuran’da, hiçbir suçu bulunmadığı halde iftiraya uğrayarak hapse atıldığı ve yıllarca hapiste kaldığı bildirilen peygamber Hz. Yusuf’tur. Hz. Musa ise Firavun tarafından hapse atılmakla tehdit edilmiştir. Hz. Musa Firavun’a Allah’ın varlığını anlatmış ve şöyle demiştir:

“Eğer aklınızı kullanabiliyorsanız, O, doğunun da, batının da ve bunlar arasında olan herşeyin de Rabbidir” dedi (Musa).” (Şuara Suresi, 28)

Firavun’un Hz. Musa’ya verdiği karşılık ise şöyle olmuştur:

(Firavun) dedi ki: “Andolsun, benim dışımda bir ilah edinecek olursan, seni mutlaka hapse atacağım.” (Şuara Suresi, 29)

Dikkat edilirse Firavun’un Hz. Musa’yı hapse atmakla tehdit etmesinin nedeni Hz. Musa’nın Allah’a iman etmesi ve Firavun’un ilahlığını kabul etmemesidir, yani aslında ortada hapis cezasını gerektiren bir suç yoktur.

İlerleyen sayfalarda daha detaylı olarak göreceğimiz gibi, Hz. Yusuf’un da hapse atılmasına neden olabilecek bir suçu yoktur. Kendisine iftira atılmıştır ve herkes Hz. Yusuf’un suçsuz olduğunu görmesine rağmen, ayetin ifadesiyle onu “zindana atmak görüşü daha ağır basmış” (Yusuf Suresi, 35) ve bunun sonucu olarak yıllarca hapiste kalmıştır. Bu nedenle Hz. Yusuf’tan sonra tarih boyunca inkar edenlerin iftiralarına uğrayan, onların haksız saldırıları sonucunda hapse atılan salih müminler bundan dolayı kesinlikle üzüntü duymamışlardır. Hatta Hz. Yusuf Medresesi’nde bulunmanın, orada pek çok yönden eğitilerek “derece” almanın neşesini ve keyfini yaşamışlardır.

Bu kitabın konusu da inkar edenlerin kışkırtmaları ve iftiraları sonucunda hapisle cezalandırılan müminler için hapishanenin aslında Allah’ın kendilerini Rab sıfatıyla eğittiği bir eğitim yeri olduğudur. Olaylara yüzeysel bir şekilde bakan bir göze göre, Allah yolunda oldukları için hapse atılanlar ceza almış gibidirler. Oysa gerçekte onlar Hz. Yusuf Medresesi’nde eğitim almakta, manevi ve ilmi olarak derinleşmektedirler. Unutulmamalıdır ki bu zorluklar iman edenlerin cennetteki derecelerinin artmasına vesile olan güzelliklerdendir.

HZ. YUSUF'UN HAYATI

Önceki bölümde de bildirildiği gibi elçiler her tutum ve davranışlarında Allah'a yönelen çok değerli insanlardır. Her biri, samimiyetleri, doğrulukları, metanetleri, tevekkülleri, sabır ve kararlılıklarıyla inananlar için çok güzel bir örnek teşkil etmektedirler. Hz. Yusuf da bu özelliklere sahip peygamberlerden biridir. Başına gelen türlü zorluk ve sıkıntı karşısında gösterdiği üstün ahlakıyla, Hz.Yusuf'un hayatında tüm inananlar için çok değerli hikmetler, hisseler ve örnekler vardır.

Hz. Yusuf'a Kurulan Tuzak ve "Şer İttifakı"

Kuran'ın 12. suresi olan Yusuf Suresi'nde Hz. Yusuf'un çocukluğundan başlayarak hayatı anlatılır. Hz. Yusuf çocukluğundan itibaren birçok güçlükle karşılaşmış, ancak sabrı ve tevekkülü ile daima insanlara örnek olmuştur. Bu surede ilk olarak Hz. Yusuf'un gördüğü bir rüya bildirilir:

Hani Yusuf babasına: "Babacığım, gerçekten ben (rüyamda) on bir yıldız, Güneş'i ve Ay'ı gördüm; bana secde etmektelerken gördüm" demişti. (Yusuf Suresi, 4)

Hz. Yusuf'un babası Hz. Yakup ise oğlunun bu rüyasını yorumlamış ve şöyle demiştir:

Böylece Rabbin seni seçkin kılacak, sözlerin yorumundan (kaynaklanan bir bilgiyi) sana öğretecek ve daha önce ataların İbrahim ve İshak'a (nimetini) tamamladığı gibi senin ve Yakup ailesinin üzerindeki nimetini tamamlayacaktır. Elbette Rabbin, bilendir, hüküm ve hikmet sahibidir." (Yusuf Suresi, 6)

Kuran'da Hz. Yusuf'un ailesi hakkında verilen çok önemli bir bilgi kardeşlerinin ona olan düşmanlıklarıdır. Hz. Yusuf'un güzel ahlakının, samimiyetinin ve imanının farkında olan ve ona karşı çok büyük bir kıskançlık duyan kardeşlerinin, ona bir kötülük yapabileceklerinin farkında olan Hz. Yakup, Hz. Yusuf'u kardeşlerine karşı şöyle uyarmıştır:

(Babası) Demişti ki: "Oğlum, rüyanı kardeşlerine anlatma, yoksa sana bir tuzak kurarlar. Çünkü şeytan, insan için apaçık bir düşmandır." (Yusuf Suresi, 5)

Duydukları şiddetli kıskançlık nedeniyle Hz. Yusuf'u öldürmeye karar veren kardeşlerinin aralarındaki konuşmalarda dikkati çeken ise yaptıkları çok kapsamlı plandır. Kendilerini "birbirlerini pekiştiren bir topluluk" olarak tanımlamışlar, yani bir ittifak oluşturmuşlar ve birçok ayrıntıyı düşünüp, birlikte Hz. Yusuf'a bir tuzak kurmuşlardır. Aralarında geçen konuşmalar Kuran'da şöyle bildirilir:

Andolsun, Yusuf ve kardeşlerinde soranlar için ayetler (ibretler) vardır. Onlar şöyle demişti: "Yusuf ve kardeşi babamıza bizden daha sevgilidir; oysa ki biz, birbirini pekiştiren bir topluluğuz. Gerçekte babamız, açıkça bir şaşkınlık içindedir. Öldürün Yusuf'u veya onu bir yere atıp-bırakın ki, babanızın yüzü yalnızca size (dönük) kalsın. Ondan sonra da salih bir topluluk olursunuz." İçlerinden bir sözcü dedi ki: "Eğer (mutlaka bir şey) yapacaksanız, öldürmeyin Yusuf'u, onu kuyunun derinliklerine bırakıverin de bir yolcu kafilesi alsın." (Yusuf Suresi, 7-10)

Ayetin başında Hz. Yusuf ve kardeşlerinde ibretler olduğu bildirilmektedir. Öyle ise her mümin bu konu ile ilgili ayetleri okurken ibret almak, hikmetleri fark edebilmek, bu ayetlerden sonuç çıkararak kendi hayatında bunları göz önünde bulundurmak durumundadır. Örneğin kardeşleri, Hz. Yakup'un Hz. Yusuf'a olan sevgisini kıskanmakta ve hatta bu kıskançlıkları kardeşlerini öldürmeyi düşünebilecek kadar ileri gitmektedir. Ayrıca dikkat edilirse, Hz. Yusuf'un kardeşleri salih bir mümin aleyhinde tuzak kurmak için bir "şer ittifakı" oluşturmakta ve güçlerini birleştirmektedirler. Tuzaklarının amacı ise müminleri, yani Hz. Yusuf ile Hz. Yakup'u ayırmak ve kendisinde bazı üstün özellikler bulunduğunu anladıkları kardeşlerini öldürmektir.

İnkar edenlerin salih müminler aleyhinde biraraya gelerek yaptıkları işbirliği tarih boyunca sık sık tekrarlanmıştır. Her dönemde kötü olanlar birleşerek, iyilere zarar vermek, onların hayır üzere yaptıkları çalışmalarını engellemek, onları yurtlarından çıkarmak ve hatta öldürmek için ittifaklar kurmuşlardır. Ancak Allah her defasında onların tuzaklarını bozmuş, ittifaklarını da darmadağın etmiştir. Hz. Yakup ile Hz. Yusuf'un birlik içinde hareket etmeleri ve Hz. Yakup'un, oğullarının bu şer ittifakına karşı Hz. Yusuf'u uyararak destek olması bu konuda çok güzel bir örnektir.

Şer İttifakının Oluşturduğu Sahte Deliller

Ayetlerin devamında, kardeşlerinin yaptıkları plan gereği Hz. Yusuf'u kuyuya atmaya karar verdikleri bildirilir. Bu planlarını uygulayabilmek amacıyla da Hz. Yusuf'u oyun oynamaya götürmek için babalarından güç-

lükle izin alırlar. Gittikleri yerde Hz. Yusuf'u kuyuya bırakırlar. Hz. Yusuf kuyuya bırakılmak üzereyken Allah ona şöyle vahyetmiştir:

Nitekim onu götürdükleri ve kuyunun derinliklerine atmaya topluca davrandıkları zaman, Biz ona (şöyle) vahyettik: "Andolsun, sen onlara kendileri, farkında değilken, bu yaptıklarını haber vereceksin." (Yusuf Suresi, 15)

Hz. Yusuf'u kuyuya attıktan sonra eve dönen kardeşleri, olan bitenleri babalarına şu şekilde aktarırlar:

Dediler ki: "Ey Babamız, gerçek şu ki, biz gittik, yarışıyorduk. Yusuf'u da yiyeceklerimizin (veya eşyamızın) yanında bırakmıştık. Fakat onu kurt yemiş. Ne var ki biz doğruyu söylesek bile sen bize inanacak değilsin." Ve üzerine yalandan kan (sürülmüş) olan gömleğini getirdiler. "Hayır" dedi. "Nefsiniz, sizi yanıltıp (böyle) bir işe sürüklemiş. Bundan sonra (bana düşen) güzel bir sabırdır. Sizin bu düzüp-uydurduklarınıza karşı (kendisinden) yardım istenecek olan Allah'tır." (Yusuf Suresi, 17-18)

Allah bu ayetleriyle, Hz. Yusuf'un kardeşlerinin kötülük yapmadıklarına babalarını inandırabilmek için her türlü ayrıntıyı düşünüp, sahte delil dahi oluşturduklarına dikkat çekmektedir. Münafıklar ve inkar edenler de bir Müslümana tuzak kurarlarken yalandan, iftiradan hiç çekinmez, sahte delil oluşturmayı da asla ihmal etmezler. Yusuf'un kardeşleri de bu sahte delili oluştururken babalarını doğru söylediklerine ikna etmeyi hedeflemektedirler. Ancak Hz. Yakup'un tavrından da anlaşılacağı gibi, müminler inkarcıların tuzaklarını hemen sezer ve sahte delillere asla itimat etmezler. İnkar edenlerin müminler aleyhinde uydurdukları yalanlara sadece kendileri gibi inkar edenler inanırlar.

Hz. Yusuf Medresesi'ne Giriş

Hz. Yusuf kuyuya bırakıldıktan sonra bir yolcu kafilesi onu bulur ve az bir ücretle Mısırlı bir Aziz'e satar. Allah bu olayların neticesinde, Hz. Yusuf'u Mısır'a yerleştirdiğini ve ona "sözlerin yorumunu" öğrettiğini, ergenlik yaşına gelince de kendisine hüküm ve ilim verdiğini bildirmektedir. **(Yusuf Suresi, 21-22)**

Hz. Yusuf'un hapse atılmasına sebep olan olay ise, evinde kaldığı Mısırlı Aziz'in karısının kendisinden murad almak istemesiyle başlar. Hz. Yusuf'un kadına verdiği karşılık ise şöyle olmuştur:

Evinde kalmakta olduğu kadın, ondan murad almak istedi ve kapıları sımsıkı kapatarak: "İsteklerim senin içindir, gelsene" dedi. (Yusuf) Dedi ki: "Allah'a sığınırım. Çünkü O benim efendimdir, yerimi güzel tutmuştur. Gerçek şu ki, zalimler kurtuluşa ermez." (Yusuf Suresi, 23)

Hz. Yusuf bu sözleri üzerine kapıya doğru yönelerek çıkmak istemiş, ancak kadın ısrarcı davranarak Hz. Yusuf'un gömleğini arkasından yırtmış ve tam o esnada kadının kocası gelmiştir. Kadın ise hiç tereddüt etmeden **"... Ailene kötülük isteyenin, zindana atılmaktan veya acı bir azap-**

tan başka cezası ne olabilir?" (Yusuf Suresi, 25) diyerek Hz. Yusuf'a iftira atmış ve zindana atılması gerektiğini söyleyerek çevresindeki insanları Hz. Yusuf'a karşı kışkırtacak bir tutum sergilemiştir. Bu çirkin iftira karşısında ise Hz. Yusuf, kendisinin masum olduğunu ve hiçbir suçunun bulunmadığını belirterek şöyle demiştir:

(Yusuf) Dedi ki: "Onun kendisi benden murad almak istedi…" (Yusuf Suresi, 26)

Bunun üzerine kadının yakınlarından biri şahitlik etmiş ve şöyle demiştir:

… Kadının yakınlarından bir şahit şahitlik etti: "Eğer onun gömleği ön taraftan yırtılmışsa, bu durumda kadın doğruyu söylemiştir, kendisi ise yalan söyleyenlerdendir. Yok eğer onun gömleği arkadan çekilip-yırtılmışsa, bu durumda kadın yalan söylemiştir ve kendisi doğruyu söyleyenlerdendir." (Yusuf Suresi, 26-27)

Görüldüğü gibi Hz. Yusuf'un suçsuz olduğuna dair deliller de mevcuttur; hatta iftira atan kadının kocası da bu delilleri görmüş ve durumu anlayarak şöyle demiştir:

Onun gömleğinin arkadan çekilip-yırtıldığını gördüğü zaman (kocası): "Doğrusu, bu sizin düzeninizden (biri)dir. Gerçekten sizin düzeniniz büyüktür" dedi. "Yusuf, sen bundan yüz çevir. Sen de (kadın) günahın dolayısıyla bağışlanma dile. Doğrusu sen günahkarlardan oldun." (Yusuf Suresi, 28-29)

Ayetlerde bildirildiğine göre Hz. Yusuf'un masumluğuna herkes, şehirdeki kadınlar dahi şahittir. Fakat buna rağmen Hz. Yusuf iffetinden dolayı ve onların çağırdıkları hayata uymadığı için zindana atılmıştır. Hatta vezirin karısı bunu diğer kadınlara açıkça söylemiştir. Neredeyse tüm bir şehir halkı Hz. Yusuf'un suçsuz olmasına rağmen hapse atıldığını bilmektedir:

Kadın dedi ki: "Beni kendisiyle kınadığınız işte budur. Andolsun onun nefsinden ben murad istedim, o ise (kendini) korudu. Ve andolsun, eğer o kendisine emrettiğimi yapmayacak olursa, mutlaka zindana atılacak ve elbette küçük düşürülenlerden olacak." (Yusuf Suresi, 32)

Bir başka ayette ise bu durum şöyle açıklanır:

Sonra onlarda (Yusuf'un iffetine ilişkin) delilleri görmelerinin ardından, mutlaka onu belli bir vakte kadar zindana atmak (görüşü) ağır bastı. (Yusuf Suresi, 35)

Ayetlerde Hz. Yusuf'un hiçbir suçunun olmadığına herkesin şahit olduğu, fakat buna rağmen hapse atma kararının ağır bastığı bildirilmektedir. Hz. Yusuf'un suçsuzluğunu bilmelerine ve buna ait deliller bulunmasına rağmen, onu hapisle cezalandırmalarının nedeni aslında, onun Allah'a olan imanı ve gönülden bağlılığıdır. Hz. Yusuf, imanından ve güzel ahlakından dolayı nasıl kardeşlerinin kıskançlığını ve düşmanlığını kazandıysa, bulunduğu çevredeki bazı kimselerin de aynı sebeplerle düşmanlığını kazanmıştır. Tüm bu haksız suçlamaların, iftiraların, cezalandırmaların karşısında Hz. Yusuf'un gösterdiği üstün ahlak, tevekkül ve kararlılık ise Kuran'da şöyle bildirilmektedir:

(Yusuf) Dedi ki: "Rabbim, zindan, bunların beni kendisine çağırdıkları şeyden bana daha sevimlidir. Kurdukları düzeni benden uzaklaştırmazsan, onlara (korkarım) eğilim gösterir, (böylece) cahillerden olurum." Böylece Rabbi, duasını kabul etti ve onların hileli düzenlerini kendisinden uzaklaştırdı. Çünkü O, işitendir, bilendir. (Yusuf Suresi, 33-34)

Tarih boyunca Allah yolunda olup da, haksız iftiralar sonucunda hapse atılan veya çeşitli zorluklarla karşılaşan müminler daima Hz. Yusuf'un bu güzel tavrını örnek alarak, üstün ahlaklarından asla taviz vermeyeceklerini göstermişlerdir. İnkarcıların bir eziyet ve ceza olarak gördükleri hapsi salih müminler zevk ve neşe ile karşılamışlardır. Allah'ın rızasını kazanmak için çaba gösterirken karşılaştıkları tüm zorluklar, sıkıntı ve ezalar onların şevklerini ve heyecanlarını artırmıştır.

Hz. Yusuf'un Hapishane Günleri

Hz. Yusuf hapishanede kaldığı süre içinde de sabrı, tevekkülü, dirayeti ve metanetiyle çok üstün bir ahlak göstermiştir. Hapishanedeki arkadaşlarına Allah'ın varlığını ve birliğini anlatmış, Allah'tan başka ilaha tapmamaları için onları uyarmıştır. Ayrıca Allah'ın kendisine bir lütuf olarak verdiği rüyaların yorumunu yapabilme ilmini kullanarak hapis arkadaşlarının

rüyalarını yorumlamıştır. Ancak rüya yorumlarını yaparken de mutlaka onlara Allah'ı hatırlatmıştır.

Hz. Yusuf'un hapishaneden çıkışı ise hiç umulmadık bir şekilde olmuştur. İlmi ve güvenilirliği hapisten çıkan arkadaşı aracılığı ile Mısır hükümdarına kadar ulaşmıştır. Kendisine iftira atanlar itirafta bulununca da suçsuzluğu kesin olarak anlaşılmış ve ardından Mısır'ın hazinelerinin başına getirilmiştir. Ayetlerde bu olay şöyle haber verilir:

Hükümdar dedi ki: "Onu bana getirin, onu kendime bağlı kılayım." Onunla konuştuğunda da (şöyle) dedi: "Sen bugün bizim yanımızda (artık) önemli bir yer sahibisin, güvenilir (bir danışman-yönetici)sin." (Yusuf) Dedi ki: "Beni (bu) yerin (ülkenin) hazineleri üzerinde (bir yönetici) kıl. Çünkü ben, (bunları iyi) bir koruyucuyum, (yönetim işlerini de) bilenim." İşte böylece Biz yeryüzünde Yusuf'a güç ve imkan (iktidar) verdik. Öyle ki, orada (Mısır'da) dilediği yerde konakladı. Biz kime dilersek rahmetimizi nasip ederiz ve iyilik yapanların ecrini kayba uğratmayız. Ahiretin karşılığı ise, iman edenler ve takvada bulunanlar için daha hayırlıdır. (Yusuf Suresi, 54-57)

Bu ayetlerde de görüldüğü gibi tüm zorluklardan, sıkıntılardan, inkarcıların ezalarından sonra Allah inanan kullarını güzel bir hayata kavuşturmaktadır. Bu, hem dünya hayatındaki bir güç ve zenginlik, hem de sonsuz ahiret yurdundaki cennet nimetleri olabilir. Hz. Yusuf da yaşadığı tüm zorluklardan sonra hem dünyada hem de ahirette çok güzel nimetlerle karşılık bulmuştur. Allah müminleri bu konuda şöyle müjdeler:

Kim Allah'ı, Resulü'nü ve iman edenleri dost (veli) edinirse, hiç şüphe yok, galip gelecek olanlar, Allah'ın taraftarlarıdır. (Maide Suresi, 56)

Allah, yazmıştır: "Andolsun, Ben galip geleceğim ve elçilerim de." Gerçekten Allah, en büyük kuvvet sahibidir, güçlü ve üstün olandır. (Mücadele Suresi, 21)

Hz. Yusuf'un yaşamı Kuran'da Allah'ın bu vaadinin mutlaka gerçekleştiğini gösteren örneklerden biridir. Hz. Yusuf önce zorluk ve sıkıntılarla, ihanet ve iftiralarla karşılaşmış, ardından bir nevi "medrese" olan hapishanede derin bir manevi eğitimden geçmiştir. Sonunda da Allah'ın vaadiyle karşılaşmış ve Allah onu tüm iftiralardan temizlemiş, yeryüzünde yerleşik kılmış, malca ve ilimce güçlendirmiştir.

HZ. YUSUF MEDRESESİ'NİN MÜMİNLER İÇİN HİKMET VE GÜZELLİKLERİ

Bu kitabın devamında hapishane kelimesi yerine genel olarak Hz. Yusuf Medresesi ifadesi kullanılacaktır. Çünkü daha önce de sözünü ettiğimiz gibi müminin hapsedilmesi bir ceza değil, onun için bir eğitimdir. Hapishane mümin için bir "terbiyehane", maneviyatını kuvvetlendirdiği bir "üniversite" hükmündedir. Zayıf imanlı veya imansız kimseler hapishanenin inançlı kimseler tarafından nasıl olup da bir ceza ve tahammülü zor bir musibet olarak görülmediğini anlayamazlar. Hatta müminlerin böyle bir durumla karşılaştıklarında, ahiretleri için duydukları büyük sevincin nedenini kavramaları ise kesinlikle mümkün değildir. Mümin elbette ki hapiste bulunmayı istemez, böyle bir amaç için çaba sarf etmez. Ancak böyle bir durumla karşılaştığında, Hz. Yusuf Medresesi'nde alacağı derecenin manevi heyecanını, zevkini ve hazzını yaşar. Başına gelen küçük büyük her olayda olduğu gibi bunda da Allah'ın yarattığı hikmetleri, hayır ve güzellikleri görür.

Müminlerin, Allah'ın rızasını kazanmak için çaba sarf ederken girdikleri hapishane ortamını Hz. Yusuf Medresesi olarak isimlendirmelerinin nedeni, onların herşeyde bir hayır ve güzellik olduğuna inanmalarıdır. Onlar bilirler ki, Allah bir mümin için her ne dilerse, o en hayırlısı ve en güzelidir. Olayları dışarıdan izleyen bir kişi bir müminin hapishaneye girmesine zincirleme birçok olayın neden olduğunu zannedebilir. Oysa derinlemesine düşünüldüğünde ve tüm olaylar Kuran'a göre değerlendirildiğinde gerçekler bambaşkadır. Bir müminin hapse girmesi, hapiste kaldığı süre ve çıktığı an ancak Allah'ın dilemesi ile gerçekleşir. Hiçbir olay veya hiçbir kişi Allah'ın dilemesi dışında bir insanın hapse girmesine neden olamaz. İnsan ancak kaderinde olduğu için böyle bir durumla karşılaşır. Eğer Allah bir Müslümanın hapiste bulunmasını dilemişse, bu kişi için orada geçirdiği günlerde birçok güzellik ve hayırlar var demektir. Ancak bu, derin bir kavrayışa ve güçlü bir imana sahip bir insanın görebileceği bir gerçektir.

Bediüzzaman Said Nursi bu konuda tüm yaşamı boyunca örnek olmuş mübarek bir insandır. Hz. Yusuf Medresesi'ne her girişinde orada bulunuşunun hayır ve hikmetlerini düşünmüş, bunları da tüm inananlarla paylaşmıştır. Hapishaneden yazdığı mektuplarla öğrencilerine çok değerli tavsiyelerde bulunmuş, bu dönem boyunca kaleme almayı sürdürdüğü Risale-i Nur ismiyle anılan eserleriyle de insanlara birbirinden hikmetli tefekkürlerini aktarmıştır. Her yazısında bu olayların kendileri için çok hayırlı oldu-

ğunu, birçok güzelliği beraberinde getirdiğini ve gelişen her olaya iman ve tevekkül gözüyle bakılması gerektiğini hatırlatmıştır. Özellikle de yaşının çok ilerlediği dönemlerde, tüm hastalıklarına rağmen, kışın en şiddetli günlerinde soğuk ve sobasız hücrelerde tutulan, hatta kimi zaman tecrit edilerek insanlarla görüşmesi dahi yasaklanan Said Nursi, en ağır koşullarda da herşeyin kaderde olduğunu ve teslimiyetle karşılanması gerektiğini bir mektubunda şöyle dile getirmiştir:

"Sonra bu sırada, bu soğukta, en ziyade istirahata ve üşümemeğe ve dünyayı düşünmemeğe muhtaç olduğum bir zamanda, garazı ve kasdı hisseder bir tarzda, beni tahammülün üzerinde bu sürgün ve tecrid ve tevkif ve sıkıntıya sevkedenlere, fevkalade kızmak geldi. Bir yardım imdada yetişti. Manen kalbe ihtar edildi ki: "İnsanların sana ettikleri ayn-ı zulümlerinde, ayn-ı adalet olan kader-i İlahi'nin büyük bir hissesi var ve bu hapiste yiyecek rızkın var. O rızkın seni buraya çağırdı. Ona karşı rıza ve teslim ile karşılık vermek lazım. Hikmet ve Rabbin rahmetinin dahi büyük bir hissesi var ki, bu hapistekileri nurlandırmak ve teselli vermek ve size sevap kazandırmaktır. Bu hisseye karşı, sabır içinde binler şükretmek lazımdır…" 3

Bediüzzaman'ın sözlerinde ifade ettiği gibi, Hz. Yusuf Medresesi'nde bulunanlar kaderlerinde olduğu için oradadırlar ve bu nedenle olaylara teslimiyetle, sabır ve şükürle karşılık vermelidirler. Ayrıca hapishane imtihanıyla karşılaşan her salih Müslümanın, Bediüzzaman gibi orada bulunmasının hayır ve hikmetlerini bulup çıkarması gerekir ki, böylesine kıymetli bir manevi eğitim döneminin hakkını verebilsin. Bediüzzaman başka bir sözünde ise Hz. Yusuf Medresesi'nin bahçesinde hem iyilerin hem de kötülerin bulunduğunu, ancak müminlerin sadece iyileri görüp kötüleri ise görmezlikten gelerek, zihinlerini bu tip konularla gereksiz yere meşgul etmemeleri gerektiğini hatırlatmıştır:

"Saniyen: "Kadere iman eden gam ve hüzünden emin olur" sırrıyla, "Herşeyin güzel cihetine bakınız" kaidesinin sırrıyla, gayet kısacık bir meali: "Sözleri dinleyip en güzeline tabi' olup fenasına bakmayanlar İlahi hidayete kavuşmuş akıl sahibi onlardır" mealinde. Bizler için şimdi herşeyin iyi tarafına ve güzel cihetine ve ferah verecek yönüne bakmak lazımdır ki manasız, lüzumsuz, zararlı, sıkıntılı, çirkin, geçici haller nazar-ı dikkatimizi çekip kalbimizi meşgul etmesin. Sekizinci Söz'de bir bahçeye iki adam, biri çıkar biri giriyor. Bahtiyarı bahçedeki çiçeklere, güzel şeylere bakar, safa ile istirahat eder. Diğer bedbaht, temizlemek elinden gelmediği halde çirkin, pis şeylere dikkatini verir, midesini bulandırır. İstirahata karşılık sıkıntı çeker, çıkar gider. Şimdi toplum hayatı insanlığın aşamalarında, özellikle Yusufiye Medresesi bir bahçe hükmündedir. Hem çirkin, hem güzel, hem kederli, hem ferahlı şeyler beraber bulunur. Akıl odur ki; ferahlı ve

güzel şeylerle meşgul olup, çirkin, sıkıntılı şeylere ehemmiyet vermez, şikayet ve merak yerine şükreder, sevinir.” 4

Bediüzzaman’ın da ifade ettiği gibi, Allah’ın yarattığı olaylardaki güzellikleri, hayırları görenler dünyada ve ahirette sevinç içinde, rahat ve huzurlu yaşarlar. Onlara hiçbir kötü kişi zarar veremez, hiçbir kötülük üzülmelerine neden olamaz. Allah’a iman etmeyen kişiler içinse bunun tam tersi geçerlidir. Onlar başlarına gelen her sıkıntıda ve zorlukta hemen ümitsizliğe kapılır, bunalıma girer, korku duyar ve sonucunda dünyayı da ahireti de kaybederler. Allah Kuran’da bu kişilerin durumlarını şöyle bildirir:

İnsanlardan kimi, Allah’a bir ucundan ibadet eder, eğer kendisine bir hayır dokunursa, bununla tatmin bulur ve eğer kendisine bir fitne isabet edecek olursa yüzü üstü dönüverir. O, dünyayı kaybetmiştir, ahireti de. İşte bu, apaçık bir kayıptır. (Hac Suresi, 11)

Hz. Yusuf'un Hapis Hayatının Hikmetleri ve Vesile Olduğu Nimetler

Hz. Yusuf'un hayatı, daha önce de belirttiğimiz gibi, Allah'ın herşeyi bir hayır ve hikmet üzerine yarattığını gösteren olaylarla doludur. Sadece hapishaneye atılması değil, aleyhinde kurulan her tuzak da, onun lehine bir hayırla sonuçlanmıştır.

Örneğin kardeşleri Hz. Yusuf'u öldürmek için bir kuyuya atmışlardır. Ancak bu olay Hz. Yusuf'un Mısır'a yerleşmesine ve devamında da Mısır hazinelerinin başına geçmesine vesile olmuştur. Evinde kaldığı Aziz'in karısının attığı iftira ile hapse atılmasının sonuçları da hep hayırlara vesile olmuştur. Bir insanın iftira sonucu hapse girmesi, olayların hayır ve hikmetleri göremeyen kişiler tarafından büyük bir şanssızlık ve bela olarak nitelendirilebilir. Oysa Hz. Yusuf'un hayatında gördüğümüz, bu olay sayesinde onun güzel ahlakına, namusuna, Allah'ın haram kıldıklarına karşı ne derece titiz olduğuna, imanına, doğruluğuna tüm şehir halkı şahit olmuştur. Bunun yanında sahip olduğu ilim, hükümdarın kulağına kadar gitmiş ve bu ilmi sayesinde Mısır hazinelerinin başına yönetici olarak atanmıştır. Dolayısıyla bir mümin için en güzel davranış, Rabbimizin kendisi için belirlediği kadere tamamen teslim olmak ve Allah'ın olayların ardından neler göstereceğini sabırla ve tevekkülle beklemektir. Allah tüm olayları bizim önceden bilemeyeceğimiz kusursuz bir plan içinde, en ince detayı ile ve en hayırlı olacak şekliyle yaratır. Hz. Yusuf da bu gerçeği şöyle dile getirmiştir:

Babasını ve annesini tahta çıkarıp oturttu; onun için secdeye kapandılar. Dedi ki: "Ey Babam, bu, daha önceki rüyamın yorumudur. Doğrusu Rabbim onu gerçek kıldı. Bana iyilik etti, çünkü beni zindandan çıkardı. Şeytan benimle kardeşlerimin arasını açtıktan sonra, (O,) çölden sizi getirdi. Şüphesiz benim Rabbim, dilediğini pek ince düzenleyip tedbir edendi. Gerçekten bilen, hüküm ve hikmet sahibi O'dur." (Yusuf Suresi, 100)

Salih Bir Müminin Hz. Yusuf Medresesi'nde Bulunmasının Hayır ve Hikmetleri

Kitabın başında da vurguladığımız gibi, Allah elbette ki her olayda bizim görebildiğimiz ve göremediğimiz sayısız güzellik, hayır ve hikmet yaratır. Ancak salih müminlerin başlarına herhangi bir olay geldiğinde Allah'a yönelerek, bu olayların hayır ve hikmetlerini görmeye çalışmaları gerekir. Bu, Hz. Yusuf Medresesi'ndeki tüm inançlı kişiler için geçerlidir. Bu bölümde, Hz. Yusuf Medresesi'nin inananlara kazandırdığı güzellikler, esenlikler ve Allah'ın rahmetine nasıl bir vesile olduğu anlatılacaktır.

Müminlerin kardeşlik bağlarına, sadakatlerine, kararlı ve samimi tutumlarına herkes şahit olur

Bir müminin Hz. Yusuf Medresesi'ne girmesine, aynı Hz.Yusuf'ta olduğu gibi, inkar edenlerin, insanlar arasında ahlaksızlığı ve inkarı yaygınlaştırmaya çalışanların iftiraları ve haksız suçlamaları neden olur. Bu çevrelerin adeta yaygara koparırcasına müminlerin üzerlerine gitmeleri, halk arasında sahte deliller, yalancı şahitler ve asılsız haberlerle oluşturdukları infial, müminlerin hiçbir suçları olmadığı halde hapse konulmaları ile sonuçlanır. Bediüzzaman Said Nursi, İmam-ı Azam, Süleyman Hilmi Tunahan gibi önemli İslam alimleri de birbirine benzer haksız suçlamalar ve asılsız iftiralar sonucunda Hz. Yusuf Medresesi'nde kalmışlardır.

Salih müminlere atılan iftiraların en başında gelenlerden biri müminlerin bir menfaat peşinde oldukları yönündedir. Bu iftira geçmişte tüm peygamberlere ve onların yanındaki salih müminlere atılmıştır. Hatta inkar edenler müminlerin çıkar için birarada bulunduklarından o kadar emindirler ki, onları dağıtmak için **"... Allah'ın Resulü yanında bulunanlara hiçbir infak (harcama)da bulunmayın, sonunda dağılıp gitsinler..." (Münafikun Suresi, 7)** dedikleri bildirilmektedir. Bu ayetten de anlaşıldığı gibi müminlerin maddi çıkarlar için birarada bulunduklarını, maddi çıkarları engellendiğinde ise beraberliklerinin son bulacağını zannederler.

Bu aslında cahiliyenin "kişiyi kendin gibi bilirsin" mantığının bir yansımasıdır. Çünkü gerçekten de Allah'a iman etmeyen kişiler, menfaatleri en ufak bir zarara uğradığında kırk yıllık dostlarından, hatta kimi zaman anne babalarından dahi vazgeçebilirler. Bu çirkin ahlaka göre, bir insanın maddi çıkarı olmayan kişiyle arkadaşlık etmesi, ona yardımda bulunması, fedakarlık göstermesi çok büyük bir saflıktır. Arkadaşlığın kalıcılığı da söz konusu çıkarın büyüklüğüne, ehemmiyetine göre belirlenmelidir. Dinden uzak insanlar, kendi ahlakları bu şekilde olduğu için, müminleri de kendileri gibi değerlendirirler. Ancak müminlere yönelttikleri her türlü saldırı, iftira ve haksız suçlamaya, oluşturdukları zor koşullara ve verdikleri sıkıntılara rağmen gördükleri kararlı, sadık, vefalı, metanetli ve güçlü tavırlar karşısında büyük bir şaşkınlık yaşarlar. Çünkü bütün amaçları müminleri yıldırmak, birbirlerine olan güçlü kardeşlik bağlarını bozmak ve dağıtmakken, birdenbire bütün çabalarının boşa gittiğini anlarlar.

Salih müminler koşullar ne olursa olsun imanlarından, ibadetlerinden, güzel ahlaklarından ve Allah'a iman eden insanlarla birlikte olmaktan vazgeçmezler. Allah birçok ayetinde salih müminlerin bu üstün özelliklerini bildirmiştir. Bu ayetlerden bazıları şöyledir:

Mümin olanlar, ancak o kimselerdir ki, onlar, Allah'a ve Resulü'ne iman ettiler, sonra hiçbir kuşkuya kapılmadan Allah yolunda mallarıyla ve canlarıyla cehd ettiler (çaba harcadılar). İşte onlar, sadık (doğru) olanların ta kendileridir. (Hucurat Suresi, 15)

Nice peygamberle birlikte birçok Rabbani (bilgin)ler savaşa girdiler de, Allah yolunda kendilerine isabet eden (güçlük ve mihnet)den dolayı ne gevşeklik gösterdiler, ne boyun eğdiler. Allah, sabredenleri sever. Onların söyledikleri: "Rabbimiz, günahlarımızı ve işimizdeki aşırılıklarımızı bağışla, ayaklarımızı (bastıkları yerde) sağlamlaştır ve bize kafirler topluluğuna karşı yardım et" demelerinden başka bir şey değildi. (Al-i İmran Suresi, 146-147)

Görüldüğü gibi müminlerin hapis veya haksız saldırılar gibi zorluklarla karşılaşmalarının vesile olduğu hayırlardan biri, onların sadakatlerinin, vefalarının, birbirlerine olan bağlılıklarının ortaya çıkmasıdır. Bu, içlerinde yaşadıkları toplumun ilk defa karşılaştığı bir modeldir. Bütün bu olaylar müminlerin sahip oldukları güzel ahlakın tüm toplumca tanınmasına da vesile olur. Sadece onlarla aynı dönemde yaşayanlar değil, gelecekteki birçok nesil de aynı şekilde salih müminlerin zorluk anlarında dahi kararlı ve sadık olduklarına, hiçbir zaman yılgınlık göstermediklerine şahitlik etmiş olurlar.

Nitekim yakın tarihimizde Bediüzzaman'ın ve çevresindekilerin gösterdikleri kararlılık, Hz. Yusuf Medresesi'ndeki şevk ve heyecanları bunun en güzel örneklerinden biridir. Onlar hem yaşadıkları dönemde, hem de günümüzde tüm müminlere güzel birer örnektirler. Bediüzzaman, Hz. Yusuf Medresesi'ndeyken dışarıda bulunan kardeşlerine yazdığı mektuplarda onlara şöyle hitap etmiştir:

"Aziz, sıddık, sarsılmaz, sıkıntıdan usanıp bizlerden çekilmez kardeşlerim!… Nur talebelerinin de, birkaç senede en uygun olan Medrese-i Yusufiye'de bir defa toplanmalarının lüzumu cihetinde bin sıkıntı ve zorluk dahi olsa ehemmiyeti yoktur. Eski hapislerimizde birkaç zayıf kardeşlerimizin usanıp daire-i Nuriyeden çekinmeleri onlara pek büyük bir kayıp oldu ve Nurlara hiç zarar gelmedi. Onların yerine daha metin, daha muhlis şakirdler meydana çıktılar. Madem dünyanın bu imtihanları geçicidir, çabuk giderler. Sevaplarını, meyvelerini bizlere verirler. Biz de İlahi yardıma itimad edip sabır içinde şükretmeliyiz." (Şualar, s. 503)

Bediüzzaman bir başka mektubunda Hz. Yusuf Medresesi'nden sadık dostlarına şöyle seslenmiştir:

“Aziz, sıddık kardeşlerim! Bu eski ve yeni iki Medrese-i Yusufiye’deki şiddetli imtihanda sarsılmayan ve dersinden vazgeçmeyen ve yakıcı çorbadan ağızları yandığı halde talebeliğini bırakmayan ve bu kadar saldırıya karşı manevi kuvveti kırılmayan zatları hakikat ehli ve gelecek nesil alkışlayacakları gibi, melaike ve ruhaniler dahi alkışlıyorlar diye kanaatim var. Fakat içinizde hastalıklı ve nazik ve fakirler bulunmasıyla, maddi sıkıntı ziyadedir. Ve buna karşı da her biriniz her birisine birer tesellici ve ahlakta ve sabırda birer örnek alınacak model ve dayanışma ve yumuşatma birer şefkatli kardeş ve ders müzakeresinde birer zeki muhatab ve mücib ve güzel huyların yansımasına birer ayna olmanız, o maddi sıkıntıları hiçe indirir diye düşünüp ruhumdan çok sevdiğim sizler hakkında teselli buluyorum...” 5

Bugün, tarihte yaşanmış olaylara bakarak, salih müminlerin kararlılıklarından, sabırlarından, Allah yolundaki cesaretlerinden ve birbirlerine olan bağlılıklarından örnekler alıyoruz. Geçmişte yaşanan olayların bugün tüm müminlere örnek teşkil etmesi şunu göstermektedir: O dönemde gelişen olaylar ve zorluklar müminlerin lehine olmuş, onların hem çağdaşları hem de sonraki toplumlar tarafından tanınmalarına vesile olduğu gibi şeref ve üstünlük kazanmışlardır.

Müminlere haksızlık yapıldığı halk tarafından anlaşılır, güzel ahlaklı, doğru ve güvenilir insanlar oldukları ortaya çıkar

Hangi dönemde yaşarsa yaşasın, bir müminin karalanmaya çalışılacağı ve hakkında suç araştırmaları yapılacağı açıktır. Çünkü bir mümini etkisiz hale getirme konusunda, halkın ikna edilmesi ve yapılması hedeflenen uygulamanın kitlelerden destek bulması için bir kılıf hazırlanması gerekmektedir. Nitekim Hz. Yusuf’un örneğinde, vezirin karısının iftirası Hz. Yusuf’un elçiliğini engellemek için bir kılıf ve hapse atılması için bir bahane olarak kullanılmıştır.

Tüm bu olaylar neticesinde müminler hakkında etraflıca araştırmalar yapılacaktır, ancak müminler diğer insanların aksine haklarında yapılacak olan her türlü araştırmaya karşı oldukça rahattırlar. Haklarındaki soruşturma ve araştırmalardan sadece Allah’ın emir ve tavsiyelerine göre yaşamayan insanlar, rahatsız ve tedirgin olurlar. Çünkü insanların büyük bir bölümünün ortaya çıkmasından tedirgin olacağı bir açığı, daha açık ifadeyle bir yolsuzluğu, sahtekarlığı ya da hukuka aykırı bir faaliyeti vardır. Fakat Müslümanlar Allah’tan korkan ve bu yüzden de her türlü kötülükten ve günahtan şiddetle sakınan insanlardır. Onlar ahirette hesap vereceklerini

bildikleri için her an Kuran ahlakına uygun bir yaşam sürerler; hesabını veremeyecekleri her türlü fiilden de kesinlikle uzak dururlar. Kimsenin malında, mülkünde gözleri yoktur, kimseye en ufak bir haksızlık veya adaletsizlik yapmazlar, harama el uzatmaz, menfaatleri peşinde koşmazlar. Kuran'da emredilenler gereği yeryüzünde bozgunculuk çıkarmaktan şiddetle kaçınır, daima devlete bağlılığı teşvik eden, barışçı, toplumsal huzuru sağlamaya çalışan bir model oluştururlar. İşte bu yüzden de yaşamlarının araştırılmasından, soruşturulmasından hiçbir şekilde çekinmedikleri gibi, ne kadar çok araştırılırsa araştırılsın, geçmişlerinde sadece temizlik bulunacağını bilir ve bunun rahatlığını yaşarlar. Yapılan her soruşturma ve araştırmanın, daima kendi lehlerine sonuçlanacağını ve ne kadar temiz, masum ve dürüst insanlar olduklarını bir kez daha ortaya çıkaracağını unutmazlar.

Örneğin Hz. Yusuf'un zindana atılması onun güzel ahlakının, temizliğinin, doğruluğunun ve Allah'a olan imanının tanınmasıyla sonuçlanmıştır. Hapiste geçen yılların ardından hükümdar kendisini çağırdığında, Hz. Yusuf öncelikle masum olduğunun ispatlanması için hükümdardan soruşturma yapmasını bizzat kendisi istemiştir.

Dikkat edilirse sadece temiz ve doğru insanlar gönül rahatlığı ile kendileri hakkında soruşturma yapılmasını isteyebilirler. Bunun üzerine hükümdar Hz. Yusuf'a iftira atan kadını ve diğer kadınları toplamış ve onlara Hz. Yusuf'u sormuştur. Kadınlar Hz. Yusuf'tan hiçbir kötülük görmediklerini söylediklerinde, ona iftira atan Vezir'in karısı da suçunu itiraf etmiştir. Böylece Hz. Yusuf'un masumiyeti bizzat iftirayı atan kişiler tarafından kanıtlanmıştır. Bu olay Yusuf Suresi'nde şöyle haber verilir:

Hükümdar dedi ki: "Onu bana getirin." Ona elçi geldiğinde (Yusuf:) "Efendine (Rabbine) dön de ona sor: "Ellerini kesen o kadınların durumu neydi? Doğrusu benim Rabbim, onların hileli düzenlerini gerçekten bilendir. (Hükümdar topladığı o kadınlara:) "Yusuf'un nefsinden murad almak istediğinizde sizin durumunuz neydi?" dedi. Onlar: "Allah için, haşa" dediler. "Biz ondan hiçbir kötülük görmedik." Aziz (Vezir)in de karısı dedi ki: "İşte şu anda gerçek orta yere çıktı; onun nefsinden ben murad almak istemiştim. O ise gerçekten doğruyu söylenlerdendir. (Yusuf aracıya şunu söyledi:) "Bu, (itiraf Vezirin) yokluğunda gerçekten kendisine ihanet etmediğimi ve gerçekten Allah'ın ihanet edenlerin hileli-düzenlerini başarıya ulaştırmadığını kendisinin de bilip öğrenmesi içindi. "(Yine de) Ben nefsimi temize çıkaramam. Çünkü gerçekten nefis, -Rabbimin kendisini

esirgediği dışında- var gücüyle kötülüğü emredendir. Şüphesiz, benim Rabbim, bağışlayandır, esirgeyendir." (Yusuf Suresi, 50-53)

Görüldüğü gibi Hz. Yusuf kendi talebiyle bu iftira hakkında bilgisi olanları biraraya toplatmış ve tertemiz bir insan olduğunun o kişilerin ağzından açıklanmasını sağlamıştır. Bu iftira ve hapis dönemi ilk meydana geldiğinde, bu olayı duyan ya da gören insanlar için bir şer gibi gözükmüş olabilir. Ancak Hz. Yusuf gibi önemli bir görev alabilecek kadar doğru ve güzel ahlaklı bir insanın temizliğinin, tüm insanların şahitliğinde kabul edilmesi, elbette ki onun gücünü ve insanların gözündeki güvenilirliğini artırmıştır. Bu sayede çok önemli bir makama tereddüt edilmeden seçilebilmiştir.

Kuran'da müminlere bildirilen bir müjde ise, Allah'ın mutlaka müminlere kurulan tuzakları bozacağı ve müminlerin haklılığının ortaya çıkacağıdır. Müminlerin kendilerine atılan iftiralardan Allah'ın yardımıyla temize çıktıklarını gösteren ayetlerden biri şöyledir:

Ey iman edenler, Musa'ya eziyet edenler gibi olmayın; ki sonunda Allah onu, demekte olduklarından temize çıkardı. O, Allah Katında vecihti. (Ahzap Suresi, 69)

Bediüzzaman Said Nursi de kendisinin, öğrencilerinin ve Risale-i Nur'lar'ın sık sık soruşturmaya tabi tutulmalarında çok büyük hayırlar olduğunu her fırsatta ifade etmiştir. Çünkü bu mübarek insanlar soruşturmalardan her defasında, hem fert hem de eserler olarak tertemiz çıkmışlardır. Soruşturmalar sayesinde dürüstlükleri ve samimiyetleri her defasında devletin ilgili makamlarınca da onaylanmıştır. Bediüzzaman bu konuyla ilgili olarak bir sözünde şöyle der:

"... Olur ki hoşunuza gitmeyen bir şey, sizin için hayırlıdır ve olur ki, sevdiğiniz şey de sizin için bir şerdir. Allah bilir de siz bilmezsiniz" (Bakara Suresi, 216) sırrını tekrar gösterdi... Başta Ankara bilir kişilerinin takdirkarane raporları, hatta beş sandık Nur Risaleleri'nde beş on hata buldukları halde, mahkemede onların hata ve yanlış gösterdikleri noktalar gerçeğin aynı olduğunu ve onların hata ve yanlış dedikleri maddelerde kendileri hata ettiklerini ispat ettiğimiz gibi, beş yaprak raporlarında beş on hata ve yanlışlarını gösterdik. Ve yedi makamata gönderdiğimiz Meyve ve Müdafaaname Risaleleri ve Adliye Vekaletine gönderilen Nur'un umum risaleleri, şiddetli emirler beklerken gayet yumuşak, hatta tesellikarane Başvekil'in bize gönderdiği mektubu gibi, barışma tarzında ilişmemeleri kesin olarak ispat etti ki: Risale-i Nur'un İlahi yardım kerame-

tiyle, onları mağlup edip kendini onlara yol gösterici olarak okutturmuş, o geniş daireleri bir nevi dershane yapmış, çok tereddütlü ve şaşkın imanlarını kurtarmış ve bizim sıkıntılarımızdan yüz derece ziyade manevi ferah ve faide verdi.” 6

Bediüzzaman’ın bu hikmetli sözlerinde dikkat çektiği bir başka hayır ise, bu olaylar esnasında Allah’ın varlığının ve birliğinin anlatıldığı Risale-i Nurlar’ın birçok kişi tarafından defalarca okunmuş olmasıdır. Bu arka arkaya okumalar pek çok kişinin imanına vesile olmuş ve aynı zamanda bu eserlerin yazarını da tanıma imkanı doğurmuştur.

Bediüzzaman risalelerinde ayrıca zorlukları ve şiddetli imtihanları, altınla bakırın birbirinden ayrıldığı mihenk taşına benzetmiştir. Mihenk taşı nasıl altının altın, bakırın da bakır olduğunu ortaya çıkarırsa, zorlu imtihanlar da müminin tüm güzel özelliklerini ortaya çıkaracak, nefsinin fısıldadığı tüm vesveseleri de ortadan kaldıracaktır. Bu dönemler inanan bir kişinin iman gücünü ortaya koyar ve bunu içinde yaşadığı topluma ilan eder. Bediüzzaman ve öğrencilerinin karşılaştıkları zorluklar da onların “altın” kadar değerli olduklarını ortaya koymuş, onları tüm halka tanıtmıştır. Yaptıkları çalışmaların sadece Allah’ın varlığını insanlara anlatmak amacıyla yapılan halisane çalışmalar olduğunu, hiçbir art niyetin, şahsi çıkarın bu faaliyetlere karışmadığını tüm insanlara göstermiştir. Böylece kalbinde samimiyetleriyle ilgili şüphe bulunanlar da onların zorluk zamanındaki güzel ahlaklarını görmüş ve halis niyetlerine kanaat getirmişlerdir. Bediüzzaman’ın konuyla ilgili sözleri şöyledir:

“Birden bu sabah kalbe ihtar edildi ki: Siz bu şiddetli imtihana girmek ve inceden inceye sizi kaç defa “altın mı, bakır mı” diye ölçüye vurmak ve her cihette sizi insafsızca tecrübe etmek ve nefislerinizin hisseleri ve desiseleri var mı yok mu üç-dört eleklerle elenmek; halisane, sırf hak ve hakikat namına olan hizmetinize pek çok lüzumu vardı ki; İlahi kader ve Rabbin yardımı müsaade ediyor. Çünkü bir imtihan meydanında inatçı ve bahaneci insafsız saldırganların karşısında teşhir edilmesinden herkes anladı ki: Hiçbir hile, hiçbir enaniyet, hiçbir garaz, hiçbir dünyevi, uhrevi ve şahsi menfaat karışmayarak, tam halis, hak ve hakikatten geliyor. Eğer perde altında kalsaydı, çok manalar verilebilirdi. Daha iman ehlinin avam tabakası itimad etmezdi. “Belki bizi kandırırlar” der ve seçkin kısmı dahi vesvese ederdi. Belki bazı makam ehli gibi kendilerini satmak, itimad kazanmak için böyle yapıyorlar diye daha tam kanaat etmezlerdi. Şimdi imtihandan sonra, en inatçı vesveseli dahi teslime mecbur oluyor. Zahmetiniz bir, karınız bindir inşaAllah.”7

Halk müminlerden haberdar olur, onları tanıdıkça

yakınlık ve sevgi duymaya başlar

Bir müminin Hz. Yusuf Medresesi'nde bulunmasının ve bununla bağlantılı olayların çok önemli bir hikmeti de, insanların dikkatlerinin müminlerin üzerine çekilmiş olmasıdır. Bu hapis olayları olmasa belki müminler daha az bilinecekler, halk onların işledikleri hayırlardan pek fazla haberdar olmayacaktır. Ancak bu olaylar neticesinde halkın büyük bir kısmı, müminleri tanır ve onların ahlaklarına şahit olur.

İnsanların karakterlerinin en doğru olarak anlaşıldığı ortamlar, zorluk ve sıkıntı anlarıdır. Haksızlığa uğrayan, iftira atılan, birçok yönden zorluk yaşayan bir insanın sabırlı, tevazulu, sükunetli, efendi, affedici, uzlaşmacı ve asla şikayette bulunmayan tavrı, elbette ki olayları izleyen insanlara pek çok şey gösterecek, samimi insanları tanımalarına vesile olacaktır. Nitekim Said Nursi'nin her Hz. Yusuf Medresesi'ne girişi veya sürgün edilişi, benzeri hayır ve hikmetlerle sonuçlanmıştır. Bu olaylar neticesinde, Bediüzzaman Nur talebeleri ve Nur risaleleri halkın dikkatini fazlasıyla çekmiş ve böylece insanlar Risale-i Nur'a yönelmişlerdir. Said Nursi bu konudaki düşüncelerini şöyle aktarır:

"İkinci hikmet ve fayda: Bu zamanda Nurlarla iman hizmeti, her tarafta ilan vererek ve muhtaç olanların nazar-ı dikkatlerini çekmekle olur. İşte hapsimizle Nurlara dikkat çekilir, bir ilân hükmüne geçer. En ziyade inatçı veya muhtaç olanlar onu bulur, imanını kurtarır ve inadı kırılır, tehlikeden kurtulur ve Nur'un dershanesi genişlenir.8

"Evet Risale-i Nur'un mes'elesi; İslam aleminde, özellikle bu memlekette küllî bir ehemmiyeti bulunduğundan böyle heyecanlı toplamalar ile genelin dikkatini Nur hakikatlerine çekmek lâzımdır ki, ümidimizin ve tedbirlerimizin ve gizlememizin ve saldırganların küçültmelerinin üzerinde ve seçimimizin haricinde böyle şaşaa ile Risale-i Nur kendi derslerini dost ve düşmana açıkça veriyor. En gizli sırlarını açıkça çekinmeyerek gösteriyor. Madem hakikat budur, biz küçücük sıkıntılarımızı kinin gibi bir acı ilâç bilip sabır ve şükretmeliyiz, "Yâhu bu da geçer" demeliyiz."9

Müminlerin Hz. Yusuf Medresesi'nde birbirlerine olan bağlılıkları, dayanışmaları pekişir, eksikliklerini giderme olanağı bulurlar

Hz. Yusuf Medresesi'nin bir diğer hayırlı yönü ise burada yaşayan müminlerin birbirlerine olan faydasıdır. Yirmi dört saat boyunca, gece gündüz demeden, küçük bir mekanın içinde birbirlerinin her hallerine tanık olan Müslümanlar, birbirlerine hep güzel gözle bakar ve birbirlerinin en güzel yönlerini kendilerine örnek alırlar. Birinin temizliği, birinin aklı,

birinin çalışkanlığı, birinin Kuran bilgisi, bir diğerinin fedakarlığı, başkasının mütevazi hareketleri diğer müminlere güzel bir hal verir. Herkes birbirinin bir yönüne gıpta edip onun halini alsa, Hz. Yusuf Medresesi'ndeki eğitim sona erdiğinde, müminler manevi yönden büyük bir olgunluğa erişmiş ve ahlaklarını misliyle güzelleştirmiş olurlar. Bu dönem onların manevi olarak derinleşmelerine, pek çok eksikliklerinden arınmalarına vesile olur.

Müminler kardeşliğin ve dostluğun ne denli kıymetli ve değerli olduğunu da burada hakkıyla görürler. Tesanütleri ve dostlukları çok artar. Allah yolunda, güzel ahlakın yayılması için gece gündüz durmaksızın çalışan mümin kardeşlerini etraflıca düşünme ve takdir etme imkanı bulurlar. Ve her defasında Allah'ın tecellilerini görüp, sevgileri kat kat artar. Mümin, yanında bulunan mümin kardeşine hapishane şart ve imkanlarında sunabileceği şeylerin en güzelini sunar. Kardeşinin güvenliğini, rahatını, sağlığını, imanını düşünür, ona öncelik verir. Tüm bunlar ancak Kuran ahlakını ve eğitimini almış insanların gösterebileceği üstün vasıflardır. Allah Kuran'da müminlerin bu güzel ahlakını, birbirlerine olan sevgilerini, zor şartlarda dahi kardeşlerinin nefsini kendi nefislerine tercih ettiklerini şöyle bildirir:

... Kendilerinde bir açıklık (ihtiyaç) olsa bile (kardeşlerini) öz nefislerine tercih ederler. Kim nefsinin 'cimri ve bencil tutkularından' korunmuşsa, işte onlar, felah (kurtuluş) bulanlardır. (Haşr Suresi, 9)

Nitekim Bediüzzaman birçok mümin kardeşi ile birlikte hapishanede bulunmasının güzelliklerinden biri olarak, birbirlerini rahatça görebilmelerini de saymıştır. Hapishane dışındayken çeşitli nedenlerden dolayı zorlukla görebildiği müminlerle burada sürekli beraber olmakta, onlarla sohbet etmekte, tefekkürlerini paylaşabilmektedir. Burada çok güzel bir eğitimden geçen bu müminler ise, Bediüzzaman'dan aldıkları eğitimle geleceğin birer tebliğcisi olacaklardır. Gittikleri her yerde Kuran ahlakının üstünlüğünü, Risale-i Nurlar'dan öğrendikleri hakikatleri anlatacaklardır. Bediüzzaman bir eserinde mümin kardeşleriyle birlikte olmanın nasıl bir nimet olduğunu şu şekilde anlatır:

"Bu işsiz ve iki kat artırılmış maddi ve manevi kışta, Medreset-üz Zehra'nın bir dershanesi olan bu Medrese-i Yusufiye'de, öz kardeşten daha müşfik çok hakiki dostlarını ve mürşid gibi uhrevi kardeşleri gayet ucuz ve az masrafla görmek, ziyaret etmek ve onların kişisel özelliklerinden istifade etmek ve şeffaf şeylerde sirayet eden nur ve nurani gibi iyiliklerin, manevi yardımlarından, ferahlarından, tesellilerinden kuvvet almak cihetinde

bu musibet şeklini değiştirir, bir nevi yardım perdesi hükmüne geçer. Evet bu gizli yardımın bir latif zarafetidir ki, bütün buraya gelen Risale-i Nur talebelerine "Hocalar" namı verilmiş. Herkes lisanında "Hocalar.. Hocalar" diye hürmetle yadediyorlar. Bu zarafet içinde latif bir işaret var ki; bu hapis medreseye döndüğü gibi, Risale-i Nur şakirdleri dahi birer profesör, öğretmen ve sair hapishaneler de bu hocaların sayesinde inşaallah birer mektep hükmüne geçeceklerdir."10

Bediüzzaman'ın sözlerinden onun en zorluk ve sıkıntı veren olaylarda dahi tecelli eden güzellikleri görebildiği, herşeye olabilecek en olumlu ve en hayırlı gözle bakabildiği, daima iyimser olduğu, hiçbir zaman karamsarlığa, umutsuzluğa ya da üzüntüye kapılmadığı, çok güçlü ve dirayetli bir insan olduğu açıkça anlaşılmaktadır. Bunlar Allah'a gönülden iman etmiş, tevekküllü, sabırlı ve takva sahibi bir insanın önemli özellikleridir. Allah Bediüzzaman'ın bu güzel bakışına karşılık olarak, gerçekten de hapishaneyi medreseye çevirmiş, kendisi ve öğrencileri bu medreseden istifade ettikleri gibi, diğer mahkumları da birer öğrenci haline getirmiştir.

Nitekim aradan geçen onlarca yıla rağmen bugün de Müslümanlar Hz. Yusuf Medresesi'nde eğitim gören ve çevresindekileri de eğiten Bediüzzaman'ı anmakta, onun hikmetli sözlerinden, tefekkürlerinden faydalanmaktadırlar.

MÜMİNLERİN, HZ. YUSUF MEDRESESİ'NDEKİ EĞİTİMİ

Bir önceki bölümde Hz. Yusuf Medresesi'nin inananlar için ne tür hayırlara vesile olduğundan söz edildi. Hiç kuşkusuz Hz. Yusuf Medresesi'nin en önemli yönlerinden biri, burada müminlerin kazandıkları manevi derecelerdir. Çünkü baştan beri üzerinde durduğumuz gibi Hz. Yusuf Medresesi, müminin manevi yönden eğitildiği ve güçlendiği, nefsini terbiye ettiği, imanda derinleştiği, ahlakını daha da güzelleştirdiği bir "terbiyehane" hükmündedir. Bu medreseden aldığı derece ise kendisine sonsuz ahiret hayatında bir sevinç kaynağı olacak, burada bulunduğu için Allah'a şükredecektir.

Hz. Yusuf Medresesi'nde Sabır ve Tevekkül

Salih bir mümin daima sabırlı ve tevekküllüdür. Sabrının ve tevekkülünün sırrı ise, "Hiç şüphesiz, Biz herşeyi kader ile yarattık." (Kamer Suresi, 49) ayetinde de bildirildiği gibi, her olayı Allah'ın bir kaderle yarattığını bilmesindedir. Bu nedenle, Hz. Yusuf Medresesi'nde bulunmak salih bir müminin sabrını ve tevekkülünü pekiştirir, bu özelliklerinin derece derece artmasına vesile olur.

Gerçek sabır ve tevekkül iman etmeyen insanların kesinlikle sahip olamayacakları çok kıymetli iki özelliktir. Örneğin hapiste bulunan insanlar işledikleri suçların karşılığı olarak bu mekanlarda cezalandırılırlar. Bu süre içerisinde hapishane koşullarından, başlarına bu tür olayların gelmesinden, ailelerini görememekten, özgür olamamaktan ve daha birçok konudan dolayı sürekli şikayet eder, ümitsizliğe kapılır, isyan eder, maddi ve manevi bir çöküntü içine girerler. Hatta kendilerini ıslah edip düzeltteceklerine, bu isyankar tutumlarından dolayı bazen daha da azgınlaşırlar.

Hapiste bulunan bir müminin ise olaylara bakış açısı bambaşkadır. Herşeyden önce, hiçbir suçu olmadığı halde, haksız yere hapiste bulunmuş olsa da, diğer insanlar gibi durumundan şikayetçi olmaz, isyankar bir tavra bürünmez. **"De ki: "Allah'ın bizim için yazdıkları dışında, bize kesinlikle hiçbir şey isabet etmez. O bizim mevlamızdır. Ve mü'minler yalnızca Allah'a tevekkül etmelidirler" (Tevbe Suresi, 51)** ayeti gereği başına gelen her türlü zorluğun Allah'ın takdiri olduğunu bilir ve çok büyük bir teslimiyetle karşılar.

Hapishanede karşılaştığı her zorluğun ahiretteki sevabının katlanarak artmasına vesile olmasını umduğundan, bunlara da, **"Şu halde, güzel bir**

sabır (göstererek) sabret." (Mearic Suresi, 5) ayetinde bildirildiği gibi sabreder. Zorlukların kolaylaşması için dua eder, ancak zorluklar oluştuğunda da ahireti için sevinir. Örneğin bileğindeki kelepçenin bileğini biraz daha sıkıyor olması, ona bu zorluğun ahiretteki karşılığını düşündürür ve sevinç verir. Ya da bulunduğu yerin soğuk olmasına gösterdiği sabrın kendisi için bir ahiret kazancı olacağını umduğundan bunu da neşeyle karşılar. Bu, dünya hayatındaki imtihanın bir sırrıdır ve bunu sadece iman edenler bilirler.

Müminin zor koşullardaki sabrı "tahammül" etmekten çok farklıdır. Çünkü tahammülde imansız insanların tevekkülsüzlüğü, ümitsizliği ve şikayetleri vardır. Sabırda ise imanın getirdiği neşe, şevk ve manevi yönden büyük bir olgunluk bulunur. Örneğin parmaklıklar ardında olmak, hareket özgürlüğünün kısıtlanmış olması mümin için sabredilmesi gereken bir durumdur. Ancak mümin her parmaklığa baktığında, ahirette bu parmaklıklardan dolayı almayı umduğu güzel karşılığı düşünür ve sevinir. Mümin kardeşlerinden günlerce, aylarca, hatta yıllarca ayrı kalmaya da sabreder. Kardeşlerini her özlediğinde cenneti düşünür, müminlerle birlikte sonsuza kadar beraber olacağını umduğu için, bu özlem de kendisine zevk ve şevk verir.

Hiç kimse bir an sonrasının dahi nasıl olacağını bilemez. Bunun ilmi sadece Rabbimize aittir. Ancak Allah Kuran'da birçok ayeti ile müminin sonunun hayır olacağını bildirmektedir. Örneğin, **"Şüphesiz senin için son olan, ilk olandan daha hayırlıdır. Elbette Rabbin sana verecek, böylece sen hoşnut kalacaksın." (Duha Suresi, 4-5)** ayetleri Peygamberimiz (sav)'in şahsında aslında tüm müminlere verilen bir müjdedir. Allah'ın bu vadinin hak olduğunu bilen mümin, her ne koşulda olursa olsun büyük bir huzur ve tevekkülle Rabbimizin kendisini nimetlendireceği güne kadar sabreder.

Bu arada hapishaneden çıkmasını engelleyen veya geciktiren olaylar gerçekleşebilir. Bunlar imansız bir insanın bakış açısıyla "şansızlıklar", "aksiliklerdir". Oysa iman eden biri, tüm bu olayların Allah'ın yarattığı planın parçaları olduğunu ve mutlaka Allah'ın bildiği, kendisinin ise bilemeyeceği bir hikmet ve amaçla yaratıldıklarını bilir. Bu nedenle bu tür gelişmelerden dolayı asla paniğe, telaşa veya ümitsizliğe kapılmaz. Allah'ın kendisi için neler yarattığını mütevekkil olarak güzel bir sabırla seyreder. Hayırlı olanın hangisi olacağına, nasıl ve ne zaman olacağına Allah karar verir ve Rabbimizin kendisi için en hayırlısını istediğini bilir. **"... Olur ki hoşunuza gitmeyen bir şey sizin için hayırlıdır ve olur ki, sevdiğiniz şey de sizin için bir şerdir. Allah bilir de siz bilmezsiniz." (Bakara Suresi, 216)** ayeti gereği meydana gelecek her türlü olayı tevekkül ederek izler.

Örneğin Hz. Yusuf, kendisinden önce hapisten çıkan hapis arkadaşına kendisini efendisine hatırlatmasını söylemiştir. Ancak bu kişi efendisine Hz. Yusuf'tan söz etmeyi unutunca Hz. Yusuf daha yıllarca zindanda kalmıştır:

İkisinden kurtulacağını sandığı kişiye dedi ki: "Efendinin katında beni hatırla." Fakat şeytan, efendisine hatırlatmayı ona unutturdu, böylece daha nice yıllar (Yusuf) zindanda kaldı. (Yusuf Suresi, 42)

Tevekkül etmeyi ve Allah'ın yarattığı kadere teslim olmayı bilmeyen insan, böyle bir olayda arkadaşının kendisini unutmasını bir şanssızlık olarak görebilir. Buna üzülüp, kızgınlık duyabilir. Ancak Hz. Yusuf gibi herşeyin bir kader üzere yaratıldığını bilen, sabır ehli ve tevekküllü bir insan, mutlaka bunda bir hayır olduğunu bilerek davranır. En önemlisi Allah dilemedikçe, kendisini hapisten çıkaracak hiç kimse olmadığını, arkadaşının efendisinin de buna güç yetiremeyeceğini bilir. Herşeyde olduğu gibi bu konuda da Allah'a yönelerek, dua eder.

Her Müslüman Allah'a iman ettiği ve kader ilmini bildiği için sabırlı ve tevekküllüdür. Ancak Hz. Yusuf Medresesi'nde bulunan bir müminin vaktinin büyük bir bölümünde sabretmesi ve tevekkül etmesi gereken olaylar cereyan edeceği için, bu özellikleri çok fazla pekişir, bu kişide kamil iman her yönüyle kendini gösterir.

Haksız nedenlerle hapishanede bulunan bir mümin en başta haksızlığa uğramaya sabredip tevekkül eder. Ancak içinde bulunulan şartlar, imkanlar, ortam, süre düşünüldükçe sabrın ve tevekkülün mümine kazandırdığı faydalar da tek tek ortaya çıkar. Günler, aylar hatta seneler burada geçebilir. Ancak sabreden ve Allah'a güvenip dayanan bir mümin için bunun önemi Allah Katındadır. Orada geçirdiği ve sabrettiği her saat, her dakika, hatta her saniye samimi bir müminin ahirette sonsuz nimetlerle donatılmış cennetle karşılık bulmasını sağlayabilir. Soğuk, açlık, hastalık, hepsi sona erecek olan, süresi Allah Katında belirli, sadece dünyaya ait zorluk ve sıkıntılardır. Allah, imtihan olarak verdiği zorluklara sabretmenin karşılığında inanan kullarına cenneti müjdeler:

İman edenler, hicret edenler ve Allah yolunda mallarıyla ve canlarıyla cehd edenlerin Allah Katında büyük dereceleri vardır. İşte 'kurtuluşa ve mutluluğa' erenler bunlardır. Rableri onlara Katından bir rahmeti, bir hoşnutluğu ve onlar için, kendisine sürekli bir

nimet bulunan cennetleri müjdeler. Onda ebedi kalıcıdırlar. Şüphesiz Allah, büyük mükafaat Katında olandır. (Tevbe Suresi, 20-22)

Said Nursi arkadaşları için yazdığı notlarda cennete kavuşmayı uman bir insan olarak zor koşullara karşı nasıl sabırlı olduğunu, olayların her zaman güzel ve hayırlı yönlerini nasıl görebildiğini şöyle ifade eder:

"Aziz, sıddık, sebatkar ve vefadar kardeşlerim!

Sizi üzmek veya maddi bir tedbir yapmak için değil, ortak manevi duanızdan daha ziyade istifadem için ve sizin de daha ziyade soğukkanlılık ve tedbir ve sabır ve tahammül ve şiddetle dayanışmanızı muhafaza için bir halimi beyan ediyorum ki: Burada bir günde çektiğim sıkıntı ve azabı, Eskişehir'de bir ayda çekmezdim. Dehşetli masonlar, insafsız bir masonu bana musallat eylemişler, ta hiddetimden ve işkencelerine karşı "Artık yeter" dememden bir bahane bulup, zalimane tecavüzlerine bir sebep göstererek yalanlarını gizlesinler. Ben, harika bir İlahi lütfun bir eseri olarak şükrederek sabrediyorum ve etmeğe de karar verdim. Madem biz kadere teslim olup, bu sıkıntıları "işlerin en hayırlısı zorlu olanıdır" sırrıyla ziyade sevab kazanmak yönüyle manevi bir nimet biliyoruz; madem geçici, dünyevi musibetlerin sonları genellikle ferahlı ve hayırlı oluyor; ve madem hakkelyakin derecesinde yakını bir kat'i kanaatımız var ki: Biz öyle bir hakikata hayatımızı vakfetmişiz ki, güneşten daha parlak ve Cennet gibi güzel ve ebedi saadet gibi şirindir. Elbette biz bu sıkıntılı haller ile övünerek, şükrederek bir manevi mücadele yapıyoruz diye şikayet etmemek lazımdır."11

Bediüzzaman bu mektubu yazdığında, yaşlı ve hasta olmasına rağmen eziyet altındadır. Ancak salih bir müminin ahlakını göstererek, tüm zorluklara şükrederek sabrettiğini, her zorluğun ardından bir kolaylık geleceğine iman ettiğini ve bu zorlukların her zamankinden daha fazla ecir kazanmasına vesile olacağını umduğu için bunu manevi bir nimet olarak gördüğünü yazmıştır.

Bunlar elbette ki müminlere iftira atarak hapse girmelerine neden olan ve böylece onları etkisiz hale getirdiklerini zanneden insanların bilmedikleri çok önemli sırlardır. Allah'ın **"… Onlar size kötülük ve zarar vermeye çalışıyor, size zorlu bir sıkıntı verecek şeyden hoşlanırlar. Buğz (ve düşmanlıkları) ağızlarından dışa vurmuştur, sinelerinin gizli tuttukları ise, daha büyüktür…" (Al-i İmran Suresi, 118)** ayetinde de bildirildiği gibi iman etmeyenler müminlere eziyet vermek ve onları zor koşullarda görmek istiyor olabilirler. Ancak onların bu eziyetlerinin salih müminlere tarih boyunca büyük bir şevk ve neşe kaynağı olduğunu, müminlerin herşeyin ahiretteki karşılıklarını düşünerek sevindiklerini, sabırlarının karşılığında Allah'ın kendilerine rahmet edeceğini umduklarını

bilemezler. Bunlar sadece iman edenlerin vakıf oldukları sırlardır. Örneğin Bediüzzaman'ın yukarıdaki mektubunu, sadece gerçek sabrı bilen, Allah'ın her yarattığında bir hayır olduğuna iman eden insanlar gereği gibi anlayıp, bir sonuç çıkarabilirler.

Allah Kuran'da sabredenlerle sabretmeyenlerin mutlaka ayırt edileceğini bildirmiştir. Bu ayrımın yapılması içinse Allah böyle zorluk günlerini yaratır. Bu zorluk günlerinde sabır gösterenlerin, Kuran ahlakını anlatma yolunda daha da büyük bir şevk ve heyecanla ilerleyenlerin güzel ahlaklarına tüm insanlar da böylece şahitlik etmiş olurlar. Allah Kuran'da insanları bu amaçla da denediğini şöyle bildirir:

Eğer bir yara aldıysanız, o kavme de benzeri bir yara değmiştir. İşte o günleri Biz onları insanlar arasında devrettirip dururuz. Bu, Allah'ın iman edenleri belirtip-ayırması ve sizden şahitler (veya şehitler) edinmesi içindir. Allah, zulmedenleri sevmez; (Yine bu) Allah'ın, iman edenleri arındırması ve inkar edenleri yok etmesi içindir. Yoksa siz, Allah, içinizden cehd edenleri belirtip-ayırt etmeden ve sabredenleri de belirtip-ayırt etmeden cennete gireceğinizi mi sandınız? (Al-i İmran Suresi, 140-142)

Allah, Kuran'da sabredenleri sevdiğini ve sabırlarının karşılığını mutlaka en güzeliyle vereceğini bildirmektedir. Hz. Yusuf Medresesi'nde bulunan mümin için de Rabbimizin kendisini sevmesinden ve onu ahirette güzel bir hayatla müjdelemesinden daha kıymetli hiçbir şey yoktur:

Sizin yanınızda olan tükenir, Allah'ın Katında olan ise kalıcıdır. Sabredenlerin karşılığını yaptıklarının en güzeliyle Biz muhakkak vereceğiz. (Nahl Suresi, 96)

Zorlukların Kazandırdığı Manevi Güzellikler

Bir müminin dünya hayatında karşılaştığı sıkıntı ve zorluklar onun için çok kıymetli vakitlerdir. Çünkü bu anlarda gösterdiği ahlaka göre ahirette bir karşılık alacaktır. Ayrıca zorluklar Allah'ın iman edenlerle etmeyenleri birbirinden ayırdığı deneme zamanlarıdır. Birçok insan kendisinin Müslüman olduğunu, Allah'a ve ahiret gününe iman ettiğini, Kuran'a uyduğunu söyler. Ancak bu insanların büyük bir bölümü Allah yolunda herhangi bir zorlukla karşılaştıklarında hemen cayarlar. Örneğin ticaretinin kötüye gitmesinden korkan biri, insanlara Kuran ahlakını anlatmak için daha çok vakit harcaması gerekirken, bir anda sadece ticareti ile ilgilenmeye başlar. Ya da müminlerin refah içinde oldukları dönemlerde müminlerle birlikte-

lerken, küçük bir zorluk çıktığında hemen geri dönerler. Örneğin bazı iman etmeyen çevreler müminlere iftira ile veya fiili olarak saldırdıklarında, bu vefasız insanlar bir anda cemiyet içindeki itibarlarını, geleceklerini düşünmeye başlarlar. Ve böylece imanlarında samimi olmadıklarını göstermiş olurlar. Eğer zorluk anları olmasa bu insanlar belki de ölene kadar müminlerin arasında yaşayacaklar ve mümin olarak tanınacaklardır. Gerçek yüzleri ise ancak ahirette ortaya çıkacaktır. Ancak zorluk anları, Allah'ın bir rahmeti olarak, temiz ile pisi birbirinden ayırır. Allah ayetlerinde şöyle bildirir:

İki topluluğun karşı karşıya geldiği gün, size isabet eden ancak Allah'ın izniyle idi. (Bu, Allah'ın) mü'minleri ayırdetmesi; Münafıklık yapanları da belirtmesi içindi… (Al-i İmran Suresi, 166-167)

Zorluk anlarında kötüler ayrılıp giderlerken, bu zorluklara büyük bir kararlılıkla sabredenlerin üzerine Allah rahmetini yayar. Müminin üzerinde, sabır gösterdiği her zorluğun büyük bir hayrı ve güzelliği oluşur. Hz. Yusuf Medresesi'nde bulunmak da beraberinde birçok zorluğu getirir. Herşeyden önce maruz kalınan muamele, yaşanılan mekan, müminin sevdiklerinden, diğer müminlerden ayrı kalması gibi birçok konu Hz. Yusuf Medresesi'nin zorluklarındandır. Ancak yaşanan her zorluk müminin ahlakının daha da güzelleşmesine vesile olurken, bir yandan da cennetin müjdesi gibidir. Çünkü zorluklar karşısında gösterilen güzel tavır Allah'ın rızasına, rahmetine ve cennetine vesile olacaktır. Allah'ın Kuran'da cennetiyle müjdelediği müminlerin hayatlarında, zorluklar ve sabır gösterilmesi gereken olaylar olmuştur. Allah zorlukların vesile olacağı güzelliği bir ayetinde şöyle bildirir:

Yoksa sizden önce gelip-geçenlerin hali başınıza gelmeden cennete gireceğinizi mi sandınız? Onlara öyle bir yoksulluk, öyle dayanılmaz bir zorluk çattı ve öylesine sarsıldılar ki, sonunda elçi, beraberindeki mü'minlerle; "Allah'ın yardımı ne zaman?" diyordu. Dikkat edin. Şüphesiz Allah'ın yardımı pek yakındır. (Bakara Suresi, 214)

Sıkıntı ve zorluklar güzel ahlak getirir

Hayatı boyunca zorluk görmüş, maddi ve manevi sıkıntılar yaşamış olan insanlar çoğunlukla diğerlerine göre daha ince düşünceli, daha halden anlayan kimseler olurlar. Örneğin maddi zorluklar içinde yetişmiş bir insan, sonradan sahip olduğu nimetlerin kıymetini daha iyi bilir, bu nimet-

leri verdiği için Rabbimize sürekli şükreder. Yaşadığı zorluklar nedeniyle daha tevazulu, mülayim ve yumuşak başlıdır. İnsanlara zor kullanıp, sıkıntı vermez, aksine rahatlarını düşünür, her zaman güzel özelliklerini ön plana çıkarır. Saygı ve hürmet konusunda kusur etmez, kadirşinastır. İsraftan şiddetle kaçınır, başkasının malı dahi olsa saçıp savurmaz, savurganlık yapmaz. Zorluklarla yaşamaya alıştığı için, nimete kavuştuğu zamanlarda şımarmaz, daima çalışkan ve disiplinli olur. Az ile yetinmesini bilir, kanaatkardır.

Yukarıda saydığımız özellikler bu kişilerde, takdir edebilen tüm insanların sevgi ve saygı duyduğu bir ahlak güzelliği oluşturur. Özellikle halden anlamaları tüm insanların kalplerinin onlara ısınmasına vesile olur. Örneğin fakir bir kimse ile karşılaştıklarında tavrından ve üslubundan hemen anlarlar. O kişi fakirliğini hissettirmek istemese bile bunu anlar ve ona sezdirmeden, herhangi bir sıkıntı vermeyip, kalbini kırmadan ihtiyaçlarını karşılarlar.

Kısacası zorluk ve sıkıntıların getirdiği en önemli kazançlardan biri ahlaki olgunluktur. Rahat içinde yaşayarak tüm bu özelliklerden yoksun kalan insanların birçoğu genellikle samimi olarak inandıkları bir fikri savunmak için zorlukları göze alamazlar. Onların tek amaçları ihtiyaçlarını karşılamak, refah içindeki yaşamlarını sürdürebilmektir. Doğru bildiklerini savunma konusunda kararlı ve sabırlı bir tutum takınmazlar. İlk zorlukla karşılaştıklarında veya rahatlarının bir parça kaçabileceğine ihtimal verdiklerinde hemen cayarlar. Bu nedenle zorluklardan kaçmayarak onlara göğüs germek üstün bir ahlak özelliğidir ve bu insanlar diğerlerine göre kat kat daha üstündürler. Ancak şunu da belirtmek gerekir ki, rahat içinde yetişmesine rağmen bir insan vicdanını ve aklını kullanarak yine bu ahlaki olgunluğa ulaşabilir. Burada verilen örnekler zorluklar içinde yetişen kimselerle diğerleri arasında genel olarak oluşan farklılığı vurgulamak içindir.

Hz. Yusuf Medresesi'nde oluşan güçlükler ise müminlerin güzel ahlaklarının daha da perçinleşmesine, imani ve ahlaki olgunluklarının misliyle artmasına vesile olur ve böylece müminler için birer nimete dönüşürler.

Hz. Yusuf Medresesi'ndeki zorluklar, nimetlerin kıymetinin daha iyi anlaşılmasına vesile olur

Hz. Yusuf Medresesi birçok zorluğun birarada yaşandığı bir eğitim ortamıdır. Aylarca, belki de yıllarca bir insanın dört duvar arasında yatıp kalkması, sadece belirli kişilerle görüşebilmesi, hapishanedeki zor koşullar, temizlik şartları, nem ve rutubetli ortamlar, yiyecekler, hapishanede bulunan insanların suçlulardan, katillerden, canilerden, hırsızlardan ve kötü ahlaklı kimselerden oluşması, huzursuzluk ve güvensizlik ortamı, karan-

lık ve loş bir havanın hakim olması ve daha birçok ayrıntı akla ilk anda gelen zorluklardır. İşte hapishane ortamında tüm bu zorluklar ve daha binlercesi aynı anda insana isabet eder. Bunların yanında dünya hayatındaki imtihanın bir devamı olarak hastalık, maddi sıkıntılar gibi zorluklar da üst üste gelebilir.

Yıllarca böyle bir ortamda kalan bir insan için bu koşullardaki çok az bir iyileşme dahi, büyük bir nimet ve sevinç kaynağı olacaktır. Sözgelimi karanlık, ışıksız bir odada yıllarını geçirdiği için, aydınlık ve temiz bir ev büyük bir nimete dönüşür. Temizlik, sağlıklı beslenme, güzel ahlaklı insanlarla birlikte olma, geniş bir alanda hareket edebilme hatta bir pencere dahi çok büyük bir şükür vesilesi haline gelir. Bu imtihanı yaşamış bir kişi belki de diğer kişilerden çok daha güçlü ve samimi olarak Allah'a verdiği nimetler için şükredici olur.

Bir müminin Hz. Yusuf Medresesi'nde karşılaştığı en önemli zorluklardan biri ise daha önce de belirttiğimiz gibi diğer müminlerle görüşememesidir. Bir mümin için diğer müminler en iyi ve en yakın dost, birarada olmaktan, sohbet etmekten, birlikte Allah'ı anmaktan, ittifak içinde Allah'ın dinine hizmet etmekten çok zevk aldığı kişilerdir. Ancak Hz. Yusuf Medresesi'nde bulunmak müminleri birbirlerinden ayırır. Bu, elbette ki hem medresedeki, hem de dışarıdaki müminler için sabredilmesi gereken bir durumdur. Ancak bu durum her iki taraf için de bir kez daha birbirleri için ne kadar önemli olduklarını, Allah'ın tüm müminleri birbirleri için birer nimet olarak yarattığını anlamalarına yardımcı olur. Müminler elbette - ki Hz. Yusuf Medresesi'nden önce de birbirlerine karşı büyük bir sevgi ve saygı ile bağlıdırlar. Ancak zorluk anları, görüşmelerinin engellendiği anlar, onların bu sevgi ve bağlılıklarının daha da canlanarak güçlenmesine vesile olur. Böyle bir durumdayken tek bir müminin yüzünü bile görebilmek büyük bir sevinç kaynağıdır.

Hz. Yusuf Medresesi'nde müminlerin karşılaşabilecekleri zorluklardan biri de temizliktir. Nitekim Bediüzzaman da medresedeki zorluklardan söz ederken, hastalığını, ihtiyarlığını ve titizliğini saymıştır. Çünkü müminler manevi yönden oldukları kadar fiziksel yönden de tertemiz insanlardır. Yaşadıkları evlerden, yedikleri yiyeceklere, bedenlerinden giysilerine kadar hiç kimsede görülmeyen bir temizliğe sahiptirler. En zor koşullarda dahi temizliği bir ibadet olarak kabul ettikleri için temizliklerine titizlik gösterirler. Örneğin Kuran'da Kehf Kıssası'nda anlatılan Kehf Ehli yıllar yılı bir mağarada uyuduktan sonra uyandırıldıklarında, içlerinden bir kişiyi yiyecek almaya gönderirler. Ancak ona tembihledikleri şeylerden biri yiyeceklerin temiz olanından almasıdır. (Kehf Suresi, 19) Allah bir başka ayetinde de Hz. İbrahim'e şöyle buyurmuştur:

Hani Biz İbrahim'e Evin (Kabe'nin) yerini belirtip hazırladığımız zaman (şöyle emretmiştik:) "Bana hiçbir şeyi ortak koşma, tavaf edenler, kıyam edenler, rükua ve sücuda varanlar için Evimi tertemiz tut." (Hac Suresi, 26)

Bir mümin için bulunduğu yer hapishane dahi olsa, bir mescit gibidir. Çünkü mümin nerede bulunursa bulunsun daima Allah'a yönelir, namazını kılar ve tüm ibadetlerini yerine getirir. Bunun için de bulunduğu yer Allah'ın emrettiği gibi "tertemiz"dir.

Elbette ki Hz. Yusuf Medresesi'nde bu temizliği sağlamak her zamankinden daha zor olacaktır. Belki bir musluktan akan bol ve sıcak su yerine, bir borudan sızan tazyiksiz su kullanılacaktır. Kıyafet belki bir iki adet olacaktır ama tertemiz olacaktır. Ancak mümin hiçbir zaman bulunduğu durumdan şikayetçi olmaz. Hiçbir zaman bir borudan akan su ile temizliğini sağlıyor olmasını zorluk olarak görmez ve bundan dolayı yakınmaz. Hatta bu borudaki sızıntıyı Allah'ın kendisine bir yardımı ve nimeti olarak görür ve sevinir. Allah, en zor koşullarda dahi sevdiği kullarını sezilmez yollarla, kimsenin fark edemeyeceği inceliklerle destekleyen, onlara zorlukları kolaylaştıran, Rahman ve Rahim olandır. Hz. Yusuf Medresesi'ndeki bir mümin daima Allah'ın kendisi için yarattığı kolaylıkları ve güzellikleri görecek ve bu onun coşkulu bir sevinç duymasına vesile olacaktır.

Bolluk ve refah içindeyken bazı nimetler fark edilmeyebilir, hatta pek çok güzellik günlük hayatın olağan bir parçası olarak görülebilir. Ancak Hz. Yusuf Medresesi'nde bulunan bir insan için musluktan akan bol ve sıcak su, temiz ve havadar bir oda, temiz yiyecekler, müminleri her an görebilmek dünya hayatında daima şükredilmesi gereken güzelliklerdendir. Bediüzzaman bunun sırrını bildiği için sık sık öğrencilerine bu zorlukların getireceği güzellikler ile sevinmeleri ve bunlara şükretmeleri gerektiğini, asla şikayetçi bir tavır göstermemeyi hatırlatmıştır.

"Lezzetin yokluğu elem olduğu gibi, elemin yokluğu dahi lezzettir. Evet herkes geçmiş lezzetli, safalı günlerini düşünse; üzüntü ve özlemin manevi elemini hissedip "Eyvah" der ve geçmiş musibetli, elemli günlerini hatırlasa; yokluğundan bir manevi lezzet hisseder ki: "Elhamdülillah şükür, o bela sevabını bıraktı gitti" der. Ferah ile teneffüs eder. Demek bir saat geçici elem, ruhta bir manevi lezzet bırakır ve lezzetli saat, bilakis elem bırakır. Madem hakikat budur ve madem geçmiş musibet saatleri, elemleri ile beraber yok olmuş ve gelecek bela günleri, şimdi yoktur ve yoktan elem gelmez. Mesela, birkaç gün sonra aç ve susuz olmak ihtimalinden, bugün o niyetle mütemadiyen ekmek yese ve su içse, ne derece di-

vaneliktir. Aynen öyle de, geçmiş ve gelecek elemli saatleri -ki hiç ve yok olmuşlar- şimdi düşünüp sabırsızlık göstermek ve kusurlu nefsini bırakıp, Allah'a şikayet etmek gibi "Of, of" etmek divaneliktir. Eğer sağa-sola yani geçmiş ve geleceklere sabır kuvvetini dağıtmazsa ve hazır saate ve güne karşı tutsa, tam kafi gelir. Sıkıntı ondan bire iner. Hatta şikayet olmasın, ben bu üçüncü Medrese-i Yusufiye'de, birkaç gün zarfında, hiç ömrümde görmediğim maddi ve manevi sıkıntılı, hastalıklı musibetimde, özellikle Nur'un hizmetinden mahrumiyetimden gelen üzüntü ve kalbi ve ruhi sıkıntılar beni ezdiği sırada İlahi yardım bu anlatılan hakikatı gösterdi. Ben de sıkıntılı hastalığımdan ve hapsimden razı oldum. Çünkü benim gibi kabir kapısında bir biçareye, gafletle geçebilir bir saatini, on aded ibadet saatleri yapmak büyük kardır diye şükreyledim."12

Zorluk içinde iken yapılan ibadetlerin kıymeti

Bediüzzaman birçok kereler, Hz. Yusuf Medresesi'ndeki ibadetlerin ve medresede geçirilen vaktin ahiret hayatı için çok kıymetli ve kazançlı olduğunu belirtmiştir. Bu elbette ki Hz. Yusuf Medresesi'nde bulunan müminlere güzel bir müjdedir. Bu konuyla ilgili sözlerinden bazıları şöyledir:

"Ey hapis musibetine düşen biçareler! Madem dünyanız ağlıyor ve tatlı hayatınız acılaştı; çalışınız, ahiretiniz dahi ağlamasın ve kalan hayatınız gülsün, tatlılaşsın, hapisten istifade ediniz. Nasıl bazen ağır şartlar altında düşman karşısında bir saat nöbet, bir sene ibadet hükmüne geçebilir. Öyle de, sizin ağır şartlar altında her bir saat ibadet zahmeti; çok saatler olup, o zahmetleri rahmetlere çevirir."13

"Hapiste geçen ömür günleri, her bir gün on gün kadar bir ibadet kazandırabilir ve geçici saatleri, meyveleri cihetiyle manen sonsuz saatlere çevirebilir ve beş-on sene ceza ile, milyonlar sene ebedi hapisten kurtulmaya vesile olabilir. İşte ehl-i iman için bu pek büyük ve çok kıymetdar kazanç şartı, farz namazını kılmak ve hapse sebebiyet veren günahlardan tevbe etmek ve sabır içinde şükretmektir. Zâten hapis çok günahlara manidir, meydan vermiyor."14

Bediüzzaman'ın sözlerinde de görüldüğü gibi, Hz. Yusuf Medresesi mümin için sevinç ve şevkle karşılanır. "Az bir zahmetle, ebedi hapisten kurtulabilmek için" Allah'ın mümine verdiği bir rahmettir aslında. Bir önceki konuda da söz edildiği gibi her ibadet daha zor koşullarda yerine getirilecektir. Örneğin Said Nursi Risale-i Nurlar'ı hapisteyken içeriye kağıt alınmadığı için kibrit kutularının üzerine yazdırmıştır. Bu, elbette ki son derece meşakkatli bir iştir. Bunların dışarıdaki arkadaşlarına iletilmesi ve yine onlar tarafından yazılma aşamaları hep güçlükler içinde olmuştur. Ancak bu amellerin karşılığı düşünüldüğünde, her güçlüğün sonsuza uzanan

güzelliklere vesile olduğu görülecektir. Allah ayetlerinde **"Demek ki, gerçekten zorlukla beraber kolaylık vardır. Gerçekten güçlükle beraber kolaylık vardır." (İnşirah Suresi, 5-6)** diye bildirmiş ve müminleri zorlukların ardından gelecek olan kolaylıklarla müjdelemiştir.

Hz. Yusuf Medresesi ihlasın daha da güçlenmesine vesile olur

Bir müminin en önemli özelliklerinden biri ihlası, yani her işini Allah'ın rızasını kazanmak için yapmasıdır. İhlas sahibi bir mümin yaptığı her hareketin hesabını ahirette vereceğini bilerek, Allah'ı en fazla hoşnut edecek tavrı gösterir. Allah bir ayetinde müminlerin bu özelliği için şöyle bildirmiştir:

Gerçekten Biz onları, katıksızca (ahiretteki asıl) yurdu düşünüp-anan ihlas sahipleri kıldık. (Sad Suresi, 46)

Allah'ın bildirdiği ayette "katıksızca" ifadesi kullanılmıştır. İnanan bir kişi her yaptığında sadece ve sadece Allah'ın rızasını kazanmayı hedefler, bunun dışında hiçbir amacı, hedefi, memnun etmek istediği biri yoktur. Örneğin bir yoksula yardım eden bir müminin tek amacı Allah'ın hoşnutluğunu kazanmaktır. Bunun dışında, toplumda itibar sahibi olmak, çevresindeki insanlardan takdir toplamak, iş çevresinde itibarını artırarak böylece ticaretinin genişlemesini sağlamak gibi hedefleri yoktur. Oysa iman etmeyen bir insanın yardımlarında genellikle itibar ve takdir kazanmak ya da yaptığı yardımın vergiden düşülmesini sağlamak gibi amaçlar yatar. Müminler ise hayır işlerlerken bunu yalnızca Allah'ın hoşnutluğunu kazanmak için yaparlar, çünkü sadece ihlasla yapılan ameller Allah katında geçerlidir.

Hz. Yusuf Medresesi müminlerin tüm amellerinde halis olmalarına vesile olan bir yerdir. Buradaki terbiyenin en önemli etkilerinden biri insanın nefsi üzerinde olur, çünkü hapiste yaşayan bir kişinin herhangi bir dünyevi çıkarı olamaz. Her yaptığı dört duvar arasında kalır. Kimseye gösteriş yapma imkanı da yoktur. Ne yaptığı hizmet, ne söylediği bir söz, ne de ibadetleri ile diğer insanlardan ilgi, takdir, teşvik, övgü bekleme gibi bir durum söz konusu değildir. Her yaptığını sadece Allah bilir ve Allah görür. O da bunu bildiği için katıksızca ve gönülden Allah'a yönelir. Allah Kuran'da bu insanlardan şöyle söz etmektedir:

Ancak tevbe edenler, ıslah edenler, Allah'a sımsıkı sarılanlar ve dinlerini katıksız olarak Allah için (halis) kılanlar başka; işte onlar

mü'minlerle beraberdirler. Allah mü'minlere büyük bir ecir verecektir. (Nisa Suresi, 146)

İnkar edenler: "Ona Rabbinden bir ayet (mucize) indirilseydi ya!" derler. De ki: "Şüphesiz Allah, dilediğini şaşırtıp-saptırır, Kendisi'ne katıksızca yöneleni de dosdoğru yola yöneltip-iletir." Bunlar, iman edenler ve kalpleri Allah'ın zikriyle mutmain olanlardır. Haberiniz olsun; kalpler yalnızca Allah'ın zikriyle mutmain olur. (Rad Suresi, 27-28)

Ayetlerde de bildirildiği gibi sadece Allah'a yönelip dönen, herşeyi Allah rızası için yapan bir insan tek dostu ve velisi olan Allah'a sığınır ve sadece Allah'ın rızasını ister. Bediüzzaman, Hz. Yusuf Medresesi'nin bir hikmetinin de, dünya ile olan tüm alakaların kesilmesine vesile olması ve ihlas dersinin tam olarak alınması olduğunu bildirmektedir:

"Aziz, sıddık kardeşlerim!

… Fakat İlahi kader ise, menfaatimiz için buraya sevk etti ve eski zamanlarda ihtiyari çilehanelerin sevap noktasında çok fevkinde sevabdar etmek sırrıyla, bizi ihlas dersini tam almak ve hakikaten kıymetsiz olan dünya işlerine karşı alakalarımızı düzeltmek için yine Medrese-i Yusufiye'ye çağırdı."15

Said Nursi bir başka sözünde ise Hz. Yusuf Medresesi'ndeki sıkıntılara şahit olanların tam ihlası elde ettiklerini, dünyevi ve kişisel çıkarlara tenezzül etmeyeceklerini şöyle ifade eder:

"Evet Medrese-i Yusufiye'de çok işaretlerle her sıkıntı ve zahmetin on, belki yüz misli maddi ve manevi faideler ve güzel neticeler ve imana geniş ve halis hizmetler, gözleriyle gördüklerinden, tam ihlasa muvaffak olurlar, daha az ve hususi menfaatlere tenezzül etmezler."16

Mümin, Hz. Yusuf Medresesi'nde katıksız olarak Allah'a yönelerek dua eder

Mümin tek gerçek dost ve yardımcısının, tek hüküm sahibinin Allah olduğuna iman eder. Hayatı boyunca her olayda Allah'a yönelir ve sadece Allah'tan yardım ister. Mümini dua konusunda diğer insanlardan ayıran en belirgin özelliklerinden biri, onun refah ortamında da, zorluk anında da hiçbir ayırım olmaksızın Allah'a şükretmesi ve O'na dua etmesidir.

İmanı zayıf, kalbinde hastalık bulunan kişiler genellikle bir zorluk anında Allah'a içten, yalvara yalvara, hiçbir katık olmaksızın dua ederler. Dualarında bir şüphe veya büyüklenme olmaz, sadece Allah'ın yardım edebileceğini bilerek Allah'a yalvarırlar. Örneğin çok şiddetli bir deprem anında her insan Allah'a karşı ne kadar aciz olduğunu, o anda kendisini sadece

Allah'ın yardımının kurtarabileceğini görür ve katıksızca yalvararak Allah'a yönelir. Ancak müminler, diğer insanlardan farklı olarak, zorluk anında nasıl Allah'a yönelip katıksızca dua ediyorlarsa, başlarındaki sıkıntı gidince de aynı şekilde dualarına devam ederler.

Hz. Yusuf Medresesi'ndeki bir mümin de kendisini hapisten kurtarabilecek tek gücün Allah olduğunu, Allah'ın hüküm verenlerin en hayırlısı olduğunu bilir. Bu nedenle kurtulmayı Allah'tan ister. Hz. Yusuf'ta olduğu gibi bütün sebeplere sarılır, o nasıl arkadaşıyla hükümdara haber yolladıysa, o da yaşadığı dönemin gerektirdiği tüm önlemleri alır. Ancak tüm olayların nasıl gerçekleşeceğini belirleyenin Allah olduğuna kesin bir bilgiyle iman eder. Hz. Yusuf da inkarcıların kurdukları bir düzenle karşı karşıya geldiğini anladığında Allah'a dua etmiş ve Allah onun duasını kabul ettiğini şöyle bildirmiştir:

(Yusuf) Dedi ki: "Rabbim, zindan, bunların beni kendisine çağırdıkları şeyden bana daha sevimlidir. Kurdukları düzeni benden uzaklaştırmazsan, onlara (korkarım) eğilim gösterir, (böylece) cahillerden olurum." Böylece Rabbi, duasını kabul etti ve onların hileli düzenlerini kendisinden uzaklaştırdı. Çünkü O, işitendir, bilendir. (Yusuf Suresi, 33-34

Hz. Yusuf Medresesi Mümin İçin Bir Nevi İnzivaya Çekildiği Bir Mağaradır

Geçmişte yaşamış birçok İslam alimi, hayatlarının bazı dönemlerinde dünyevi bütün işlerini ve ilişkilerini bırakarak, kapalı mekanlarda inzivaya çekilmişlerdir. Aslında inzivaya çekilmek sözü bir insanın kendini dünyevi herşeyden çekip, halis ve katıksız olarak gönülden Allah'a yönelmesini, derin derin tefekkür ederek, Kuran ilminde ve maneviyatında derinleşmesini, hidayetinin artmasını ve kamil bir imana sahip olmasını ifade eder. Allah Kuran'da Peygamberimiz (sav)'e şöyle buyurmuştur:

Çünkü gündüz, senin için uzun uğraşılar vardır. Rabbinin ismini zikret ve herşeyden kendini çekerek yalnızca O'na yönel. (Müzzemmil Suresi, 7-8)

Allah'ın ayetlerinde de bildirdiği gibi, her insanın gündüz yapacağı çok yoğun işleri vardır. Örneğin Allah yolunda çalışan bir mümin gündüzleri Kuran ahlakını başka insanlara anlatmak, insanların kalbini dine ısındırmak, devlete ve millete hayır getirecek faydalı işler yapmak, diğer müminlerle görüşmek, onlarla çeşitli konularda istişarede bulunmak, sohbet etmek gibi birçok konu ile uğraşır. Bunların yanı sıra ticaret ya da farklı

gelir getiren işlerle de ilgileniyor olabilir. Elbette ki tüm bunları yaparken Allah'ı hiçbir zaman unutmaz, daima Allah'ın emir ve yasaklarına uyar, sınırlarını korur. Ancak insanın derin derin Allah'ın yarattıkları üzerinde düşünmesi, ahireti, kıyamet gününü, cennet ve cehennemi tefekkür etmesi, Kuran ayetlerini okuyarak Kuran'ın sırlarının ve hikmetlerinin kendisine açılabilmesi için tüm bu uğraşlardan sıyrılması, zihnini sadece bu konulara yoğunlaştırması, Allah'ın ayetinde bildirdiği gibi "kendini herşeyden çekmesi" gerekir. Tarih boyunca birçok İslam alimi Kuran ilminde ve Allah'a yakınlıkta derinleşmek ve kamil bir imana sahip olmak için hayatlarının bazı dönemlerinde kapalı mekanlara çekilmeyi uygun görmüşlerdir.

Bu tarz mekanlara Kuran'ın birçok yerinde dikkat çekilmiştir. Örneğin Kuran'da söz edilen mağaralarda bulunan müminler hep küfrün baskısından kurtulmak için bu mekanlara sığınmışlar ve Allah onların üzerine rahmetini yaymıştır. Peygamberimiz (sav) de yanındaki arkadaşıyla birlikte Mekke'den çıkarıldığında bir mağaraya sığınmıştır. Bu olay Kuran'da şöyle haber verilir:

Siz O'na (peygambere) yardım etmezseniz, Allah O'na yardım etmiştir. Hani kafirler ikiden biri olarak O'nu (Mekke'den) çıkarmışlardı; ikisi mağarada olduklarında arkadaşına şöyle diyordu: "Hüzne kapılma, elbette Allah bizimle beraberdir." Böylece Allah O'na 'huzur ve güvenlik duygusunu' indirmişti, O'nu sizin görmediğiniz ordularla desteklemiş, inkara edenlerin de kelimesini (inkar çağrılarını) alçaltmıştı. Oysa Allah'ın kelimesi, yüce olandır. Allah üstün ve güçlüdür, hüküm ve hikmet sahibidir. (Tevbe Suresi, 40)

Ayette verilen örnekte görüldüğü gibi Allah, Kendi rızası için yaşayan ve bu yolda türlü zorluklara göğüs germek durumunda olan tüm müminlere işlerinde kolaylık sağlar. İnkarcıların "artık bitti" dediği yerde müminler Allah'ın desteği ile başarı kazanır. İnkarcılar şaşkınlık içinde bunun nasıl olduğunu düşünür, bu yüzden de Müslümanların arkasında hangi güçler olduğu hakkında tahminler yürütürler. Ancak bu kişiler Allah'ın Müslümanların tek yardımcısı olduğu gerçeğinden gafildirler.

Kuran'da, küfrün ağır baskıları sonucunda mağaraya sığındığı bildirilen bir başka mümin topluluğu ise Kehf Ehlidir. Kehf Ehlinin inkar eden bir topluluktan kopup ayrılarak, mağaraya sığındıklarını ve Allah'ın onlara rahmetini yaydığını bildiren ayetler şöyledir:

Sen, yoksa Kehf ve Rakim Ehlini bizim şaşılacak ayetlerimizden mi sandın? O gençler, mağaraya sığındıkları zaman, demişlerdi ki:

“Rabbimiz, Katından bize bir rahmet ver ve işimizden bize doğruyu kolaylaştır (bizi başarılı kıl). Böylelikle mağarada yıllar yılı onların kulaklarına vurduk (derin bir uyku verdik). (Kehf Suresi, 9-11)

(İçlerinden biri demişti ki:)”Madem ki siz onlardan ve Allah’tan başka taptıklarından kopup-ayrıldınız, o halde, (dağlara çekilip) mağaraya sığının da Rabbiniz size rahmetinden (bolca bir miktarını) yaysın ve işinizden size bir yarar kolaylaştırsın.” (Kehf Suresi, 16)

Dikkat edilirse, Allah mağaraya sığınan müminlere rahmetinden bolca vermekte ve onların işlerini kolaylaştırmaktadır. Kuran’da mağara, müminlere hayır getiren bir yer olarak bildirilmektedir. İslam alimleri ise mağaranın bu manevi yönünü göz önünde bulundurmuşlar ve mağaradaki zor koşullar ile nefislerini daha fazla terbiye etmek, dünyevi tutkulardan tamamen arınabilmek için bazı dönemlerde buralarda bulunmayı uygun görmüşlerdir.

Bediüzzaman Said Nursi de gençliğinde hep bir gün mağarada inzivaya çekilmeyi düşünmüş ve istemiş, hatta Birinci Dünya Savaşı’nda esir düştüğünde, kurtulduğu takdirde inzivaya çekilmeye karar vermiştir. Bediüzzaman bu isteğini bir yerde şöyle dile getirir:

“Ben yirmi yaşında iken tekrar ile derdim: “Eski zamanda mağaralara çekilen tarik-üd dünyalar gibi ahir ömrümde ben de bir mağaraya, bir dağa çekilip, insanların hayat-ı içtimaiyesinden çıkacağım.” Hem eski Harb-i Umumi’de şark-ı şimalideki esaretimde karar vermiştim ki: “Bundan sonra ömrümü mağaralarda geçireceğim. Siyaset hayatından ve içtimaiyeden sıyrılacağım. Artık karışmak yeter.” derken, inayet-i Rabbaniye, hem adalet-i kaderiye tecelli ettiler.”17

Bediüzzaman Said Nursi, bu isteğinin Allah’ın dilemesi ve rahmeti ile en güzel şekilde gerçekleştiğini, defalarca girdiği Hz. Yusuf Medresesi’nin kendisi için bir nevi mağara görevi gördüğünü ve orada münzevi bir hayat yaşadığını aktarır. Hz. Yusuf Medresesi, Bediüzzaman için bir inziva imkanı oluşturarak güzel bir nimete dönüşmüştür. Bir başka sözünde Bediüzzaman Hz. Yusuf Medresesi’nin ibadet bakımından kıymetini ve münzevi bir hayat için uygun bir mekan olduğunu şöyle belirtmiştir:

“Eğer mahpus, zulmen mahkum olmuş ise, farz namazını kılmak şartıyla, herbir saati, bir gün ibadet olduğu gibi, o hapis onun hakkında bir yalnızlığa çekilmek için bir çilehane olup eski zamanda mağaralara girerek ibadet eden münzevi salihlerden sayılabilirler.”18

Bediüzzaman, bir başka sözünde ise Hz. Yusuf Medresesi'ndeki hayatının inzivaya çekilmek gibi olduğunu, hatta bir mağarada inzivada bulunmaktan çok daha fazla hayır ve güzelliklere vesile olmasını umduğunu ise şöyle açıklamıştır:

"… Ehl-i riyazet ve münzevilerin dağlardaki mağaralarının çok üstünde "Yusufiye Medreseleri" ve vaktimizi zayi' etmemek için tecridhaneleri verdi. Hem mağara uhrevi faydası, hem Kuran ve iman hakikatlerinin mücahidane hizmetini verdi… "Bakarsınız sizin hoşlanmadığınız bir şey hakkınızda hayırlı olur (Bakara Suresi, 216) ve "Hayır, Allah'ın ihtiyar etmiş olduğu şeydedir" sırrıyla, ihtiyarlığıma merhameten ve iman hizmetinde daha ziyade çalıştırmak için ihtiyar ve kudretimizin haricinde bu üçüncü Medrese-i Yusufiye'de vazife verildi." 19

Bediüzzaman'ın da belirttiği gibi, kendisi yaşlı ve hasta olduğu için mağaradaki bir yaşantı son derece güç olacaktır. Ancak hapishane şartları bir insanın kendisini herşeyden çekip Allah'a yönelmesi açısından bir rahmettir. Ayrıca Bediüzzaman'ın söz ettiği yıllarda kendisi bir odada tecrit edilmiş, hatta tüm kapı ve camları tamamen kapatılmış ve böylece tek bir kişi ile göz göze gelmesi bile engellenmiştir. Olan bitenleri dışarıdan izleyen bir kişi bunu hiç şüphesiz bir zulüm olarak nitelendirecektir. Ancak Bediüzzaman her zamanki gibi başına gelenlere iman gözüyle bakmış ve hemen Allah'ın kendisi için yarattığı hayrı görebilmiştir. Çünkü tecrit edilerek hiç kimseyle görüşmemesi onun Kuran ilmi ve tefekkür üzerinde daha da derinleşmesi, dikkatinin hiçbir şeyle dağılmaması ile sonuçlanmıştır. Tüm bunlar Bediüzzaman için çok büyük güzelliklerle sonuçlanmış, son derece faydalı olmuştur.

Bu esnada Kuran hizmetinden de geri kalmamış, tefekkürlerinin sonucu olan Risale-i Nurlar'ı fırsat buldukça hapishanedeki talebelerine yazdırmıştır. Hatta öyle ki, hapis müddeti dolduğunda dışarı çıkmamak için vesile aramış, ancak Allah'ın hikmeti ile, serbest kaldıktan kısa bir süre sonra tekrar Hz. Yusuf Medresesi'ne geri dönmüştür. Bediüzzaman'ın her zaman belirttiği gibi, demek ki Hz. Yusuf Medresesi'nde kendisi için hala büyük hayırlar vardır ki, Allah onu medresede tutmuştur.

Hz. Yusuf Medresesi'nde bulunan Nur talebelerini Ashab-ı Kehf'e benzeten Bediüzzaman, onların da Hz. Yusuf Medresesi'ni Ashab-ı Kehf'in mağaralarına çevirdiklerini belirtmiştir. Bunun anlamı Allah'ın Kehf Ehline mağaralarında yaydığı rahmet ve işlerindeki kolaylığın, Nur talebelerine de erişmesidir. Din ahlakından uzak insanların bir ceza olarak müminleri yerleştirdikleri yer onların nefislerini en fazlasıyla eğittikleri, Allah'a daha derin bir imanla bağlandıkları, kalplerine sabrın ve kararlılığın raptedildiği

bir yere dönüşmüştür. Bediüzzaman'ın Hz. Yusuf Medresesi'ni Ashab-ı Kehf'in mağarasına benzettiği sözü şöyledir:

"... ve Ashab-ı Kehf misali Nur talebeleri o sıkıntılı çilehaneyi Ashab-ı Kehf ve eski zaman ehl-i riyazatının mağaralarına çevirmesi ve istirahat-ı kalble Nurlar'ın neşrine ve yazmasına sa'yleriyle, inayet-i Rabbaniye'nin imdadımıza yetiştiğini isbat etti." 20

Bediüzzaman bir başka sözünde ise olayların zahiri ile hakikatini çok samimi ve açık bir dille anlatmıştır. Bediüzzaman bu sözlerinde mağarada inzivaya çekilmişken Barla'ya sürüldüğünü, ancak Barla'nın Allah'ın rahmeti sayesinde kendisi için hem daha emniyetli hem de daha ihlaslı bir inziva yerine dönüştüğünü söylemiştir.

"Siyaseti terk ve dünyadan tecerrüd ederek bir dağın mağarasında ahireti düşünmekte iken, ehl-i dünya zulmen beni oradan çıkarıp nefyettiler. Halık-ı Rahim ve Hakim o nefyi bana bir rahmete çevirdi. Emniyetsiz ve ihlası bozacak sebeplere maruz o dağdaki inzivayı; emniyetli, ihlaslı Barla Dağlarındaki halvete çevirdi. Rusya'da esarette iken niyet ettim ve niyaz ettim ki, ahir ömrümde bir mağaraya çekileyim. Erhamürrahimin bana Barla'yı o mağara yaptı, mağara faidesini verdi. Fakat sıkıntılı mağara zahmetini, zayıf vücuduma yüklemedi... Hem ehl-i dünya bütün kötülere vesika verdiği ve canileri hapisten çıkarıp affettikleri halde, bana zulüm olarak vermediler. Benim Rabb-ı Rahimim, beni Kur'anın hizmetinde ziyade istihdam etmek ve Sözler namıyla envar-ı Kur'aniyeyi bana fazla yazdırmak için, dağdağasız bir surette beni şu gurbette bırakıp, bir büyük merhamete çevirdi..."21

Bediüzzaman'ın bu tefekkürleri bir mümin için son derece önemlidir. Çünkü olayların zahirine bakılırsa, Bediüzzaman hiçbir suçu olmadığı halde Barla'ya sürgüne gönderilmiş, bir-iki akrabası dışında hiç kimse ile görüşmesine izin verilmemiş, Kuran hizmetinde bulunması, hatta yakınlarına mektup yazması bile engellenmiştir. Dahası o dönemde caniler, katiller dahi affedilirken, Bediüzzaman'a af uygulanmamıştır.

Bunlar olayların zahir yönüdür. Hakikat yönünde ise Allah Bediüzzaman'ı mağaradaki inzivasından alıp, kendisi için daha emniyetli, sıhhati için daha uygun olan Barla'ya getirmiştir. Allah bazı kimselerin Bediüzzaman'a olan düşmanlığını vesile ederek, Barla'yı bir inziva mekanına dönüştürmüştür. Bu kimselerin yasakları vesile olmuş, Bediüzzaman kimse ile görüşmemiştir. Bu sayede Bediüzzaman'ın da dediği gibi; "Benim Halık-ı Rahimim o tecridi, benim hakkımda bir azim rahmete çevirdi. Zihnimi safi bırakıp, Kur'an-ı Hakim'in feyzini olduğu gibi almağa vesile etti."22

Hz. Yusuf Medresesi'nde bulunan her mümin olayların hakikatine bakmalıdır. Bu olaylar zahirinde, Bediüzzaman'ın da belirttiği gibi mümine

düşmanlığı olan kimselerin neden olduğu bir cezalandırma olarak görülse de, hakikatte Allah samimi bir Müslümanın üzerindeki rahmetini yaymak ve işinde bir kolaylık kılmak için onu bu münzevilerin yaşadıkları mağaraya veya alimlerin yetiştikleri medreseye yerleştirmiştir. Zahirde zulüm var gibi görünse de, hakikatte müminin üzerinde Allah'ın rahmeti ve rızası vardır.

İşte bu nedenle Hz. Yusuf da, kendisine iftiralarla düzen kuran kadına ve onun çevresinin entrikalarına uymaktansa hapse girmenin kendisine daha sevimli geleceğini söylemiştir. Ardından da Allah'tan onların düzenlerini kendisinden uzaklaştırmasını dua ile istemiştir. Allah onun duasına icabet etmiş ve onu hapishaneye yerleştirmiştir. Hakikat yönü ile bakıldığında hapis her yönüyle inkarcıların tekliflerinden çok daha sevimlidir.

Hz. Yusuf Medresesi'nde bulunan bir mümin de mutlaka olayları, özünü ve gerçek yönlerini düşünerek değerlendirmelidir. Her ne kadar zahirde müminin düşmanları ona tuzak kurmuşlar, ona iftira atarak haksız yere suçlamışlarsa da, iman eden bir insan bilir ki, Hz. Yusuf Medresesi'ndeki yeri o daha doğmadan, hatta anne ve babası dahi doğmadan önce ayrılmıştır. Hz. Yusuf Medresesi'ne ne zaman gireceği, oradan ne zaman ve ne vesile ile çıkacağı, ona hangi inkarcının hangi sözü söyleyeceği, Hz. Yusuf Medresesi'nde hangi yemekleri yiyeceği gibi detayların tümü Allah Katında bellidir.

İşte bu gerçeklerin bilincinde olan ve herşeye iman gözüyle bakan, daima Allah'a yönelerek kaderin izleyicisi olan bir kişi için Hz. Yusuf Medresesi'nde gelişen olaylar büyük bir rahmete dönüşür.

MÜMİN, HZ. YUSUF MEDRESESİ'NDE HEM ÖĞRENCİDİR HEM DE ÖĞRETMEN

Hz. Yusuf Medresesi'nde bulunan bir mümin oradaki zorluklarla eğitildiği gibi kendisi de çevresindekileri eğitir. Allah müminlere, insanlara iyiliği emretmelerini, onları kötülüklerden sakındırmalarını emretmiştir. İnanan insanların dünyadaki en önemli vazifelerinden biri Allah'ın bu emrine uyarak insanlara Kuran ahlakını anlatmaları, onların kötü huylarını Allah'ın hoşnut olacağı iyi huylara çevirmeleri için yol göstermeleri, ibadetlerini yerine getirmeleri için teşvik ederek ahireti hatırlatmalarıdır. Allah Kuran'da, **"Sizden; hayra çağıran, iyiliği (marufu) emreden ve kötülükten (münkerden) sakındıran bir topluluk bulunsun. Kurtuluşa erenler işte bunlardır." (Al-i İmran Suresi, 104)** ayetiyle insanlar arasında her dönemde bulunması gereken bir topluluğa dikkat çekmiştir.

Hz. Yusuf Medresesi'nde bulunan bir mümin eğer imkanı ve izni varsa bu sorumluluğun gereğini yerine getirir. Üstelik hapishane iyiliğin emredilmesine ve kötülükten alıkonmaya, ahiretle ve Allah korkusu ile uyarılmaya en çok ihtiyaç duyan kişilerin bulunduğu bir yerdir. Burada bulunan suç işlemiş insanların büyük bir bölümü eğer Allah'tan gereği gibi korkup sakınsalar, orada bulunmazlardı. Bu kişilerin hayatlarının geri kalan bölümünü huzur ve güven içinde geçirmelerinin, devlete ve millete faydalı insanlar haline dönüşebilmelerinin tek yolu, onların Allah'tan korkan, Allah'a kulluk eden, Kuran ahlakına uyan, mülayim, huzurlu, adaletli, vicdanlı ve merhametli kimseler olmalarıdır. Bu nedenle Hz. Yusuf Medresesi'ndeki bir müminin, imkanı olduğu takdirde, buradaki kişilere Kuran'la öğüt vermesi, hapishaneyi onlar için de güzel bir dershaneye, verimli bir terbiyehaneye çevirecektir. Bu şekilde hapse katil, dolandırıcı veya cani olarak giren biri cennete girmeyi ümit eden, Allah'ın rızasını ve rahmetini uman, Allah'tan korkup sakınan, devletine ve milletine hayır getirmeyi amaç edinen mümin bir kimse olarak çıkacaktır.

Ayrıca unutmamak gerekir ki, Hz. Yusuf Medresesi'nde bir müminin insanları Allah'a çağırması, müminlere Hz. Yusuf'tan miras kalan bir tavır güzelliğidir. Hz. Yusuf hapishanedeyken kendisine gördükleri rüyaların tabirini soran hapishane arkadaşlarına öncelikle Allah'ı, Allah'ın birliğini ve dini anlatmış, daha sonra sorularını cevaplamıştır. Bu olayları haber veren ayetlerde şöyle buyrulmaktadır:

Onunla birlikte iki genç de zindana girmişti. Biri: "Ben (rüyamda) kendimi şarap sıkıyorken gördüm." dedi. Öbürü: "Ben de kendimi başımın üstünde ekmek taşıyorken gördüm; kuş da ondan yemekteydi" dedi. "Bunun yorumundan bize haber ver. Doğrusu biz seni, iyilik yapanlardan görmekteyiz." Dedi ki: "Size rızıklanacağınız bir yemek gelecek olsa, ben mutlaka size daha gelmeden önce onun ne olduğunu haber veririm. Bu, Rabbimin bana öğrettiklerindendir. Doğrusu ben, Allah'a iman etmeyen, ahireti de tanımayanların ta kendileri olan bir topluluğun dinini terk ettim. Atalarım İbrahim'in, İshak'ın ve Yakub'un dinine uydum. Allah'a hiçbir şeyle şirk koşmamız bizim için olacak şey değil. Bu, bize ve insanlara Allah'ın lütuf ve ihsanındandır, ancak insanların çoğu şükretmezler. Ey zindan arkadaşlarım, birbirinden ayrı (bir sürü) Rabler mi daha hayırlıdır, yoksa kahhar (kahredici) olan bir tek Allah mı? Sizin Allah'tan başka taptıklarınız, Allah'ın kendileri hakkında hiçbir delil indirmediği, sizin ve atalarınızın ad olarak adlandırdıklarınızdan başkası değildir. Hüküm, yalnızca Allah'ındır. O, Kendisi'nden başkasına kulluk etmemenizi emretmiştir. Dosdoğru olan din işte budur, ancak insanların çoğu bilmezler." (Yusuf Suresi, 36-40)

Bediüzzaman da hapishanede bulunduğu sürece hem yanındaki talebelerini, hem de diğer mahkumları eğitmiş, onlara Risale-i Nurlardan ders vermiştir. Hatta denilebilir ki, Nur talebeleri hapisteyken iki kere Hz. Yusuf Medresesi'nde bulunmuş gibidirler. Çünkü hem hapishanenin terbiyesini almışlar ve onun manevi derecesini kazanmışlar, hem de hapishanede Üstadları Said Nursi ile gece gündüz beraber olarak onun üstün ilminden faydalanmışlardır. Bediüzzaman'ın hikmetli tefekkürlerinden, güzel halinden hal alarak eğitilmişlerdir. Dolayısıyla Üstadları ile birlikte hapiste bulunan Nur talebelerinin eğitimleri çok verimli olmuş, kamil imana ulaşmaları, huylarını güzelleştirmeleri açısından çok fayda getirmiştir.

Mümin bulunduğu her yere asayiş, güven, huzur ve güzellik getirir. Müminin güzel ahlakı ve üstün tavrı da tıpkı bir elektrik akımı gibi yayılır ve çevresindekileri de etkisi altına alır. Hiç konuşmasa bile hali, tavrı, bakışı, duruşu, kanaatkarlığı, onurlu olması, alçakgönüllüğü, temizliği, samimiyeti, hiçbir dünyevi hırsının bulunmaması, her durumda neşeli, canlı, şevkli ve güleryüzlü olması onu gören her insanın üzerinde olumlu bir etki bırakır. Örneğin hapiste bulunmaktan dolayı şikayet eden, ağlayan, sızlanan, ümitsizliğe kapılan bir kişi, müminin hapishanede bulunmanın sayısız hayrı ve hikmeti olduğu, asıl hayatın ahiret hayatı olduğu için dünyada kaybedilenlerin bir öneminin olmadığı yönündeki sözlerini duysa, mutlaka

bu sözler üzerinde düşünür ve belki de vicdanlı davranarak tavrını değiştirir. Veya en güç koşullarda dahi gülümsemesini yüzünden eksik etmeyen, tevekkülünü ve Allah'tan daima razı olduğunu bu şekilde mümin kardeşlerine ve onu gören tüm insanlara hissettiren bir Müslümanın halinden tüm insanlar etkilenir. Küçük bir aksilikle karşılaştıklarında dahi yaygara koparanlar, onun bu alışılmadık halini görünce yaptıklarından dolayı utanır ve hal alırlar.

Mümin, hali ile olduğu kadar çalışmaları ile de içinde bulunduğu toplumun huzur ve güvenlik içerisinde, Allah'ın sınırlarına bağlı olmasını, fertlerin devlete ve millete hayır getiren insanlar olmalarını sağlamaya çalışır. Örneğin bir toplumda huzursuzluk yaratan, anarşi ve teröre sebebiyet veren fikir akımlarını Kuran'ın gücüyle susturmaya çalışır. Bediüzzaman önderliğindeki Nur çalışmaları müminlerin bu çabalarının yakın tarihimizdeki örneklerindendir. Bediüzzaman anarşiye sebebiyet verenlerin, materyalizm gibi dinsiz fikir akımları olduğunu daima dile getirmiş ve dinsizliğe karşı çok etkin bir mücadele vermiştir. Bu nedenledir ki, Nur talebeleri asayişin sağlanmasında gösterdikleri katkılarla bilinmektedirler. Bu özellikleri hapisteyken de devam etmiş ve özellikle Denizli hapsi sırasında tüm mahkumların iman ehli olmalarına, Kuran ahlakını benimsemelerine vesile olmuşlardır. Bediüzzaman bu konuda şöyle der:

"Evet komünist perdesi altında anarşistliğin, genel emniyeti bozmağa dehşetli çalışmasına karşı, Risale-i Nur ve talebeleri gerçek iman kuvvetiyle bu vatanın her tarafında o müthiş bozulmayı durduruyor ve kırıyor. Emniyeti ve asayişi temine çalışıyor ki, pek çok bir kesrette ve memleketin her tarafında bulunan Nur talebelerinden, bu yirmi senede alakadar üç-dört mahkeme ve on vilayetin zabıtaları, emniyeti ihlale dair bir vukuatlarını bulmamış ve kaydetmemiş. Ve üç vilayetin insaflı bir kısım zabıtaları demişler: "Nur talebeleri manevi bir zabıtadır. Asayişi muhafazada bize yardım ediyorlar. Gerçek iman ile; Nur'u okuyan her adamın kafasında bir yasakçıyı bırakıyorlar, emniyeti temine çalışıyorlar." Bunun bir nümunesi Denizli Hapishanesi'dir. Oraya Nurlar ve o mahpuslar için yazılan Meyve Risalesi girmesiyle, üç dört ay zarfında iki yüzden ziyade o mahpuslar öyle fevkalade itaatli, dindarane bir doğru hal aldılar ki; üç dört adamı öldüren bir adam, tahta bitlerini öldürmekten çekiniyordu. Tam merhametli, zararsız, vatana faydalı bir uzuv olmaya başladı. Hatta resmi memurlar, bu hale hayretle ve takdirle bakıyordular. Hem daha hüküm almadan bir kısım gençler dediler: "Nurcular hapiste kalsalar, biz kendimizi mahkum ettireceğiz ve ceza almaya çalışacağız; ta onlardan ders alıp onlar gibi olacağız. Onların dersiyle kendimizi ıslah edeceğiz." İşte bu mahiyette bulunan Nur talebelerini, emniyeti ihlal ile suçlayanlar, herhalde ve gayet fena bir su-

rette aldanmış veya aldatılmış veya bilerek veya bilmeyerek anarşistlik hesabına hükümeti iğfal edip bizleri eziyetlerle ezmeye çalışıyorlar.”23

Bediüzzaman bir başka sözünde ise Nur talebelerinin diğer kimselerle konuşmalarının yasak olmasına rağmen hal ve tavırları ile tebliğ yaptıklarını söylemiş ve hatta hapishanedekileri Kuran ahlakı ile eğitmeyi teklif etmiştir:

“Kader-i İlahi adaleti bizleri Denizli Medrese-i Yusufiyesi’ne sevketmesinin bir hikmeti, her yerden ziyade Risale-i Nur’a ve talebelerine hem mahpusları, hem ahalisi, belki hem memurları ve adliyesi muhtaç olmalarıdır. Buna binaen, biz bir imani ve ahiret ile ilgili vazife ile bu sıkıntılı imtihana girdik. Evet yirmi-otuzdan ancak bir-ikisi kurallarına uygun namazını kılan mahpuslar içinde birden Risale-i Nur talebelerinden kırk-ellisi umumen istisnasız mükemmel namazlarını kılmaları, tavır ile ve fiil diliyle öyle bir ders ve irşaddır ki, bu sıkıntı ve zahmeti hiçe indirir, belki sevdirir. Ve talebeler davranışları ile bu dersi verdikleri gibi, kalblerindeki kuvvetli tahkiki imanlarıyla dahi buradaki ehl-i imanı ehl-i dalaletin evham ve şüphelerinden kurtarmalarına sebep çelikten bir kale hükmüne geçeceğini rahmet ve İlahi yardımdan ümid ediyoruz.”

Buradaki ehl-i dünyanın bizi konuşmaktan ve temastan engelleri zarar vermiyor. Tavır dili, sözden daha kuvvetli ve tesirli konuşuyor. Madem hapse girmek terbiye içindir. Milleti seviyorlar ise, mahpusları Risale-i Nur talebeleriyle görüştürsünler; ta bir ayda, belki bir günde bir seneden ziyade terbiye alsınlar. Hem millete ve vatana, hem kendi istikballerine ve ahiretine menfaatli birer insan olsunlar.”24

Bediüzzaman bazen de hapishanedeki eski hükümlülere doğrudan seslenmiş, onları Allah’ın yoluna çağırmış ve birtakım kötü özelliklerinden vazgeçmelerini, müminler gibi daima af yolunu benimsemelerini hatırlatmıştır. Bediüzzaman aşağıda yer verilen sözünde hapse girmelerinin hikmetlerinden birinin de bu mahkumları Risale-i Nurlarla eğitmek olabileceğini söylemiştir:

“Aziz Yeni Kardeşlerim Ve Eski Mahpuslar!

Benim kesin kanaatim gelmiş ki; buraya girmemizin İlahi yardım yönünde bir ehemmiyetli sebebi sizsiniz. Yani, Nurlar teselliileriyle ve imanın hakikatleriyle sizi bu hapis musibetinin sıkıntılarından ve dünyevi çok zararlarından ve boşu boşuna gam ve hüzün ile giden hayatınızı faydasızlıktan, boşuna zayi olmasından ve dünyanızın ağlaması gibi ahiretinizi ağlamaktan kurtarıp tam bir teselli size vermektir. Madem hakikat budur. Elbette siz dahi, Denizli mahpusları ve Nur talebeleri gibi birbirinize kardeş olmanız lazımdır. Görüyorsunuz ki: Bir bıçak içinize girmemek ve birbirinize tecavüz etmemek için dışarıdan gelen bütün eşyanız ve yemek ve ekme-

ğinizi ve çorbanızı karıştırıyorlar. Size sadakatla hizmet eden gardiyanlar çok zahmet çekiyorlar. Hem siz, beraber teneffüse çıkmıyorsunuz. Güya canavar ve vahşi gibi birbirinize saldıracaksınız. İşte şimdi sizin gibi fıtri kahramanlık damarını taşıyan yeni arkadaşlar, bu zamanda manevi büyük bir kahramanlık ile heyete deyiniz ki: "Değil elimize bıçak, belki mavzer ve rovelver de verilse, hem emir de verilse, biz bu biçare ve bizim gibi musibetzede arkadaşlarımıza dokunmayacağız. Eskiden yüz düşmanlık ve adavetimiz dahi olsa da, onları helal edip hatırlarını kırmamağa çalışacağımıza, Kur'an'ın ve imanın ve İslami kardeşliğin ve yararın emriyle ve irşadıyla karar verdik." diyerek, bu hapsi bir mübarek dershaneye çeviriniz."25

Bediüzzaman mahpuslara "İşte ey bu Medrese-i Yusufiye'de benim ders arkadaşlarım!" diye hitap ederek onlara şöyle tavsiyelerde bulunmuştur:

"Madem hakikat budur. Ve bu hakikati Risale-i Nur o derece kat'i ve güneş gibi isbat etmiş ki; yirmi senedir inatçıların inadlarını kırıp imana getiriyor. Biz dahi hem dünyamıza, hem istikbalimize, hem âhiretimize, hem vatanımıza, hem milletimize tam menfaatli ve kolay ve selâmetli olan iman ve istikamet yolunu takib edip, boş vaktimizi sıkıntılı hülyalar yerinde Kur'an'dan bildiğimiz sureleri okumak ve manalarını bildiren arkadaşlardan öğrenmek ve kazaya kalmış farz namazlarımızı kaza etmek ve birbirinin güzel huylarından istifade edip bu hapishaneyi güzel huylu fidanlar yetiştiren bir mübarek bahçeye çevirmek gibi salih amel ile hapishane müdür ve alakadarları, cani ve katillerin başlarında zebani gibi azap memurları değil, belki Medrese-i Yusufiye'de cennete adam yetiştirmek ve onların terbiyesine nezaret etmek vazifesiyle memur birer dosdoğru üstad ve birer şefkatli rehber olmalarına çalışmalıyız." 26

Bediüzzaman hapiste bulunanların Kuran ahlakını almak için eğitilmeleri gerektiğini hapishane müdürüne de yazı ile bildirmiş ve bunun için izin istemiştir. Çünkü vicdanları hiç rahatsız olmadan suç işleyebilen bu insanları hapisten sonra suç işlemekten alıkoyacak olan tek güç Allah korkusudur. Allah'tan korkan, Allah'ı seven ve O'nun rızasını hedefleyen bir insanın Allah'ın hoşlanmayacağı bir iş yapması imkansızdır. Bu gerçeğin farkında olan Bediüzzaman her hapishanesini bir medreseye çevirmiş ve bu medreselerde yüzlerce kişinin iman etmesine vesile olmuştur. Talebeleri de bu medreselerde hem bir öğrenci hem de birer öğretmen gibi olmuşlardır.

İlginçtir ki, hapishanedeyken bile devlete ve millete hayır getirmek için uğraşan, en zor koşullar altındayken bile rahatını ve çıkarlarını hiçe sayarak, devlete ve millete hizmet için gecesini gündüzüne katan bu müba-

rek, samimi ve dürüst insana hayatının birçok döneminde iftiralar atılmış, hatta devlete karşı bir insan gibi tanıtılmıştır.

Unutmamak gerekir ki bu, tarih boyunca pek çok ihlaslı Müslümanın karşılaştığı bir durumdur. Ancak Allah daima her olayı müminlerin lehine çevirmiş ve inkarcıların müminlere zarar vermek için uzattıkları ellerini bağlamıştır. Onlardan müminlere gelen her türlü kötülüğün karşılığını da hem dünyada hem de ahirette misliyle vermiştir. Zulme ve çeşitli iftiralara, sıkıntılara uğrayan samimi kullarını da kurtarmış, dünyada ve ahirette onları maddi ve manevi güzelliklerle ödüllendirmiştir.

Kuşkusuz ödülün en büyüğü, Allah'ın sonsuz rahmeti ile müminleri layık kıldığı cennetidir.

HZ. YUSUF MEDRESESİ'NDE EĞİTEN VE ĞİTİLEN İSLAM BÜYÜĞÜ: BEDİÜZZAMAN SAİD NURSİ

Kitap boyunca belirtildiği gibi tarih boyunca birçok Müslüman, Allah yolunda yaptıkları faydalı çalışmaların, Allah'ın tek ilah olduğunu anlatmalarının karşılığında inkarcı kesimler tarafından hapisle cezalandırılmıştır. Ama onların hapiste bulunmalarının nedeni bir suç işlemeleri, kanunlara karşı gelmeleri değildir. Müslümanların güzel ahlakı insanlar arasında hakim kılmasından ve dolayısıyla kendi kötülüklerinin ortaya çıkacağından, kötülüklerden elde ettikleri çıkar ve menfaatlerin yok olacağından korkanlar, Müslümanlara hep iftiralar atmışlar, halkı ve resmi mercileri onlara karşı kışkırtmışlardır.

Benzer olaylar Bediüzzaman'ın yaşamı boyunca da sık sık tekrarlanmıştır. Kendisi ve talebeleri Kuran ahlakını anlatmak için halisane bir çaba yürüten, mevki ve makam hırsı olmayan, siyasetten özellikle uzak duran, imansızlık akımlarına karşı insanları Kuran'ın sunduğu barış ve huzur ortamına davet eden, devletin bütünlüğüne ve milli ve manevi değerlerine zarar verenlere karşı mücadele eden kimseler olmalarına rağmen hep asılsız ve çirkin iftiralarla itham edilmişlerdir. Bunun sonucunda ise haklarında soruşturmalar başlatılmış ve yıllarca hapiste tutulmuşlardır. Her defasında ise aklanmışlar ve hiçbir suçlarının olmadığı görülmüştür. Ancak bu esnada tutuldukları hapishaneler onlar için birer Hz. Yusuf Medresesi olmuş, manevi dereceleri, samimiyetleri, kararlılıkları, birbirlerine olan bağlılıkları, ihlasları pekişmiş, güçlenmiştir.

Bediüzzaman'ın maruz kaldığı uygulamalar, kendisine atılan iftiralar Kuran ayetlerinin birer tecellisidir. Hayatı kısaca gözden geçirildiğinde dahi Kuran'da aktarılan ve salih müminlerin karşılaştıkları olayların çok benzerlerini yaşadığı ve bu olaylara karşı Kuran'da haberleri verilen güzel ahlaklı müminler gibi davrandığı açıkça görülebilir. Bu nedenle Bediüzzaman'ın hayatına kısaca bakmak, bugüne örnek olması açısından da faydalı olacaktır.

Bediüzzaman Said Nursi'nin Hayatı:

Said Nursi yakın geçmişimizde yetişmiş en büyük İslam alimlerinden ve fikir adamlarındandır. 1873'te Bitlis'in Hizan ilçesine bağlı Nurs köyünde dünyaya gelmiş, 1960'da Şanlıurfa'da ölmüştür.

Genç yaşta edindiği dini ve pozitif bilimlerdeki derin bilgisi, devrin ilim çevreleri tarafından kabul görmüş, küçük yaştan itibaren dikkati çeken keskin zekası, kuvvetli hafızası ve üstün kabiliyetleri dolayısıyla "çağının eşsiz güzelliği" anlamına gelen "Bediüzzaman" lakabıyla anılmaya başlanmıştır.

Kuran ahlakı için hiçbir hizmetten kaçınmamış, bu yüzden masonların ve din düşmanlarının birçok suçlamasıyla karşılaşmış, sürekli baskı görmüştür.

Doğu'nun en acil ihtiyacı olarak gördüğü eğitim problemini çözmek için din ve eğitim bilimlerinin birlikte okutulabileceği ve Medreset-üz Zehra ismini verdiği bir üniversite kurulmasını sağlamak için 1907'de İstanbul'a gelmiştir. Derin bilgisiyle buradaki ilim çevresine de kendini çok kısa süre içinde kabul ettirmiş, çeşitli gazete ve dergilerde makaleler yayınlatmış, hürriyet ve meşrutiyet tartışmalarına katılmıştır. 1909'da 31 Mart olaylarında yatıştırıcı bir rol oynamış, fakat haksız ithamlarla sıkıyönetim mahkemesine çıkarılmış ve sonucunda beraat etmiştir.

Bu olaydan sonra tekrar Doğu'ya dönmüş, I. Dünya Savaşı'nda talebeleriyle milis kuvvet oluşturmuştur. Bediüzzaman büyük yararlılıklar gösterdiği I. Dünya Savaşı'nda Rusya'da esir düşmüştür. Üç yıl süren esaret hayatının sonunda Sibirya'daki esir kampından kaçarak Leningrad, Varşova, Viyana ve Sofya yoluyla İstanbul'a gelmiştir.

İstanbul'da devlet büyükleri ve ilim çevreleri tarafından büyük bir ilgiyle karşılanmıştır. Dar-ül Hikmet-i İslamiye azalığına tayin edilen Bediüzzaman, buradan aldığı maaşla kendi kitaplarını bastırarak parasız dağıtmıştır. İstanbul'un işgali sırasında işgalcilerin gerçek niyetlerini ortaya koyan Hutuvat-ı Sitte isminde uyarıcı bir broşür hazırlamıştır. Devrin Şeyh-ül İslam'ına baskı yaparak alınan "Anadolu'daki hareketin isyan olduğuna" dair fetvayı reddetmiş, milli mücadeleyi savunmuş ve destek olmuştur. Bu hareketleri Anadolu'da kurulan Millet Meclisi'nin beğenisini kazanmış ve Ankara'ya davet edilmiştir.

1922'de Ankara'ya geldiğinde devlet merasimiyle karşılanmıştır. Burada kendisine yapılan Şark Umumi Vaizliği, milletvekilliği ve Diyanet İşleri Başkanlığı tekliflerini reddetmiştir. Bazı milletvekillerinin İslam'a karşı olumsuz görüşler taşıdıklarını görünce 10 maddelik bir beyannameyi meclis kürsüsünden sunmuştur.

Şeyh Said isyanı çıktığında, olayla hiçbir ilgisi olmadığı halde, Van'da inzivaya çekilmiş olduğu mağaradan alınarak Burdur'a oradan da Isparta'nın Barla ilçesine götürülmüştür. Toplam baskısı 600.000'i bulan kitaplarını burada yazmaya başlamıştır. Ömrünün sonuna kadar, yaptığı çalışmalardan rahatsız olan çevreler tarafından eziyet görmüş, 1935'te Eskişe-

hir, 1943'te Denizli, 1947'de Afyon ve 1952'de İstanbul Mahkemelerine çıkarılmış, Kastamonu ve Emirdağ'da gözetim altında tutulmuştur. Hayatının yaklaşık 30 yılını hapiste veya sürgünde geçirmiş, Risale-i Nur Külliyatı'nı bu zor şartlarda tamamlamaya çalışmıştır. Asrının en güzel Kuran tefsiri olan Risale-i Nur Külliyatı'nı 1952'de tamamlamıştır. Risale-i Nurlar 8 sene süren Afyon Mahkemeleri sonucunda Diyanet İşleri Danışma Kurulu tarafından teker teker incelenerek imani ve İslami eserler olduğu ve yayınlanmasında herhangi bir sakınca olmadığına karar verilerek beraat etmiştir. Beraatından sonra Risale-i Nur Külliyatı Adnan Menderes'in talimatıyla harekete geçen Demokrat Parti Isparta Milletvekili Tahsin Tola tarafından yeni harflerle basılmıştır. Kuran yolunda mücadeleyle geçmiş olan 87 yıllık hayatı 1960'da Şanlıurfa'da sona ermiştir.

Bediüzzaman'ın hayatının büyük bir bölümünün hapishanelerde, sürgünde, gözaltında geçmesi onun ve talebelerinin inançlarında ne kadar kararlı ve sabırlı olduklarını göstermiştir. Devletin ve milletin çıkarları için hizmet etmeye kendilerini adamış olmalarına rağmen, bazı çevrelerce hep devlete zarar vermeye çalışmakla suçlanmışlardır. Bu çevreler iftiraları ile, daima devletin ve milletin yararını düşünen bu insanları, halkın gözünde zararlı insanlar olarak göstermeyi ve onları küçük düşürmeyi amaçlamışlardır. Örneğin, bu çevreler sahip oldukları yayın organları ve benzeri vasıtalarla, Said Nursi ve talebelerini gizli ve dine dayalı cemiyet kurmak, rejime karşı çıkmak ve Cumhuriyet'in temel ölçülerini yıkmaya davranmakla suçlamışlardır. Bunun üzerine tevkif edilerek Eskişehir Ağır Ceza Mahkemesi'ne çıkarılmak üzere Said Nursi ile birlikte 120 Nur talebesi, o dönemin bazı yazarlarının anlattığına göre, "sanki ihtilal çıkarmışlar gibi kamyonlarla elleri kelepçeli olarak" Eskişehir'e götürülmüşlerdir.

Bu arada belirtmekte fayda bulunmaktadır ki, tüm bu olaylar esnasında Türk polisi ve Türk askeri daima vicdanlı davranmış, Bediüzzaman'a ve Nur talebelerine karşı samimi ve anlayışlı bir tavır göstermişlerdir. Bazı dinsiz çevrelerin kışkırtmaları ve yarattıkları infial nedeniyle onlar görevlerini yerine getirmek zorunda kalmışlar, ama hakkın yanında olduklarını ifade etmekten de çekinmemişlerdir. Örneğin Bediüzzaman ve 120 talebesini Eskişehir'e götürmekle görevli askeri müfrezenin kumandanı kelepçelerini çözerek ibadetlerini rahatça yerine getirmeleri için onlara imkan tanımıştır.

Bir başka önemli İslam mütefekkiri olan Necip Fazıl Kısakürek Son Devrin Din Mazlumları isimli kitabında Bediüzzaman'ın ve Nur talebelerinin gözaltına alınmaları ile ilgili olarak şunları ifade etmektedir:

"Baskında Bediüzzaman ve talebelerine ait herşey ele geçtiği halde, ortada itham medarı olabilecek hiçbir şey yoktur. Böyleyken kendisini be-

raat ettirmiyorlar da idamlık bir ithamın teselli mükafatı halinde, 15 talebesiyle beraber hapse mahkum kılıyorlar… 105 talebe de beraat kararı alıyor."27

Eskişehir Mahkemesi Bediüzzaman'a, Kuran-ı Kerim'den bazı ayetleri tefsir ettiği için 11 ay hapis cezası vermiştir. Eskişehir hapsi sırasında Bediüzzaman oldukça zor günler geçirmiştir. Onu ayrı bir hücrede tecrit etmişler ve türlü zorluklar yaşatmışlardır. Bu hapis sırasında Bediüzzaman'a uygulanan muamelelerden bazı örnekler çeşitli kaynaklarda şöyle aktarılmıştır:

"120 talebesiyle Eskişehir hapishanesinde bulunan Said Nursi tam bir tecrid içerisine alınarak, kendisine ve talebelerine çeşitli zulüm ve işkenceler yapılıyor. Talebelerinden Zübeyir Gündüzalp'in anlattığına göre 12 gün yemek verilmiyor."28

"Zaten bize idam mahkumu gözüyle bakıyorlardı. Hiçbir ziyaretçi bırakmıyorlardı. 'Siz de idam olacaksınız bunlarla konuşursanız' diyorlardı. Geceleri pislikten, tahta kurularından, hamam böceklerinden uyumak kabil değildi."29

Eskişehir Hapishanesi'nden tahliye olan Bediüzzaman Kastamonu'da karakol karşısında bir evde oda hapsine alınmıştır. 8 sene sonra gelen Denizli Mahkemesi 20 ay hapis cezası vermiş, daha sonra Bediüzzaman Emirdağ'a mecburi ikamete yollanmıştır.

Bütün bu olaylar sırasında sayısız işkence ve eziyete maruz kalmış, defalarca zehirlenmiştir. Son derece yaşlı ve hasta olan Bediüzzaman, özellikle soğuk, nemli ve havasız hücrelerde tutulmuştur. Hapishane günlerindeki hatıralarını Said Nursi şöyle anlatmaktadır:

"Pek basit bahanelerle kışın en şiddetli soğuk günlerinde beni tutuklayarak büyük ve gayet soğuk iki gün sobasız bir koğuşta tecrid içinde hapsettiler. Halbuki ben küçük odamda günde birkaç defa soba yakarken ve daima mangalımda ateş tutarken, zafiyet ve hastalığımdan zor dayanabilirdim."30

Bediüzzaman sözlerinin devamında, önceki bölümlerde de bahsettiğimiz gibi, çektiği bu sıkıntıları hafifleten tesellinin mahkumların İslam'a girmeleri olduğunu söylemektedir.

Bediüzzaman'a Yapılan Suçlamalar

Dini ve manevi değerlerin yaygınlaşmasından hoşnut olmayan çevreler Said Nursi için de daimi taktiklerini uygulamışlar ve Bediüzzaman'ın hayırlı çalışmalarını engellemek için tüm halkı ve resmi mercileri ona ve Nur talebelerine karşı kışkırtacak şekilde bir karalama kampanyasına başlamışlardır. Dönemin muhalif gazeteleri Bediüzzaman ve talebeleri aley-

hinde propaganda ve uydurma yazılar yayınlamışlardır. Bazı şahıslar, hayali iftira senaryoları için parayla tutulmuşlardır. Ancak her defasında mahkemeler Bediüzzaman'ı ve arkadaşlarını tüm bu suçlamalardan beraat ettirmiş, çocukların dahi anlayacağı basit ve acemice iftiralara tevessül edenler kendilerini kamuoyu nezdinde küçültmüşlerdir.

Bu çevrelerin düzenledikleri iftira ve saldırılar incelendiğinde hemen hepsinin tarihte müminlerin karşılaştıkları iftiraların birer benzeri oldukları görülmektedir. En başta "dini istismar ediyor" olmak üzere, "çevresindekileri kandırıyor", "sapkındır", "delidir", "ona uyanlar cahil kesimdir" suçlamaları... Bunlar Kuran'da defalarca dikkat çekilen, müminlere yöneltilen iftira ve suçlamalardan bazılarıdır.

Her mümin Kuran'daki, **"Biz hangi ülkeye bir uyarıcı korkutucu gönderdikse, mutlaka oranın refah içinde şımaran önde gelenleri: 'Gerçekten biz, sizin kendisiyle gönderildiğiniz şeyi tanımıyoruz' demişlerdir." (Sebe Suresi, 34)** ayetinde de belirtildiği gibi kavmin önde gelenlerinin tepkisiyle karşılaşmıştır ve karşılaşacaktır. Bu, Allah'ın değişmeyen bir kanunudur ve bu tepkilere maruz kalmak müminlerin doğru yolda olduklarının açık delilidir.

Kuran'ın yüzlerce ayetinde anlatılan bu suçlama ve saldırıların Bediüzzaman Said Nursi ve talebelerinin yaşamlarında da tecelli etmesi, izledikleri yolun doğru ve verdikleri mücadelenin etkili olduğunun açık bir göstergesidir. Bu olaylarla, Kuran ahlakı yolunda mücadele veren bütün müminler karşılaşacaklardır. Allah bu gerçeği bir ayetinde şöyle bildirir:

Yoksa sizden önce gelip geçenlerin hali, başınıza gelmeden cennete gireceğinizi mi sandınız? (Bakara Suresi, 214)

Çeşitli zorlukların, zulümlerin, suçlamaların geçmişte salih müminlere ve peygamberlere de isabet etmiş olması kuşkusuz tüm Müslümanların ibretle üzerinde düşünmesi gereken bir konudur. İşte bu nedenle Bediüzzaman Said Nursi'ye yapılan sayısız karalama ve saldırıdan ve komplolardan, Kuran ayetleri ile birlikte bazı örnekler vermek tüm Müslümanlar için faydalı olacaktır.

Bediüzzaman Said Nursi'ye Yöneltilen İftiralar: Dini şahsi çıkarlara alet etme iftirası

Bediüzzaman'a yöneltilen en büyük suçlamalardan biri, yürüttüğü faaliyetlerden, maddi ve manevi çıkar elde etmek, üstünlük ya da para peşinde koşmak istediğine yönelik iftiradır. Dünyadan hiçbir beklentisi olmayan, hiçbir malı mülkü bulunmayan, kendi deyimiyle "kendisini beğenmemeyi

kendisine meslek edinen" ve son derece mütevazi bir hayat yaşayan Bediüzzaman'a talebelerinden para sızdırmak, liderlik hırsını tatmin etmek gibi basit iftiralar atılmıştır. Ayetlerde müminlerin bu tür iftiralara uğradıklarını görürüz:

Bunun üzerine, kavminden inkara sapmış önde gelenler dediler ki: "Bu, sizin benzeriniz olan bir beşerden başkası değildir. Size karşı üstünlük elde etmek istiyor... (Mü'minun Suresi, 24)

Onlar: "Siz ikiniz, bizi atalarımızı üzerinde bulduğumuz (yol)dan çevirmek ve yeryüzünde büyüklük sizin olsun diye mi bize geldiniz? Biz, sizin ikinize inanacak değiliz" dediler. (Yunus Suresi, 78)

Elbette Said Nursi tüm Müslümanlara örnek olan yaşamıyla ve geride bıraktığı eserleriyle bu iftiranın tamamen asılsız ve uydurma olduğunu kanıtlamıştır.

Bediüzzaman'a uyanların küçük görülmesi

Bediüzzaman gibi büyük bir İslam alimini dinleyen, ondan istifade etmeye çalışan talebeleri hakkında da aleyhte propaganda yapılmıştır. Bediüzzaman'ın talebelerini saflıkla, akılsızlıkla, körü körüne bağlı olmakla suçlayanlar, geçmişte yaşayan inkarcılarla aynı zihniyeti taşıdıklarını göstermişlerdir. Kuran'da geçmişte yaşamış inkarcıların da kendilerini doğru yola davet edenlere şöyle söyledikleri bildirilir:

Kavminden, ileri gelen inkarcılar: "Biz seni yalnızca bizim gibi bir beşerden başkası görmüyoruz; sana, sığ görüşlü olan en aşağılıklarımızdan başkasının uyduğunu görmüyoruz ve sizin bize bir üstünlüğünüzü de görmüyoruz. Aksine, biz sizi yalancılar sanıyoruz" dedi. (Hud Suresi, 27)

Ve Allah bu dünya hayatının çekici süslerine kanarak dinden uzaklaşan ve müminleri "düşük akıllı" olarak nitelendirenlere Kuran'da şöyle bir karşılık vermektedir:

Ve (yine) kendilerine: "İnsanların iman ettiği gibi siz de iman edin" denildiğinde: "Düşük akıllıların iman ettiği gibi mi iman edelim?" derler. Bilin ki, gerçekten asıl düşük-akıllılar kendileridir; ama bilmezler. (Bakara Suresi, 13)

Delilik iftirası

Tarihte müminlere yapılmış olan saldırıların en önemlilerinden birisi "delilik" iftirasıdır. İslam ahlakının yaygınlaşması için mücadele eden Bediüzzaman Said Nursi de aynı suçlamayla birçok defa karşılaşmıştır. Kuran'da, müminlere yöneltilen delilik iftirası bazı ayetlerde şöyle bildirilir:

(Firavun) Dedi ki: "Şüphesiz size gönderilmiş bulunan elçiniz, gerçekten bir delidir." (Şuara Suresi, 27)

Kendilerinden önce Nuh kavmi de yalanlamıştı; böylece kulumuz (Nuh)u yalanladılar ve: "Delidir" dediler. O 'baskı altına alınıp engellenmişti.' (Kamer Suresi, 9)

Bediüzzaman'ın hayatında bu konuda yaşanmış çok net bir örnek vardır: 1908 yılında, dini konularda tartıştığı için Yıldız Askeri Mahkemesi'ne sevkedilmiş ve burada iki Yahudi, bir Rum, bir Ermeni ve bir Türk doktordan oluşan heyet kendisine "akli dengesi bozuk" raporu vermiştir. Daha sonra sevkedildiği akıl hastanesindeki doktor ise Bediüzzaman'ın kendisiyle konuşması sonucunda "Bu adamda delilik varsa, dünyada akıllı yoktur" demiştir. 31

Bediüzzaman bundan sonra da söz konusu çevrelerin etkisi altında bulunan yayınlarda sık sık delilik suçlamasıyla karşılaşmıştır.

Ancak Bediüzzaman'ın büyük bir mütefekkir olduğunu, zekasını, aklını, ferasetini, basiretini, samimiyetini ona dost ve düşman olan herkes bilmektedir. Arkasında bırakmış olduğu, iman hakikatlerini ve Kuran'ın gerçeklerini samimi ve akılcı bir üslupla ele aldığı büyük eseri de onun gerçek karakterinin göstergesidir.

Çevresindekileri kandırıp, saptırma iddiası

Din ahlakından uzak kişiler her zaman insanları doğru yola çağıran, bu konuda önde giden kişileri diğer inananları kandırmakla, yalan söyleyerek doğru yoldan ayırmakla suçlamışlardır. Asıl doğru yoldan ayrılanlar kendileri oldukları halde, Allah'ın indirdiği kitaba uyanları bu şekilde suçlamaları, onların aslında dinin özüne karşı savaş açtıklarının da bir göstergesidir. Kuran'da inkarcıların bu iftiraları şöyle bildirilir:

Dediler ki: "Bunlar her halde iki sihirbazdır, sizi sihirleriyle yurdunuzdan sürüp-çıkarmak ve örnek olarak tutturduğunuz yolunuzu (dininizi) yok etmek istemektedirler." (Taha Suresi, 63)

Sapkınlık iftirası

Bediüzzaman'a karşı yapılan suçlamalardan birisi de onun İslam'ın dışında sapkın bir inancı savunduğu şeklindedir. Bediüzzaman'ın, Kuran ve Sünnet'e uymadığı, kendine göre bir din uydurduğu şeklindeki provokasyonların amacı, halkı ve konuyu ayrıntısıyla bilmeyen bazı dindar çevreleri kışkırtmaktır. Bu suçlamanın aynısının geçmişte yaşamış olan müminlere de yöneltildiği Kuran ayetlerinde şöyle haber verilmektedir:

Kavmin önde gelenleri: "Gerçekte biz seni açıkça bir 'şaşırmışlık ve sapmışlık' içinde görüyoruz" dediler. (Araf Suresi, 60)

Bunun için Bediüzzaman'ın bazı tutumları kasten yanlış yorumlanarak aleyhte propaganda için kullanılmıştır. Bediüzzaman bir mektubunda "Gizli bir komitenin kışkırtmasıyla bazı saf hocaların" kendi aleyhinde konuştuklarını ve "Said cuma cemaatine gelmiyor, sakal bırakmıyor" şeklinde kendisini suçladıklarını bildirmektedir.32 Buna karşılık Bediüzzaman, bu provokasyon tarzındaki iddialara karşılık her zaman gerekli açıklamalar yapmıştır ve suçlamaların asılsızlığı anlaşılmıştır.

Bediüzzaman'a Kurulan Tuzaklar
Hakkında komplo ve iftiralar düzenlenmesi

Nuh: "Rabbim, gerçekten onlar bana isyan ettiler; mal ve çocukları kendisine ziyandan başka bir şeyi arttırmayan kimselere uydular. Ve büyük büyük hileli-düzenler kurdular." (Nuh Suresi, 21-22)

Nuh Peygamberin de belirttiği gibi tarih boyunca, inkarcılar müminleri durdurmak için çeşitli yollar denemişlerdir. Komplo düzenlemek ve iftira atmak bunun en belirgin örneklerindendir. Bediüzzaman da bu yöntemle sık sık karşılaşmıştır.

Bu komploların örneklerinden biri Bilinmeyen Taraflarıyla Bediüzzaman Said Nursi adlı eserde anlatılmaktadır. Buna göre komploya katılanlardan biri bir içki dükkanında "Said'in hizmetçisi Said'e rakı aldı" diye yazar. Daha sonra içki dükkanındaki sarhoşlara kağıdı imzalatmaya çalışır.33 Bu komploda amaç, Bediüzzaman'ı asılsız iftiralarla suçlayarak, Müslüman halkın gözünde küçük düşürmek, dini yönden samimiyetsiz olduğu imajını yaratmaktır.

Bu asılsız iftiraların bir başka örneğini Bediüzzaman bir mektubunda anlatmaktadır. Kendi deyimiyle "resmi makamı işgal eden bir adam Şeytan'ın dahi aklına gelmeyecek bir iftira atmış" ve geceleri Bediüzzaman'ın sabaha kadar alem yaptığını ve yine Bediüzzaman'ın ifadesiyle "Tabaklarla baklavalar yenildiğini, fahişe ve namussuzların Bediüzzaman'ın evine girip çıktığını" şöylemiştir. Buna karşılık Bediüzzaman şöyle cevap verir:

"Halbuki benim kapım geceleyin dışardan ve içerden kilitliydi ve sabaha kadar bir bekçi o bedbahtın (iftira atan adamın) emriyle kapımı bekliyordu."34

Görüldüğü gibi bu kişiler, halkı Bediüzzaman'dan soğutmak için fuhuşla, içkiyle suçlayacak kadar sinsi tuzaklar hazırlamışlardır. Fakat unutmamak gerekir ki Allah Kuran'da bu tarz tuzakların inananlara bir zarar veremeyeceğini ve herşeyin sonucunun müminlerin hayrına olacağını şöyle müjdelemiştir:

Onlardan öncekiler de hileli-düzenler kurmuşlardı; fakat düzen kuruculuğun (tedbirlerin, karşılık vermelerin) tümü Allah'a aittir. Her bir nefsin ne kazandığını O bilir. Bu yurdun sonu kimindir, inkar edenler pek yakında bileceklerdir. (Rad Suresi, 42)

Bediüzzaman da kendisine yöneltilen tüm bu suçlamalardan temizlenmiş, bu asılsız iftiraları atanlar ise kendi kendilerini küçük düşürmüşlerdir.

Yurdundan sürülmesi

Kavminin önde gelenlerinden büyüklük taslayanlar (müstekbirler) dediler ki: "Ey Şuayb, seni ve seninle birlikte iman edenleri ya ülkemizden sürüp-çıkaracağız veya mutlaka bizim dinimize geri döneceksiniz." (Şuayb:) "Biz istemesek de mi?" dedi. (Araf Suresi, 88)

Dediler ki: "Ey Lut, eğer (bu söylediklerine) bir son vermeyecek olursan, gerçekten (burdan) sürülüp çıkarılanlardan olacaksın." (Şuara Suresi, 167)

Allah yukarıdaki ayetlerde olduğu gibi birçok ayetinde müminlerin bulundukları yerlerden sürüldüklerini bildirmiştir. Bediüzzaman'ın hayatında en çok karşılaştığı cezalardan birisi de sürgündür. Bu mübarek insanın verdiği mücadeleyi fikren susturamayan masonlar vs. gibi çeşitli çevreler, çareyi onu uzak yerlere sürgün etmekte bulmuşlardır. Bediüzzaman sırasıyla Barla'ya, Kastamonu'ya, Emirdağ'a ve Isparta'ya sürülmüştür.

Kasabalarda, köylerde, en ücra köşelerde binbir sıkıntı içinde zorla tutulmuş, kimseyle görüşmemesi için, kimi zaman bulunduğu köye dışarıdan giriş yasaklanmıştır. Ölümünden iki gün önce çok hasta iken geldiği Urfa'dan bile sürülmek istenmiştir. Öğrencilerinin ve bazı vicdan sahibi kimselerin ısrarları sonucunda son anda sürülmekten kurtulmuş ve bu olaydan sonra vefat etmiştir.

Münafıkların musallat olması

Bediüzzaman'ı ve talebelerini durdurmak için kullanılan yöntemlerden birisi de, bu halis insanların arasına iki yüzlü kişilerin sokulmasıdır. Bu kişilerin görevi Bediüzzaman ve talebeleriyle ilgili gelişmeleri din düşmanlarına bildirmek ve daha sonra bu çevrelerin etkisi altındaki basında bu insanlar hakkında aleyhte yazılar çıkmasını sağlamaktır.

Bunun örneklerinden birisi 1964 yılında Cumhuriyet'te yayınlanan "İnanç Sömürücüleri" isimli yazı dizisidir. Kendisini dindar olarak gösterip, Nur talebeleri arasına sızan, defalarca Bediüzzaman'ın yanında bulunan Yılmaz Çetiner isimli şahıs, daha sonra bu mümin topluluğu hakkında akıl almaz iftiralar ortaya atmıştır. Bediüzzaman bir sözünde aralarına giren bir casusu şu şekilde anlatır:

"Hem bir dessas casus adam, Risale-i Nur talebeleri aleyhinde çalışıyordu ki, onları hapse attırsın. Bir gün -serbest olarak- "Ben bir ipucu bulamadım ki, bunları hapse soksam. Eğer bir ipucu bulsam, onları hapse sokacağım." diye ilân ettiği vakitten iki gün sonra bir iş yapıp, Risale-i Nur talebeleri yerinde, o adam iki sene hapse girdi."35

Bediüzzaman, kendisine karşı düzenlenen bütün bu komplo, saldırı ve iftiralara rağmen yürüttüğü mücadeleden hiçbir taviz vermemiştir. Ona yapılanlar kendisinin ve talebelerinin şevkini ve kararlılığını artırmaktan başka bir şeye yaramamıştır. Kuran'da vaat edildiği gibi inkar edenlerin tuzakları boşa çıkmıştır. Allah inkarcıların tuzaklarının boşa çıkacağını ayetlerinde şöyle bildirir:

Ağızlarıyla Allah'ın nurunu söndürmek istiyorlar. Oysa kafirler istemese de Allah, Kendi nurunu tamamlamaktan başkasını istemiyor. Müşrikler istemese de O dini (İslam'ı) bütün dinlere üstün kılmak için elçisini hidayetle ve hak dinle gönderen O'dur. (Tevbe Suresi, 32-33)

Andolsun, (peygamber olarak) gönderilen kullarımıza (şu) sözümüz geçmiştir: Gerçekten onlar, muhakkak nusret (yardım ve zafer) bulacaklardır. (Saffat Suresi, 171-172)

Bediüzzaman tarih boyunca Allah yolunda zulüm görmüş samimi müminlerden biridir. Ancak bilinmelidir ki, bir müminin hayatı boyunca karşılaştığı her zorluk, her sıkıntı, işitmekten hoşlanmayıp da işittiği her söz ve her iftira o müminin hayrınadır. Mümin tüm bunlara sabır gösterip, tevekkül ettikçe onun cennetteki mekanı daha da genişler, daha güzelleşir, makamı daha da artar. Dünyada ise Allah müminlere üstünlük vaat etmiştir. Bu nedenle inkarcılar ne kadar uğraşırlarsa uğraşsınlar yaptıkları boşa gider. Hatta onlara cehennem azabı olarak geri döner.

Bediüzzaman'ın yanısıra İmam-ı Azam, İmam-ı Ahmed, İbn-i Hanbel gibi İslam büyükleri de başta Hz. Yusuf Medresesi olmak üzere birçok sıkıntı, işkence ve zulme maruz kalmışlar, "tutuklanarak", "sürülerek", "baskı altına alınarak" engellenmeye çalışılmışlardır. Bediüzzaman, Hz. Yusuf Medresesi'nde bulunan ve çeşitli zorluklara göğüs geren İslam alimleri için şöyle der:

"Hem kalbime geldi ki, madem İmam-ı A'zam gibi en büyük müçtehidler hapis çekmiş ve İmam-ı Ahmed ibn-i Hanbel gibi bir büyük mücahide, Kur'an'ın bir tek mes'elesi için hapiste pek çok azap verilmiş. Ve şikayet etmeyerek tam bir sabır ile sebat edip o mes'elelerde sükut etmemiş. Ve pek çok imamlar ve alimler, sizlerden pek çok ziyade azap verildiği halde, tam bir sabır içinde şükredip sarsılmamışlar. Elbette sizler, Kuran'ın birçok hakikatleri için pek büyük sevap ve kazanç aldığınız halde pek az zahmet çektiğinize binler teşekkür etmek borcunuzdur." 36

SONUÇ

Bu kitapta tüm hayatları boyunca Allah'ın rızasını, rahmetini ve cennetini umarak yaşayan, bu uğurda birçok zorlukla ve eza ile karşılaşan müminlerin üstün ahlaklarından söz edildi. Gerçekten de Kuran'da haberleri verilen peygamberlerin ve geçmişte yaşamış olan salih müminlerin hayatlarına baktığımızda hep zorlu bir mücadele, sürekli bir ölüm veya yurtlarından ve evlerinden sürülme tehdidi, iftiralar, suçlamalar ve alayla karşılaşırız. Çünkü onlar Allah'ın emrine uymuşlar ve sadece din ahlakını kendileri yaşayarak kalmamış, imkanlarının ulaşabildiği en son noktaya kadar insanlara dini ve güzel ahlakı anlatmışlardır. Bu samimi ve ciddi çabalarının sonucunda ise birçok insanın imanına vesile oldukları gibi, daha çoklarının da düşmanlığını kazanmışlar ve dönem dönem zorluklarla dolu bir hayat yaşamışlardır.

Bu zorluklara göğüs geremeyenler, peygamberlerin gösterdiği güzel ahlakı, sabrı ve hamiyet-i İslamiye'yi gösteremeyenler ise "geride kalanlar"dan olmuşlar, dünya hayatına razı olarak ahiretlerini dünya için satmışlardır.

Ancak unutulmaması gereken çok önemli bir gerçek vardır: Allah tüm zorlukları iyilerin ve kötülerin, temizlerin ve pislerin, samimilerin ve sahtekarların, iman edenlerin ve dinsizlerin birbirlerinden ayırt edilmeleri için yaratır. Zorluklar karşısında Allah'ın hoşnut olacağı güzel ahlakı gösterenler Allah'ın dostudurlar ve Allah dünyada ve ahirette dostlarına yardımını ve desteğini müjdelemektedir. Allah'ın bir ayetinde bildirdiği gibi "her zorlukla birlikte bir kolaylık vardır".

Kuran'da bildirilen bu müjdenin yanı sıra, Allah, müminlere kurulan tuzakları mutlaka bozacağını, o tuzakların sahiplerini büyük bir bozguna uğratacağını, inkar edenlerin müminlere hiçbir şekilde zarar veremeyeceklerini bildirmektedir. Bununla ilgili ayetlerden bazıları şöyledir:

... Allah, kafirlere mü'minlerin aleyhinde kesinlikle yol vermez. (Nisa Suresi, 141)

Hani o inkar edenler, seni tutuklamak ya da öldürmek veya sürgün etmek amacıyla, tuzak kuruyorlardı. Onlar bu tuzağı tasarlıyorlarken, Allah da bir düzen (bir karşılık) kuruyordu. Allah, düzen kurucuların (tuzaklarına karşılık verenlerin) hayırlısıdır. (Enfal Suresi, 30)

Müminlerin yaşadıkları zorlukların ardından daima güzellik, hayır ve bereket gelmiştir. Örneğin Hz. Yusuf hapisten çıktığında Mısır'ın hazinelerine yönetici olarak tayin edilmiştir, Allah Hz. Nuh'u ve inananları zulmeden kavimlerini helak ettikten sonra bereketli bir yerde konaklatmıştır, Hz. Musa'ya ve kavmine işkencelerde bulunarak onları yok etmek için uğraşan Firavun'un kendisi denizde boğularak yok olmuştur. Peygamberimiz Hz. Muhammed ise kendisine kurulan tuzaklardan ve ölüm tehditlerinden sonra inananlarla birlikte hicret etmek mecburiyetinde kalmıştır. Ancak ardından Allah kendisine ve müminlerin üzerine rahmetini ve bereketini yaymış, müminler büyük bir güç kazanarak kötülerin ittifakını yenilgiye uğratmışlardır.

Allah, dünyada herkese yaptığının karşılığını gösterecektir; salih müminleri de mutlaka üstün kılacaktır. Ancak asıl karşılık sonsuz ve asıl hayatımız olan ahirettedir. Her insan, er ya da geç mutlaka bir gün ölecektir. Herkes hiç beklemediği bir anda ölüm meleği ile karşılaşacak ve işte o an, her insan gerçeği tüm çıplaklığı ile görecektir. Herkes şundan emin olmalıdır ki, dünya hayatına razı olanlar, zorluklardan kaçanlar, keyiflerinin peşinden gidenler, rahatlarını bozmaktan kaçınanlar, istek ve arzularını Allah'ın rızasına tercih edenler, gelecek endişesi ile, haksız yere hapse atılmaktan veya sürülmekten korkarak dinlerini, ibadetlerini terk edenler ölüm meleklerini gördüklerinde hiç de dünya hayatında yaşadıklarına sevinemeyeceklerdir. Bu insanlardan hiçbiri, "İyi ki dünya hayatımda yan gelip yatmışım, dünya zevklerinin peşinde koşmuşum. Bunlar da yanıma kar kaldı" diyemeyecektir. Diyemediği gibi, tüm bu yaptıkları onda tarifi ve geri çevrilmesi imkansız bir pişmanlığa neden olacak, hiçbir zaman hissetmediği kadar büyük bir yürek acısı ve çaresizlik hissi duyacaktır. Allah inkarcıların ahiretteki pişmanlıklarını şöyle bildirmektedir:

Ateşin üstünde durdurulduklarında onları bir görsen; derler ki: "Keşke (dünyaya bir daha) geri çevrilseydik de Rabbimizin ayetlerini yalanlamasaydık ve mü'minlerden olsaydık." (Enam Suresi, 27)

Kitabı sol eline verilen ise; o da, der ki: "Bana keşke kitabım verilmeseydi. Hesabımı hiç bilmeseydim. Keşke o (ölüm herşeyi) kesip bitirseydi. Malım bana hiçbir yarar sağlayamadı." Güç ve kudretim yok olup gitti." (Hakka Suresi, 25-29)

Tüm hayatını Allah için yaşayan, Allah'ın rızasından vazgeçmediği için hayatının büyük bir bölümünde zulüm gören, zorluk yaşayan, hep öldürülme tehlikesi altında kalan, insanlardan incitici ve alaycı sözler işiten,

iftiralara uğrayan, hatta hapis yatan bir mümin ise ölüm meleğini gördüğünde tüm hayatı boyunca yaşadığı zorluklar için büyük bir sevince kapılacaktır. Hatta kitap boyunca anlattığımız gibi mümin, zorluklarla karşılaştığı anda da çok büyük bir sevinç ve umut yaşar; çünkü tüm dünyadaki zorlukların sonunun hayır olduğunu, Allah'ın mutlak bir kolaylık ve üstünlük vereceğini bilir. Üstelik burada yaşadığı zorlukların ahirette de bir güzellik ve kat kat artırılmış nimetler olarak karşısına çıkmasını şiddetle umar. Bu nedenle inkar edenler, zorluk anında müminlerin tavrına şaşırır, onların neşesine ve gücüne, ümitvar yaklaşımlarına hayret ederler. Çünkü onlar müminlerin Allah'tan, onların ummadığı şeyleri umduklarını bilmezler.

Hz. Yusuf Medresesi, bu nedenle bir mümin için hem manevi bir eğitim yeri hem de ahiretteki güzelliklerin kapısını açan bir imtihan vesilesidir. Hz. Yusuf Medresesi'ne giren mümin, bu imtihanın hayırla sonuçlanmasını beklediği ve cenneti biraz daha fazla umabildiği için büyük bir sevinç duyar.

Bu kitapta da söz edildiği gibi müminler olaylara inkarcıların kavrayamadıkları bir gözle bakar ve olayların iç yüzünü görebilirler. Onlar, zorluğun, ezanın, engellenmelerin asıl anlamını bilen, hayatlarını bu sırra göre yaşayan insanlardır. Dolayısıyla, Allah'a samimi olarak iman eden, sadece Allah'tan korkup sakınan, Allah'ı seven, Allah'ı dost edinen, insanlar arasında dostluğun, sevginin, hoşgörünün, ümitvar olmanın, iyimserliğin, dayanışmanın, güzel ahlakın yayılması için gönülden mücadele veren bir insanı, herhangi bir kötünün veya fesat peşindeki bir insanın durdurabilmesi veya engelleyebilmesi kesinlikle mümkün değildir.

İnkarcılar bilmelidirler ki ne yaparlarsa yapsınlar, tüm güçlerini de toplasalar, birbirlerine arka da çıksalar, dağları yerinden sarsacak kadar kapsamlı tuzaklar da kursalar, onlar müminlere hiçbir zarar veremezler. Hatta her kurdukları tuzak, attıkları her iftira, söyledikleri her alaycı söz müminlerin hem dünyadaki hem de cennetteki mekanlarının daha da güzelleşip zenginleşmesine vesile olur.

Bu sırrı bilen müminlere Allah Kuran'da şöyle müjde verir:

Hiç şüphesiz Allah, mü'minlerden -karşılığında onlara mutlaka cenneti vermek üzere- canlarını ve mallarını satın almıştır... Allah'tan daha çok ahdine vefa gösterecek olan kimdir? Şu halde yaptığınız bu alışverişten dolayı sevinip-müjdeleşiniz. İşte 'büyük kurtuluş ve mutluluk' budur. Tevbe edenler, ibadet edenler, hamd edenler, (İslam uğrunda) seyahat edenler, rükû edenler, secde edenler, iyiliği emredenler, kötülükten sakındıranlar ve Allah'ın sınırlarını

koruyanlar; sen (bütün) mü’minleri müjdele. (Tevbe Suresi, 111-112)

DARWINİZM'İN ÇÖKÜŞÜ

Darwinizm, yani evrim teorisi, yaratılış gerçeğini reddetmek amacıyla ortaya atılmış, ancak başarılı olamamış bilim dışı bir safsatadan başka bir şey değildir. Canlılığın, cansız maddelerden tesadüfen oluştuğunu iddia eden bu teori, evrende ve canlılarda çok mucizevi bir düzen bulunduğunun bilim tarafından ispat edilmesiyle çürümüştür. Böylece Allah'ın tüm evreni ve canlıları yaratmış olduğu gerçeği, bilim tarafından da kanıtlanmıştır. Bugün evrim teorisini ayakta tutmak için dünya çapında yürütülen propaganda, sadece bilimsel gerçeklerin çarpıtılmasına, taraflı yorumlanmasına, bilim görüntüsü altında söylenen yalanlara ve yapılan sahtekarlıklara dayalıdır.

Ancak bu propaganda gerçeği gizleyememektedir. Evrim teorisinin bilim tarihindeki en büyük yanılgı olduğu, son 20-30 yıldır bilim dünyasında giderek daha yüksek sesle dile getirilmektedir. Özellikle 1980'lerden sonra yapılan araştırmalar, Darwinist iddiaların tamamen yanlış olduğunu ortaya koymuş ve bu gerçek pek çok bilim adamı tarafından dile getirilmiştir. Özellikle ABD'de, biyoloji, biyokimya, paleontoloji gibi farklı alanlardan gelen çok sayıda bilim adamı, Darwinizm'in geçersizliğini görmekte, canlıların kökenini artık yaratılış gerçeğiyle açıklamaktadırlar.

Evrim teorisinin çöküşünü ve yaratılışın delillerini diğer pek çok çalışmamızda bütün bilimsel detaylarıyla ele aldık ve almaya devam ediyoruz. Ancak konuyu, taşıdığı büyük önem nedeniyle, burada da özetlemekte yarar vardır.

Darwin'i Yıkan Zorluklar

Evrim teorisi, tarihi eski Yunan'a kadar uzanan bir öğreti olmasına karşın, kapsamlı olarak 19. yüzyılda ortaya atıldı. Teoriyi bilim dünyasının gündemine sokan en önemli gelişme, Charles Darwin'in 1859 yılında yayınlanan Türlerin Kökeni adlı kitabıydı. Darwin bu kitapta dünya üzerindeki farklı canlı türlerini Allah'ın ayrı ayrı yarattığı gerçeğine karşı çıkıyordu. Darwin'e göre, tüm türler ortak bir atadan geliyorlardı ve zaman içinde küçük değişimlerle farklılaşmışlardı.

Darwin'in teorisi, hiçbir somut bilimsel bulguya dayanmıyordu; kendisinin de kabul ettiği gibi sadece bir "mantık yürütme" idi. Hatta Darwin'in kitabındaki "Teorinin Zorlukları" başlıklı uzun bölümde itiraf ettiği gibi, teori pek çok önemli soru karşısında açık veriyordu.

Darwin, teorisinin önündeki zorlukların gelişen bilim tarafından aşılacağını, yeni bilimsel bulguların teorisini güçlendireceğini umuyordu. Bunu

kitabında sık sık belirtmişti. Ancak gelişen bilim, Darwin'in umutlarının tam aksine, teorinin temel iddialarını birer birer dayanaksız bırakmıştır.

Darwinizm'in bilim karşısındaki yenilgisi, üç temel başlıkta incelenebilir:

1) Teori, hayatın yeryüzünde ilk kez nasıl ortaya çıktığını asla açıklayamamaktadır.

2) Teorinin öne sürdüğü "evrim mekanizmaları"nın, gerçekte evrimleştirici bir etkiye sahip olduğunu gösteren hiçbir bilimsel bulgu yoktur.

3) Fosil kayıtları, evrim teorisinin öngörülerinin tam aksine bir tablo ortaya koymaktadır.

Bu bölümde, bu üç temel başlığı ana hatları ile inceleyeceğiz.

Aşılamayan İlk Basamak: Hayatın Kökeni

Evrim teorisi, tüm canlı türlerinin, bundan yaklaşık 3.8 milyar yıl önce ilkel dünyada ortaya çıkan tek bir canlı hücreden geldiklerini iddia etmektedir. Tek bir hücrenin nasıl olup da milyonlarca kompleks canlı türünü oluşturduğu ve eğer gerçekten bu tür bir evrim gerçekleşmişse neden bunun izlerinin fosil kayıtlarında bulunamadığı, teorinin açıklayamadığı sorulardandır. Ancak tüm bunlardan önce, iddia edilen evrim sürecinin ilk basamağı üzerinde durmak gerekir. Sözü edilen o "ilk hücre" nasıl ortaya çıkmıştır?

Evrim teorisi, yaratılışı reddettiği, hiçbir doğaüstü müdahaleyi kabul etmediği için, o "ilk hücre"nin, hiçbir tasarım, plan ve düzenleme olmadan, doğa kanunları içinde rastlantısal olarak meydana geldiğini iddia eder. Yani teoriye göre, cansız madde tesadüfler sonucunda ortaya canlı bir hücre çıkarmış olmalıdır. Ancak bu, bilinen en temel biyoloji kanunlarına aykırı bir iddiadır.

"Hayat Hayattan Gelir"

Darwin, kitabında hayatın kökeni konusundan hiç söz etmemişti. Çünkü onun dönemindeki ilkel bilim anlayışı, canlıların çok basit bir yapıya sahip olduklarını varsayıyordu. Ortaçağ'dan beri inanılan "spontane jenerasyon" adlı teoriye göre, cansız maddelerin tesadüfen biraraya gelip, canlı bir varlık oluşturabileceklerine inanılıyordu. Bu dönemde böceklerin yemek artıklarından, farelerin de buğdaydan oluştuğu yaygın bir düşünceydi. Bunu ispatlamak için de ilginç deneyler yapılmıştı. Kirli bir paçavranın üzerine biraz buğday konmuş ve biraz beklendiğinde bu karışımdan farelerin oluşacağı sanılmıştı.

Etlerin kurtlanması da hayatın cansız maddelerden türeyebildiğine bir delil sayılıyordu. Oysa daha sonra anlaşılacaktı ki, etlerin üzerindeki kurtlar kendiliklerinden oluşmuyorlar, sineklerin getirip bıraktıkları gözle görülmeyen larvalardan çıkıyorlardı.

Darwin'in Türlerin Kökeni adlı kitabını yazdığı dönemde ise, bakterilerin cansız maddeden oluşabildikleri inancı, bilim dünyasında yaygın bir kabul görüyordu.

Oysa Darwin'in kitabının yayınlanmasından beş yıl sonra, ünlü Fransız biyolog Louis Pasteur, evrime temel oluşturan bu inancı kesin olarak çürüttü. Pasteur yaptığı uzun çalışma ve deneyler sonucunda vardığı sonucu şöyle özetlemişti:

"Cansız maddelerin hayat oluşturabileceği iddiası artık kesin olarak tarihe gömülmüştür." (Sidney Fox, Klaus Dose, Molecular Evolution and The Origin of Life, New York: Marcel Dekker, 1977, s. 2)

Evrim teorisinin savunucuları, Pasteur'ün bulgularına karşı uzun süre direndiler. Ancak gelişen bilim, canlı hücresinin karmaşık yapısını ortaya çıkardıkça, hayatın kendiliğinden oluşabileceği iddiasının geçersizliği daha da açık hale geldi.

20. Yüzyıldaki Sonuçsuz Çabalar

20. yüzyılda hayatın kökeni konusunu ele alan ilk evrimci, ünlü Rus biyolog Alexander Oparin oldu. Oparin, 1930'lu yıllarda ortaya attığı birtakım tezlerle, canlı hücresinin tesadüfen meydana gelebileceğini ispat etmeye çalıştı. Ancak bu çalışmalar başarısızlıkla sonuçlanacak ve Oparin şu itirafı yapmak zorunda kalacaktı:

"Maalesef hücrenin kökeni, evrim teorisinin tümünü içine alan en karanlık noktayı oluşturmaktadır." (Alexander I. Oparin, Origin of Life, (1936) New York, Dover Publications, 1953 (Reprint), s.196)

Oparin'in yolunu izleyen evrimciler, hayatın kökeni konusunu çözüme kavuşturacak deneyler yapmaya çalıştılar. Bu deneylerin en ünlüsü, Amerikalı kimyacı Stanley Miller tarafından 1953 yılında düzenlendi. Miller, ilkel dünya atmosferinde olduğunu iddia ettiği gazları bir deney düzeneğinde birleştirerek ve bu karışıma enerji ekleyerek, proteinlerin yapısında kullanılan birkaç organik molekül (aminoasit) sentezledi. O yıllarda evrim adına önemli bir aşama gibi tanıtılan bu deneyin geçerli olmadığı ve deneyde kullanılan atmosferin gerçek dünya koşullarından çok farklı olduğu, ilerleyen yıllarda ortaya çıkacaktı. ("New Evidence on Evolution of Early Atmosphere and Life", Bulletin of the American Meteorological Society, c. 63, Kasım 1982, s. 1328-1330)

Uzun süren bir sessizlikten sonra Miller'in kendisi de kullandığı atmosfer ortamının gerçekçi olmadığını itiraf etti. (Stanley Miller, Molecular Evolution of Life: Current Status of the Prebiotic Synthesis of Small Molecules, 1986, s. 7)

Hayatın kökeni sorununu açıklamak için 20. yüzyıl boyunca yürütülen tüm evrimci çabalar hep başarısızlıkla sonuçlandı. San Diego Scripps Enstitüsü'nden ünlü jeokimyacı Jeffrey Bada, evrimci Earth dergisinde 1998 yılında yayınlanan bir makalede bu gerçeği şöyle kabul eder:

Bugün, 20. yüzyılı geride bırakırken, hala, 20. yüzyıla girdiğimizde sahip olduğumuz en büyük çözülmemiş problemle karşı karşıyayız: Hayat yeryüzünde nasıl başladı? (Jeffrey Bada, Earth, Şubat 1998, s. 40)

Hayatın Kompleks Yapısı

Evrim teorisinin hayatın kökeni konusunda bu denli büyük bir açmaza girmesinin başlıca nedeni, en basit sanılan canlı yapıların bile inanılmaz derecede karmaşık yapılara sahip olmasıdır. Canlı hücresi, insanoğlunun yaptığı bütün teknolojik ürünlerden daha karmaşıktır. Öyle ki bugün dünyanın en gelişmiş laboratuvarlarında bile cansız maddeler biraraya getirilerek canlı bir hücre üretilememektedir.

Bir hücrenin meydana gelmesi için gereken şartlar, asla rastlantılarla açıklanamayacak kadar fazladır. Hücrenin en temel yapı taşı olan proteinlerin rastlantısal olarak sentezlenme ihtimali; 500 aminoasitlik ortalama bir protein için, 10950’de 1’dir. Ancak matematikte 1050’de 1’den küçük olasılıklar pratik olarak “imkansız” sayılır.Hücrenin çekirdeğinde yer alan ve genetik bilgiyi saklayan DNA molekülü ise, inanılmaz bir bilgi bankasıdır. İnsan DNA’sının içerdiği bilginin, eğer kağıda dökülmeye kalkılsa, 500’er sayfadan oluşan 900 ciltlik bir kütüphane oluşturacağı hesaplanmaktadır.

Bu noktada çok ilginç bir ikilem daha vardır: DNA, yalnız birtakım özelleşmiş proteinlerin (enzimlerin) yardımı ile eşlenebilir. Ama bu enzimlerin sentezi de ancak DNA’daki bilgiler doğrultusunda gerçekleşir. Birbirine bağımlı olduklarından, eşlemenin meydana gelebilmesi için ikisinin de aynı anda var olmaları gerekir. Bu ise, hayatın kendiliğinden oluştuğu senaryosunu çıkmaza sokmaktadır. San Diego California Üniversitesi’nden ünlü evrimci Prof. Leslie Orgel, Scientific American dergisinin Ekim 1994 tarihli sayısında bu gerçeği şöyle itiraf eder:

Son derece kompleks yapılara sahip olan proteinlerin ve nükleik asitlerin (RNA ve DNA) aynı yerde ve aynı zamanda rastlantısal olarak oluşmaları aşırı derecede ihtimal dışıdır. Ama bunların birisi olmadan diğerini elde etmek de mümkün değildir. Dolayısıyla insan, yaşamın kimyasal yollarla ortaya çıkmasının asla mümkün olmadığı sonucuna varmak zorunda kalmaktadır. (Leslie E. Orgel, The Origin of Life on Earth, Scientific American, c. 271, Ekim 1994, s. 78)

Kuşkusuz eğer hayatın doğal etkenlerle ortaya çıkması imkansız ise, bu durumda hayatın doğaüstü bir biçimde “yaratıldığını” kabul etmek gerekir. Bu gerçek, en temel amacı yaratılışı reddetmek olan evrim teorisini açıkça geçersiz kılmaktadır.

Evrimin Hayali Mekanizmaları

Darwin’in teorisini geçersiz kılan ikinci büyük nokta, teorinin “evrim mekanizmaları” olarak öne sürdüğü iki kavramın da gerçekte hiçbir evrimleştirici güce sahip olmadığının anlaşılmış olmasıdır. Darwin, ortaya attığı evrim iddiasını tamamen “doğal seleksiyon” mekanizmasına bağlamıştı. Bu mekanizmaya verdiği önem, kitabının isminden de açıkça anlaşılıyordu: Türlerin Kökeni, Doğal Seleksiyon Yoluyla...

Doğal seleksiyon, doğal seçme demektir. Doğadaki yaşam mücadelesi içinde, doğal şartlara uygun ve güçlü canlıların hayatta kalacağı düşüncesine dayanır. Örneğin yırtıcı hayvanlar tarafından tehdit edilen bir geyik sürüsünde, daha hızlı koşabilen geyikler hayatta kalacaktır. Böylece geyik

sürüsü, hızlı ve güçlü bireylerden oluşacaktır. Ama elbette bu mekanizma, geyikleri evrimleştirmez, onları başka bir canlı türüne, örneğin atlara dönüştürmez.

Dolayısıyla doğal seleksiyon mekanizması hiçbir evrimleştirici güce sahip değildir. Darwin de bu gerçeğin farkındaydı ve Türlerin Kökeni adlı kitabında "Faydalı değişiklikler oluşmadığı sürece doğal seleksiyon hiçbir şey yapamaz" demek zorunda kalmıştı. (Charles Darwin, The Origin of Species: A Facsimile of the First Edition, Harvard University Press, 1964, s. 189)

Lamarck'ın Etkisi

Peki bu "faydalı değişiklikler" nasıl oluşabilirdi? Darwin, kendi döneminin ilkel bilim anlayışı içinde, bu soruyu Lamarck'a dayanarak cevaplamaya çalışmıştı. Darwin'den önce yaşamış olan Fransız biyolog Lamarck'a göre, canlılar yaşamları sırasında geçirdikleri fiziksel değişiklikleri sonraki nesle aktarıyorlar, nesilden nesile biriken bu özellikler sonucunda yeni türler ortaya çıkıyordu. Örneğin Lamarck'a göre zürafalar ceylanlardan türemişlerdi, yüksek ağaçların yapraklarını yemek için çabalarken nesilden nesile boyunları uzamıştı.

Darwin de benzeri örnekler vermiş, örneğin Türlerin Kökeni adlı kitabında, yiyecek bulmak için suya giren bazı ayıların zamanla balinalara dönüştüğünü iddia etmişti. (Charles Darwin, The Origin of Species: A Facsimile of the First Edition, Harvard University Press, 1964, s. 184)

Ama Mendel'in keşfettiği ve 20.yüzyılda gelişen genetik bilimiyle kesinleşen kalıtım kanunları, kazanılmış özelliklerin sonraki nesillere aktarılması efsanesini kesin olarak yıktı. Böylece doğal seleksiyon "tek başına" ve dolayısıyla tümüyle etkisiz bir mekanizma olarak kalmış oluyordu.

Neo-Darwinizm ve Mutasyonlar

Darwinistler ise bu duruma bir çözüm bulabilmek için 1930'ların sonlarında, "Modern Sentetik Teori"yi ya da daha yaygın ismiyle neo-Darwinizm'i ortaya attılar. Neo-Darwinizm, doğal seleksiyonun yanına "faydalı değişiklik sebebi" olarak mutasyonları, yani canlıların genlerinde radyasyon gibi dış etkiler ya da kopyalama hataları sonucunda oluşan bozulmaları ekledi.

Bugün de hala dünyada evrim adına geçerliliğini koruyan model neo-Darwinizm'dir. Teori, yeryüzünde bulunan milyonlarca canlı türünün, bu canlıların, kulak, göz, akciğer, kanat gibi sayısız kompleks organlarının "mutasyonlara", yani genetik bozukluklara dayalı bir süreç sonucunda oluştuğunu iddia etmektedir. Ama teoriyi çaresiz bırakan açık bir bilimsel

gerçek vardır: Mutasyonlar canlıları geliştirmezler, aksine her zaman için canlılara zarar verirler.

Bunun nedeni çok basittir: DNA çok kompleks bir düzene sahiptir. Bu molekül üzerinde oluşan herhangi rastgele bir etki ancak zarar verir. Amerikalı genetikçi B. G. Ranganathan bunu şöyle açıklar:

Mutasyonlar küçük, rasgele ve zararlıdırlar. Çok ender olarak meydana gelirler ve en iyi ihtimalle etkisizdirler. Bu üç özellik, mutasyonların evrimsel bir gelişme meydana getiremeyeceğini gösterir. Zaten yüksek derecede özelleşmiş bir organizmada meydana gelebilecek rastlantısal bir değişim, ya etkisiz olacaktır ya da zararlı. Bir kol saatinde meydana gelecek rasgele bir değişim kol saatini geliştirmeyecektir. Ona büyük ihtimalle zarar verecek veya en iyi ihtimalle etkisiz olacaktır. Bir deprem bir şehri geliştirmez, ona yıkım getirir. (B. G. Ranganathan, Origins?, Pennsylvania: The Banner Of Truth Trust, 1988.)

Nitekim bugüne kadar hiçbir yararlı, yani genetik bilgiyi geliştiren mutasyon örneği gözlemlenmedi. Tüm mutasyonların zararlı olduğu görüldü. Anlaşıldı ki, evrim teorisinin "evrim mekanizması" olarak gösterdiği mutasyonlar, gerçekte canlıları sadece tahrip eden, sakat bırakan genetik olaylardır. (İnsanlarda mutasyonun en sık görülen etkisi de kanserdir.) Elbette tahrip edici bir mekanizma "evrim mekanizması" olamaz. Doğal seleksiyon ise, Darwin'in de kabul ettiği gibi, "tek başına hiçbir şey yapamaz." Bu gerçek bizlere doğada hiçbir "evrim mekanizması" olmadığını göstermektedir. Evrim mekanizması olmadığına göre de, evrim denen hayali süreç yaşanmış olamaz.

Fosil Kayıtları: Ara Formlardan Eser Yok

Evrim teorisinin iddia ettiği senaryonun yaşanmamış olduğunun en açık göstergesi ise fosil kayıtlarıdır.

Evrim teorisine göre bütün canlılar birbirlerinden türemişlerdir. Önceden var olan bir canlı türü, zamanla bir diğerine dönüşmüş ve bütün türler bu şekilde ortaya çıkmışlardır. Teoriye göre bu dönüşüm yüz milyonlarca yıl süren uzun bir zaman dilimini kapsamış ve kademe kademe ilerlemiştir.

Bu durumda, iddia edilen uzun dönüşüm süreci içinde sayısız "ara türler"in oluşmuş ve yaşamış olmaları gerekir.

Örneğin geçmişte, balık özelliklerini taşımalarına rağmen, bir yandan da bazı sürüngen özellikleri kazanmış olan yarı balık-yarı sürüngen canlılar yaşamış olmalıdır. Ya da sürüngen özelliklerini taşırken, bir yandan da bazı kuş özellikleri kazanmış sürüngen-kuşlar ortaya çıkmış olmalıdır. Bunlar, bir geçiş sürecinde oldukları için de, sakat, eksik, kusurlu canlılar olmalıdır. Evrimciler geçmişte yaşamış olduklarına inandıkları bu teorik yaratıklara "ara-geçiş formu" adını verirler.

Eğer gerçekten bu tür canlılar geçmişte yaşamışlarsa bunların sayılarının ve çeşitlerinin milyonlarca hatta milyarlarca olması gerekir. Ve bu ucube canlıların kalıntılarına mutlaka fosil kayıtlarında rastlanması gerekir. Darwin, Türlerin Kökeni'nde bunu şöyle açıklamıştır:

Eğer teorim doğruysa, türleri birbirine bağlayan sayısız ara-geçiş çeşitleri mutlaka yaşamış olmalıdır... Bunların yaşamış olduklarının kanıtları da sadece fosil kalıntıları arasında bulunabilir. (Charles Darwin, The Origin of Species: A Facsimile of the First Edition, Harvard University Press, 1964, s. 179)

Darwin'in Yıkılan Umutları

Ancak 19. yüzyılın ortasından bu yana dünyanın dört bir yanında hummalı fosil araştırmaları yapıldığı halde bu ara geçiş formlarına rastlanamamıştır. Yapılan kazılarda ve araştırmalarda elde edilen bütün bulgular, evrimcilerin beklediklerinin aksine, canlıların yeryüzünde birdenbire, eksiksiz ve kusursuz bir biçimde ortaya çıktıklarını göstermiştir.

Ünlü İngiliz paleontolog (fosil bilimci) Derek W. Ager, bir evrimci olmasına karşın bu gerçeği şöyle itiraf eder:

Sorunumuz şudur: Fosil kayıtlarını detaylı olarak incelediğimizde, türler ya da sınıflar seviyesinde olsun, sürekli olarak aynı gerçekle karşılaşırız; kademeli evrimle gelişen değil, aniden yeryüzünde oluşan gruplar

görürüz. (Derek A. Ager, "The Nature of the Fossil Record", Proceedings of the British Geological Association, c. 87, 1976, s. 133)

Yani fosil kayıtlarında, tüm canlı türleri, aralarında hiçbir geçiş formu olmadan eksiksiz biçimleriyle aniden ortaya çıkmaktadırlar. Bu, Darwin'in öngörülerinin tam aksidir. Dahası, bu canlı türlerinin yaratıldıklarını gösteren çok güçlü bir delildir. Çünkü bir canlı türünün, kendisinden evrimleştiği hiçbir atası olmadan, bir anda ve kusursuz olarak ortaya çıkmasının tek açıklaması, o türün yaratılmış olmasıdır. Bu gerçek, ünlü evrimci Biyolog Douglas Futuyma tarafından da kabul edilir:

Yaratılış ve evrim, yaşayan canlıların kökeni hakkında yapılabilecek yegane iki açıklamadır. Canlılar dünya üzerinde ya tamamen mükemmel ve eksiksiz bir biçimde ortaya çıkmışlardır ya da böyle olmamıştır. Eğer böyle olmadıysa, bir değişim süreci sayesinde kendilerinden önce var olan bazı canlı türlerinden evrimleşerek meydana gelmiş olmalıdırlar. Ama eğer eksiksiz ve mükemmel bir biçimde ortaya çıkmışlarsa, o halde sonsuz güç sahibi bir akıl tarafından yaratılmış olmaları gerekir. (Douglas J. Futuyma, Science on Trial, New York: Pantheon Books, 1983. s. 197)

Fosiller ise, canlıların yeryüzünde eksiksiz ve mükemmel bir biçimde ortaya çıktıklarını göstermektedir. Yani "türlerin kökeni", Darwin'in sandığının aksine, evrim değil yaratılıştır.

İnsanın Evrimi Masalı

Evrim teorisini savunanların en çok gündeme getirdikleri konu, insanın kökeni konusudur. Bu konudaki Darwinist iddia, bugün yaşayan modern insanın maymunsu birtakım yaratıklardan geldiğini varsayar. 4-5 milyon yıl önce başladığı varsayılan bu süreçte, modern insan ile ataları arasında bazı "ara form"ların yaşadığı iddia edilir. Gerçekte tümüyle hayali olan bu senaryoda dört temel "kategori" sayılır:

1- Australopithecus

2- Homo habilis

3- Homo erectus

4- Homo sapiens

Evrimciler, insanların sözde ilk maymunsu atalarına "güney maymunu" anlamına gelen "Australopithecus" ismini verirler. Bu canlılar gerçekte soyu tükenmiş bir maymun türünden başka bir şey değildir. Lord Solly Zuckerman ve Prof. Charles Oxnard gibi İngiltere ve ABD'den dünyaca ünlü iki anatomistin Australopithecus örnekleri üzerinde yaptıkları çok geniş kapsamlı çalışmalar, bu canlıların sadece soyu tükenmiş bir maymun türüne ait olduklarını ve insanlarla hiçbir benzerlik taşımadıklarını göstermiştir. (Solly Zuckerman, Beyond The Ivory Tower, New York: Toplinger Pub-

lications, 1970, s. 75-94; Charles E. Oxnard, “The Place of Australopithecines in Human Evolution: Grounds for Doubt”, Nature, c. 258, s. 389)

Evrimciler insan evriminin bir sonraki safhasını da, “homo” yani insan olarak sınıflandırırlar. İddiaya göre homo serisindeki canlılar, Australopithecuslar‘dan daha gelişmişlerdir. Evrimciler, bu farklı canlılara ait fosilleri ardı ardına dizerek hayali bir evrim şeması oluştururlar. Bu şema hayalidir, çünkü gerçekte bu farklı sınıfların arasında evrimsel bir ilişki olduğu asla ispatlanamamıştır. Evrim teorisinin 20. yüzyıldaki en önemli savunucularından biri olan Ernst Mayr, “Homo sapiens’e uzanan zincir gerçekte kayıptır” diyerek bunu kabul eder. (J. Rennie, “Darwin’s Current Bulldog: Ernst Mayr”, Scientific American, Aralık 1992)

Evrimciler “Australopithecus > Homo habilis > Homo erectus > Homo sapiens” sıralamasını yazarken, bu türlerin her birinin, bir sonrakinin atası olduğu izlenimini verirler. Oysa paleoantropologların son bulguları, Australopithecus, Homo habilis ve Homo erectus’un dünya’nın farklı bölgelerinde aynı dönemlerde yaşadıklarını göstermektedir. (Alan Walker, Science, c. 207, 1980, s. 1103; A. J. Kelso, Physical Antropology, 1. baskı, New York: J. B. Lipincott Co., 1970, s. 221; M. D. Leakey, Olduvai Gorge, c. 3, Cambridge: Cambridge University Press, 1971, s. 272)

Dahası Homo erectus sınıflamasına ait insanların bir bölümü çok modern zamanlara kadar yaşamışlar, Homo sapiens neandertalensis ve Homo sapiens sapiens (modern insan) ile aynı ortamda yan yana bulunmuşlardır. (Time, Kasım 1996)

Bu ise elbette bu sınıfların birbirlerinin ataları oldukları iddiasının geçersizliğini açıkça ortaya koymaktadır. Harvard Üniversitesi paleontologlarından Stephen Jay Gould, kendisi de bir evrimci olmasına karşın, Darwinist teorinin içine girdiği bu çıkmazı şöyle açıklar:

Eğer birbiri ile paralel bir biçimde yaşayan üç farklı hominid (insanımsı) çizgisi varsa, o halde bizim soy ağacımıza ne oldu? Açıktır ki, bunların biri diğerinden gelmiş olamaz. Dahası, biri diğeriyle karşılaştırıldığında evrimsel bir gelişme trendi göstermemektedirler. (S. J. Gould, Natural History, c. 85, 1976, s. 30)

Kısacası, medyada ya da ders kitaplarında yer alan hayali birtakım “yarı maymun, yarı insan” canlıların çizimleriyle, yani sırf propaganda yoluyla ayakta tutulmaya çalışılan insanın evrimi senaryosu, hiçbir bilimsel temeli olmayan bir masaldan ibarettir.

Bu konuyu uzun yıllar inceleyen, özellikle Australopithecus fosilleri üzerinde 15 yıl araştırma yapan İngiltere’nin en ünlü ve saygın bilim adamlarından Lord Solly Zuckerman, bir evrimci olmasına rağmen, ortada

maymunsu canlılardan insana uzanan gerçek bir soy ağacı olmadığı sonucuna varmıştır.

Zuckerman bir de ilginç bir "bilim skalası" yapmıştır. Bilimsel olarak kabul ettiği bilgi dallarından, bilim dışı olarak kabul ettiği bilgi dallarına kadar bir yelpaze oluşturmuştur. Zuckerman'ın bu tablosuna göre en "bilimsel" -yani somut verilere dayanan- bilgi dalları kimya ve fiziktir. Yelpazede bunlardan sonra biyoloji bilimleri, sonra da sosyal bilimler gelir. Yelpazenin en ucunda, yani en "bilim dışı" sayılan kısımda ise, Zuckerman'a göre, telepati, altıncı his gibi "duyum ötesi algılama" kavramları ve bir de "insanın evrimi" vardır! Zuckerman, yelpazenin bu ucunu şöyle açıklar:

Objektif gerçekliğin alanından çıkıp da, biyolojik bilim olarak varsayılan bu alanlara -yani duyum ötesi algılamaya ve insanın fosil tarihinin yorumlanmasına- girdiğimizde, evrim teorisine inanan bir kimse için herşeyin mümkün olduğunu görürüz. Öyle ki teorilerine kesinlikle inanan bu kimselerin çelişkili bazı yargıları aynı anda kabul etmeleri bile mümkündür. (Solly Zuckerman, Beyond The Ivory Tower, New York: Toplinger Publications, 1970, s. 19)

İşte insanın evrimi masalı da, teorilerine körü körüne inanan birtakım insanların buldukları bazı fosilleri ön yargılı bir biçimde yorumlamalarından ibarettir.

Darwin Formülü!

Şimdiye kadar ele aldığımız tüm teknik delillerin yanında, isterseniz evrimcilerin nasıl saçma bir inanışa sahip olduklarını bir de çocukların bile anlayabileceği kadar açık bir örnekle özetleyelim.

Evrim teorisi canlılığın tesadüfen oluştuğunu iddia etmektedir. Dolayısıyla bu iddiaya göre cansız ve şuursuz atomlar biraraya gelerek önce hücreyi oluşturmuşlardır ve sonrasında aynı atomlar bir şekilde diğer canlıları ve insanı meydana getirmişlerdir. Şimdi düşünelim; canlılığın yapıtaşı olan karbon, fosfor, azot, potasyum gibi elementleri biraraya getirdiğimizde bir yığın oluşur. Bu atom yığını, hangi işlemden geçirilirse geçirilsin, tek bir canlı oluşturamaz. İsterseniz bu konuda bir "deney" tasarlayalım ve evrimcilerin aslında savundukları, ama yüksek sesle dile getiremedikleri iddiayı onlar adına "Darwin Formülü" adıyla inceleyelim:

Evrimciler, çok sayıda büyük varilin içine canlılığın yapısında bulunan fosfor, azot, karbon, oksijen, demir, magnezyum gibi elementlerden bol miktarda koysunlar. Hatta normal şartlarda bulunmayan ancak bu karışımın içinde bulunmasını gerekli gördükleri malzemeleri de bu varillere eklesinler. Karışımların içine, istedikleri kadar amino asit, istedikleri kadar da (bir tekinin bile rastlantısal oluşma ihtimali 10-950 olan) protein dol-

dursunlar. Bu karışımlara istedikleri oranda ısı ve nem versinler. Bunları istedikleri gelişmiş cihazlarla karıştırsınlar. Varillerin başına da dünyanın önde gelen bilim adamlarını koysunlar. Bu uzmanlar babadan oğula, kuşaktan kuşağa aktararak nöbetleşe milyarlarca, hatta trilyonlarca sene sürekli varillerin başında beklesinler. Bir canlının oluşması için hangi şartların var olması gerektiğine inanılıyorsa hepsini kullanmak serbest olsun. Ancak, ne yaparlarsa yapsınlar o varillerden kesinlikle bir canlı çıkartamazlar. Zürafaları, aslanları, arıları, kanaryaları, bülbülleri, papağanları, atları, yunusları, gülleri, orkideleri, zambakları, karanfilleri, muzları, portakalları, elmaları, hurmaları, domatesleri, kavunları, karpuzları, incirleri, zeytinleri, üzümleri, şeftalileri, tavus kuşlarını, sülünleri, renk renk kelebekleri ve bunlar gibi milyonlarca canlı türünden hiçbirini oluşturamazlar. Değil burada birkaçını saydığımız bu canlı varlıkları, bunların tek bir hücresini bile elde edemezler.

Kısacası, bilinçsiz atomlar biraraya gelerek hücreyi oluşturamazlar. Sonra yeni bir karar vererek bir hücreyi ikiye bölüp, sonra art arda başka kararlar alıp, elektron mikroskobunu bulan, sonra kendi hücre yapısını bu mikroskop altında izleyen profesörleri oluşturamazlar. Madde, ancak Allah'ın üstün yaratmasıyla hayat bulur.

Bunun aksini iddia eden evrim teorisi ise, akla tamamen aykırı bir safsatadır. Evrimcilerin ortaya attığı iddialar üzerinde biraz bile düşünmek, üstteki örnekte olduğu gibi, bu gerçeği açıkça gösterir.

Göz ve Kulaktaki Teknoloji

Evrim teorisinin kesinlikle açıklama getiremeyeceği bir diğer konu ise göz ve kulaktaki üstün algılama kalitesidir.

Gözle ilgili konuya geçmeden önce "Nasıl görürüz?" sorusuna kısaca cevap verelim. Bir cisimden gelen ışınlar, gözde retinaya ters olarak düşer. Bu ışınlar, buradaki hücreler tarafından elektrik sinyallerine dönüştürülür ve beynin arka kısmındaki görme merkezi denilen küçücük bir noktaya ulaşır. Bu elektrik sinyalleri bir dizi işlemden sonra beyindeki bu merkezde görüntü olarak algılanır. Bu bilgiden sonra şimdi düşünelim:

Beyin ışığa kapalıdır. Yani beynin içi kapkaranlıktır, ışık beynin bulunduğu yere kadar giremez. Görüntü merkezi denilen yer kapkaranlık, ışığın asla ulaşmadığı, belki de hiç karşılaşmadığınız kadar karanlık bir yerdir. Ancak siz bu zifiri karanlıkta ışıklı, pırıl pırıl bir dünyayı seyretmektesiniz.

Üstelik bu o kadar net ve kaliteli bir görüntüdür ki 21. yüzyıl teknolojisi bile her türlü imkana rağmen bu netliği sağlayamamıştır. Örneğin şu anda okuduğunuz kitaba, kitabı tutan ellerinize bakın, sonra başınızı kaldı-

rın ve çevrenize bakın. Şu anda gördüğünüz netlik ve kalitedeki bu görüntüyü başka bir yerde gördünüz mü? Bu kadar net bir görüntüyü size dünyanın bir numaralı televizyon şirketinin ürettiği en gelişmiş televizyon ekranı dahi veremez. 100 yıldır binlerce mühendis bu netliğe ulaşmaya çalışmaktadır. Bunun için fabrikalar, dev tesisler kurulmakta, araştırmalar yapılmakta, planlar ve tasarımlar geliştirilmektedir. Yine bir TV ekranına bakın, bir de şu anda elinizde tuttuğunuz bu kitaba. Arada büyük bir netlik ve kalite farkı olduğunu göreceksiniz. Üstelik, TV ekranı size iki boyutlu bir görüntü gösterir, oysa siz üç boyutlu, derinlikli bir perspektifi izlemektesiniz.

Uzun yıllardır on binlerce mühendis üç boyutlu TV yapmaya, gözün görme kalitesine ulaşmaya çalışmaktadırlar. Evet, üç boyutlu bir televizyon sistemi yapabildiler ama onu da gözlük takmadan üç boyutlu görmek mümkün değil, kaldı ki bu suni bir üç boyuttur. Arka taraf daha bulanık, ön taraf ise kağıttan dekor gibi durur. Hiçbir zaman gözün gördüğü kadar net ve kaliteli bir görüntü oluşmaz. Kamerada da, televizyonda da mutlaka görüntü kaybı meydana gelir.

İşte evrimciler, bu kaliteli ve net görüntüyü oluşturan mekanizmanın tesadüfen oluştuğunu iddia etmektedirler. Şimdi biri size, odanızda duran televizyon tesadüfler sonucunda oluştu, atomlar biraraya geldi ve bu görüntü oluşturan aleti meydana getirdi dese ne düşünürsünüz? Binlerce kişinin biraraya gelip yapamadığını şuursuz atomlar nasıl yapsın?

Gözün gördüğünden daha ilkel olan bir görüntüyü oluşturan alet tesadüfen oluşamıyorsa, gözün ve gözün gördüğü görüntünün de tesadüfen oluşamayacağı çok açıktır. Aynı durum kulak için de geçerlidir. Dış kulak, çevredeki sesleri kulak kepçesi vasıtasıyla toplayıp orta kulağa iletir; orta kulak aldığı ses titreşimlerini güçlendirerek iç kulağa aktarır; iç kulak da bu titreşimleri elektrik sinyallerine dönüştürerek beyne gönderir. Aynen görmede olduğu gibi duyma işlemi de beyindeki duyma merkezinde gerçekleşir.

Gözdeki durum kulak için de geçerlidir, yani beyin, ışık gibi sese de kapalıdır, ses geçirmez. Dolayısıyla dışarısı ne kadar gürültülü de olsa beynin içi tamamen sessizdir. Buna rağmen en net sesler beyinde algılanır. Ses geçirmeyen beyninizde bir orkestranın senfonilerini dinlersiniz, kalabalık bir ortamın tüm gürültüsünü duyarsınız. Ama o anda hassas bir cihazla beyninizin içindeki ses düzeyi ölçülse, burada keskin bir sessizliğin hakim olduğu görülecektir.

Net bir görüntü elde edebilmek ümidiyle teknoloji nasıl kullanılıyorsa, ses için de aynı çabalar onlarca yıldır sürdürülmektedir. Ses kayıt cihazları, müzik setleri, birçok elektronik alet, sesi algılayan müzik sistemleri bu

çalışmalardan bazılarıdır. Ancak, tüm teknolojiye, bu teknolojide çalışan binlerce mühendise ve uzmana rağmen kulağın oluşturduğu netlik ve kalitede bir sese ulaşılamamıştır. En büyük müzik sistemi şirketinin ürettiği en kaliteli müzik setini düşünün. Sesi kaydettiğinde mutlaka sesin bir kısmı kaybolur veya az da olsa mutlaka parazit oluşur veya müzik setini açtığınızda daha müzik başlamadan bir cızırtı mutlaka duyarsınız. Ancak insan vücudundaki teknolojinin ürünü olan sesler son derece net ve kusursuzdur. Bir insan kulağı, hiçbir zaman müzik setinde olduğu gibi cızırtılı veya parazitli algılamaz; ses ne ise tam ve net bir biçimde onu algılar. Bu durum, insan yaratıldığı günden bu yana böyledir.

Şimdiye kadar insanoğlunun yaptığı hiçbir görüntü ve ses cihazı, göz ve kulak kadar hassas ve başarılı birer algılayıcı olamamıştır.

Ancak görme ve işitme olayında, tüm bunların ötesinde, çok büyük bir gerçek daha vardır.

Beynin İçinde Gören ve Duyan Şuur Kime Aittir?

Beynin içinde, ışıl ışıl renkli bir dünyayı seyreden, senfonileri, kuşların cıvıltılarını dinleyen, gülü koklayan kimdir?

İnsanın gözlerinden, kulaklarından, burnundan gelen uyarılar, elektrik sinyali olarak beyne gider. Biyoloji, fizyoloji veya biyokimya kitaplarında bu görüntünün beyinde nasıl oluştuğuna dair birçok detay okursunuz. Ancak, bu konu hakkındaki en önemli gerçeğe hiçbir yerde rastlayamazsınız: Beyinde, bu elektrik sinyallerini görüntü, ses, koku ve his olarak algılayan kimdir? Beynin içinde göze, kulağa, burna ihtiyaç duymadan tüm bunları algılayan bir şuur bulunmaktadır. Bu şuur kime aittir?

Elbette bu şuur beyni oluşturan sinirler, yağ tabakası ve sinir hücrelerine ait değildir. İşte bu yüzden, herşeyin maddeden ibaret olduğunu zanneden Darwinist-materyalistler bu sorulara hiçbir cevap verememektedirler. Çünkü bu şuur, Allah'ın yaratmış olduğu ruhtur. Ruh, görüntüyü seyretmek için göze, sesi duymak için kulağa ihtiyaç duymaz. Bunların da ötesinde düşünmek için beyne ihtiyaç duymaz.

Bu açık ve ilmi gerçeği okuyan her insanın, beynin içindeki birkaç santimetreküplük, kapkaranlık mekana tüm kainatı üç boyutlu, renkli, gölgeli ve ışıklı olarak sığdıran yüce Allah'ı düşünüp, O'ndan korkup, O'na sığınması gerekir.

Materyalist Bir İnanç

Buraya kadar incelediklerimiz, evrim teorisinin bilimsel bulgularla açıkça çelişen bir iddia olduğunu göstermektedir. Teorinin hayatın kökeni

hakkındaki iddiası bilime aykırıdır, öne sürdüğü evrim mekanizmalarının hiçbir evrimleştirici etkisi yoktur ve fosiller teorinin gerektirdiği ara formların yaşamadıklarını göstermektedir. Bu durumda, elbette, evrim teorisinin bilime aykırı bir düşünce olarak bir kenara atılması gerekir. Nitekim tarih boyunca dünya merkezli evren modeli gibi pek çok düşünce, bilimin gündeminden çıkarılmıştır. Ama evrim teorisi ısrarla bilimin gündeminde tutulmaktadır. Hatta bazı insanlar teorinin eleştirilmesini "bilime saldırı" olarak göstermeye bile çalışmaktadırlar. Peki neden?..

Bu durumun nedeni, evrim teorisinin bazı çevreler için, kendisinden asla vazgeçilemeyecek dogmatik bir inanış oluşudur. Bu çevreler, materyalist felsefeye körü körüne bağlıdırlar ve Darwinizm'i de doğaya getirilebilecek yegane materyalist açıklama olduğu için benimsemektedirler.

Bazen bunu açıkça itiraf da ederler. Harvard Üniversitesi'nden ünlü bir genetikçi ve aynı zamanda önde gelen bir evrimci olan Richard Lewontin, "önce materyalist, sonra bilim adamı" olduğunu şöyle itiraf etmektedir:

Bizim materyalizme bir inancımız var, 'a priori' (önceden kabul edilmiş, doğru varsayılmış) bir inanç bu. Bizi dünyaya materyalist bir açıklama getirmeye zorlayan şey, bilimin yöntemleri ve kuralları değil. Aksine, materyalizme olan 'a priori' bağlılığımız nedeniyle, dünyaya materyalist bir açıklama getiren araştırma yöntemlerini ve kavramları kurguluyoruz. Materyalizm mutlak doğru olduğuna göre de, İlahi bir açıklamanın sahneye girmesine izin veremeyiz. (Richard Lewontin, "The Demon-Haunted World", The New York Review of Books, 9 Ocak 1997, s. 28)

Bu sözler, Darwinizm'in, materyalist felsefeye bağlılık uğruna yaşatılan bir dogma olduğunun açık ifadeleridir. Bu dogma, maddeden başka hiçbir varlık olmadığını varsayar. Bu nedenle de cansız, bilinçsiz maddenin, hayatı yarattığına inanır. Milyonlarca farklı canlı türünün; örneğin kuşların, balıkların, zürafaların, kaplanların, böceklerin, ağaçların, çiçeklerin, balinaların ve insanların maddenin kendi içindeki etkileşimlerle, yani yağan yağmurla, çakan şimşekle, cansız maddenin içinden oluştuğunu kabul eder. Gerçekte ise bu, hem akla hem bilime aykırı bir kabuldür. Ama Darwinistler kendi deyimleriyle "İlahi bir açıklamanın sahneye girmemesi" için, bu kabulü savunmaya devam etmektedirler.

Canlıların kökenine materyalist bir ön yargı ile bakmayan insanlar ise, şu açık gerçeği göreceklerdir: Tüm canlılar, üstün bir güç, bilgi ve akla sahip olan bir Yaratıcının eseridirler. Yaratıcı, tüm evreni yoktan var eden, en kusursuz biçimde düzenleyen ve tüm canlıları yaratıp şekillendiren Allah'tır.

Evrim Teorisi Dünya Tarihinin En Etkili Büyüsüdür

Burada şunu da belirtmek gerekir ki, ön yargısız, hiçbir ideolojinin etkisi altında kalmadan, sadece aklını ve mantığını kullanan her insan, bilim ve medeniyetten uzak toplumların hurafelerini andıran evrim teorisinin inanılması imkansız bir iddia olduğunu kolaylıkla anlayacaktır.

Yukarıda da belirtildiği gibi, evrim teorisine inananlar, büyük bir varilin içine birçok atomu, molekülü, cansız maddeyi dolduran ve bunların karışımından zaman içinde düşünen, akleden, buluşlar yapan profesörlerin, üniversite öğrencilerinin, Einstein, Hubble gibi bilim adamlarının, Frank Sinatra, Charlton Heston gibi sanatçıların, bunun yanı sıra ceylanların, limon ağaçlarının, karanfillerin çıkacağına inanmaktadırlar. Üstelik, bu saçma iddiaya inananlar bilim adamları, pofesörler, kültürlü, eğitimli insanlardır. Bu nedenle evrim teorisi için "dünya tarihinin en büyük ve en etkili büyüsü" ifadesini kullanmak yerinde olacaktır. Çünkü, dünya tarihinde insanların bu derece aklını başından alan, akıl ve mantıkla düşünmelerine imkan tanımayan, gözlerinin önüne sanki bir perde çekip çok açık olan gerçekleri görmelerine engel olan bir başka inanç veya iddia daha yoktur. Bu, Afrikalı bazı kabilelerin totemlere, Sebe halkının Güneş'e tapmasından, Hz. İbrahim'in kavminin elleri ile yaptıkları putlara, Hz. Musa'nın kavminin altından yaptıkları buzağıya tapmalarından çok daha vahim ve akıl almaz bir körlüktür. Gerçekte bu durum, Allah'ın Kuran'da işaret ettiği bir akılsızlıktır. Allah, bazı insanların anlayışlarının kapanacağını ve gerçekleri görmekten aciz duruma düşeceklerini birçok ayetinde bildirmektedir. Bu ayetlerden bazıları şöyledir:

Şüphesiz, inkar edenleri uyarsan da, uyarmasan da, onlar için fark etmez; inanmazlar. Allah, onların kalplerini ve kulaklarını mühürlemiştir; gözlerinin üzerinde perdeler vardır. Ve büyük azab onlaradır. (Bakara Suresi, 6-7)

... Kalpleri vardır bununla kavrayıp-anlamazlar, gözleri vardır bununla görmezler, kulakları vardır bununla işitmezler. Bunlar hayvanlar gibidir, hatta daha aşağılıktırlar. İşte bunlar gafil olanlardır. (Araf Suresi, 179)

Allah Hicr Suresi'nde ise, bu insanların mucizeler görseler bile inanmayacak kadar büyülendiklerini şöyle bildirmektedir:

Onların üzerlerine gökyüzünden bir kapı açsak, ordan yukarı yükselseler de, mutlaka: "Gözlerimiz döndürüldü, belki biz büyülenmiş bir topluluğuz" diyeceklerdir. (Hicr Suresi, 14-15)

Bu kadar geniş bir kitlenin üzerinde bu büyünün etkili olması, insanların gerçeklerden bu kadar uzak tutulmaları ve 150 yıldır bu büyünün bozulmaması ise, kelimelerle anlatılamayacak kadar hayret verici bir durumdur. Çünkü, bir veya birkaç insanın imkansız senaryolara, saçmalık ve mantıksızlıklarla dolu iddialara inanmaları anlaşılabilir. Ancak dünyanın dört bir yanındaki insanların, şuursuz ve cansız atomların ani bir kararla biraraya gelip; olağanüstü bir organizasyon, disiplin, akıl ve şuur gösterip kusursuz bir sistemle işleyen evreni, canlılık için uygun olan her türlü özelliğe sahip olan Dünya gezegenini ve sayısız kompleks sistemle donatılmış canlıları meydana getirdiğine inanmasının, "büyü"den başka bir açıklaması yoktur.

Nitekim, Allah Kuran'da, inkarcı felsefenin savunucusu olan bazı kimselerin, yaptıkları büyülerle insanları etkilediklerini Hz. Musa ve Firavun arasında geçen bir olayla bizlere bildirmektedir. Hz. Musa, Firavun'a hak dini anlattığında, Firavun Hz. Musa'ya, kendi "bilgin büyücüleri" ile insanların toplandığı bir yerde karşılaşmasını söyler. Hz. Musa, büyücülerle karşılaştığında, büyücülere önce onların marifetlerini sergilemelerini emreder. Bu olayın anlatıldığı ayet şöyledir:

(Musa:) "Siz atın" dedi. (Asalarını) atıverince, insanların gözlerini büyüleyiverdiler, onları dehşete düşürdüler ve (ortaya) büyük bir sihir getirmiş oldular. (Araf Suresi, 116)

Görüldüğü gibi Firavun'un büyücüleri yaptıkları "aldatmacalar"la -Hz. Musa ve ona inananlar dışında- insanların hepsini büyüleyebilmişlerdir. Ancak, onların attıklarına karşılık Hz. Musa'nın ortaya koyduğu delil, onların bu büyüsünü, Kuran'daki ifadeyle "uydurduklarını yutmuş" yani etkisiz kılmıştır:

Biz de Musa'ya: "Asanı fırlatıver" diye vahyettik. (O da fırlatıverince) bir de baktılar ki, o bütün uydurduklarını derleyip-toparlayıp yutuyor. Böylece hak yerini buldu, onların bütün yapmakta oldukları geçersiz kaldı. Orada yenilmiş oldular ve küçük düşmüşler olarak tersyüz çevrildiler. (Araf Suresi, 117-119)

Ayetlerde de bildirildiği gibi, daha önce insanları büyüleyerek etkileyen bu kişilerin yaptıklarının bir sahtekarlık olduğunun anlaşılması ile, söz konusu insanlar küçük düşmüşlerdir. Günümüzde de bir büyünün etkisiyle, bilimsellik kılıfı altında son derece saçma iddialara inanan ve bunları savunmaya hayatlarını adayanlar, eğer bu iddialardan vazgeçmezlerse gerçekler tam anlamıyla açığa çıktığında ve "büyü bozulduğunda" küçük duruma düşeceklerdir. Nitekim, yaklaşık 60 yaşına kadar evrimi savunan ve ateist bir felsefeci olan, ancak daha sonra gerçekleri gören Malcolm Muggeridge evrim teorisinin yakın gelecekte düşeceği durumu şöyle açıklamaktadır:

Ben kendim, evrim teorisinin, özellikle uygulandığı alanlarda, geleceğin tarih kitaplarındaki en büyük espri malzemelerinden biri olacağına ikna oldum. Gelecek kuşak, bu kadar çürük ve belirsiz bir hipotezin inanılmaz bir saflıkla kabul edilmesini hayretle karşılayacaktır. (Malcolm Muggeridge, The End of Christendom, Grand Rapids: Eerdmans, 1980, s.43)

Bu gelecek, uzakta değildir aksine çok yakın bir gelecekte insanlar "tesadüfler"in ilah olamayacaklarını anlayacaklar ve evrim teorisi dünya tarihinin en büyük aldatmacası ve en şiddetli büyüsü olarak tanımlanacaktır. Bu şiddetli büyü, büyük bir hızla dünyanın dört bir yanında insanların üzerinden kalkmaya başlamıştır. Artık evrim aldatmacasının sırrını öğrenen birçok insan, bu aldatmacaya nasıl kandığını hayret ve şaşkınlıkla düşünmektedir.

Dediler ki: "Sen Yücesin, bize öğrettiğinden başka bizim hiçbir bilgimiz yok.
Gerçekten Sen, herşeyi bilen, hüküm ve hikmet sahibi olansın."
(Bakara Suresi, 32)

NOTLAR

1 Bediüzzaman Said Nursi, Risale-i Nur Külliyatı, Onbirinci Şua, Meyve Risalesi, s.193
2 Bediüzzaman Said Nursi, Risale-i Nur Külliyatı, Onbirinci Şua, Meyve Risalesi, s. 226
3 Bediüzzaman Said Nursi, Risale-i Nur Külliyatı, Yirmialtıncı Lema, s. 260
4 Bediüzzaman Said Nursi, Risale-i Nur Külliyatı, Ondördüncü Şua, s. 509-510
5 Bediüzzaman Said Nursi, Risale-i Nur Külliyatı, Tarihçe-i Hayat, s. 428
6 Bediüzzaman Said Nursi, Risale-i Nur Külliyatı, Yirmialtıncı Lema, s.264-265
7 Bediüzzaman Said Nursi, Risale-i Nur Külliyatı, Ondördüncü Şua, s. 522-523
8 Bediüzzaman Said Nursi, Risale-i Nur Külliyatı, Yirmialtıncı Lema, s.267
9 Bediüzzaman Said Nursi, Risale-i Nur Külliyatı, Şualar, s. 502
10 Bediüzzaman Said Nursi, Risale-i Nur Külliyatı, Onüçüncü Şua, s. 313-314
11 Bediüzzaman Said Nursi, Risale-i Nur Külliyatı, Onüçüncü Şua, s.311-312
12 Bediüzzaman Said Nursi, Risale-i Nur Külliyatı, Onüçüncü Söz, s. 150-151
13 Bediüzzaman Said Nursi, Risale-i Nur Külliyatı, Ondördüncü Şua, s.481
14 Bediüzzaman Said Nursi, Risale-i Nur Külliyatı, Onüçüncü Söz, s.150
15 Bediüzzaman Said Nursi, Risale-i Nur Külliyatı, Onüçüncü Şua, s.296
16 Bediüzzaman Said Nursi, Risale-i Nur Külliyatı, Yirmialtıncı Lema, s.267
17 Bediüzzaman Said Nursi, Risale-i Nur Külliyatı, Yirmiyedinci Lema, s.726
18 Bediüzzaman Said Nursi, Risale-i Nur Külliyatı, Onüçüncü Söz, s.149
19 Bediüzzaman Said Nursi, Risale-i Nur Külliyatı, Yirmialtıncı Lema, s.266
20 Bediüzzaman Said Nursi, Risale-i Nur Külliyatı, Yirmialtıncı Lema, s.265
21 Bediüzzaman Said Nursi, Risale-i Nur Külliyatı, Onüçüncü Mektub, s.46-47
22 Bediüzzaman Said Nursi, Risale-i Nur Külliyatı, Onüçüncü Mektub, s.47

23 Bediüzzaman Said Nursi, Risale-i Nur Külliyatı, Yirmialtıncı Lema, s.261-262

24 Bediüzzaman Said Nursi, Risale-i Nur Külliyatı, Onüçüncü Şua, s. 306

25 Bediüzzaman Said Nursi, Risale-i Nur Külliyatı, Onüçüncü Söz, s.153

26 Bediüzzaman Said Nursi, Risale-i Nur Külliyatı, Onbirinci Şua, s. 201

27 Necip Fazil Kisakürek, Son Devrin Din Mazlumları, s. 223

28 Necmettin Şahiner, Bilinmeyen Taraflarıyla Bediüzzaman Said Nursi, Kronolojik Hayatı, Nesil Matbaacılık A.Ş., 13. baskı, s.315

29 Necmettin Şahiner, Son Şahitler Bediüzzaman Said Nursi'yi Anlatıyor, cilt 2, s.21

30 Bediüzzaman Said Nursi, Risale-i Nur Külliyatı, Yirmialtıncı Lema, s.258

31 Bilinmeyen Taraflarıyla Bediüzzaman Said Nursi, s. 89-95

32 Bediüzzaman Said Nursi, Risale-i Nur Külliyatı,Emirdağ Lahikası, s.48

33 Bilinmeyen Taraflarıyla Bediüzzaman Said Nursi, s.346

34 Bediüzzaman Said Nursi, Risale-i Nur Külliyatı, Tarihçe-i Hayat, s.451

35 Bediüzzaman Said Nursi, Risale-i Nur Külliyatı, Kastamonu Lahikası, s. 217

36 Bediüzzaman Said Nursi, Risale-i Nur Külliyatı, Yirmialtıncı Lema, s. 265